

วารสารฟ้าเหนือ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

วารสารวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

Fa Nuea Journal
Journal of Humanities and Social Sciences

ปีที่ 16 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2568

Vol.16 No.2 July - December 2025

ISSN : 1906-5329 (Print) ISSN : 2465-4981 (Online)

ภาพประกอบ : กมลเทพ กณาศรี

นักศึกษาโปรแกรมวิชาศิลปกรรมศาสตร์ แผนกวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

วารสารฟ้าเหนือ

ปีที่ 16 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2568

Fa Nueva
Journal

FACULTY OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES CHIANG RAI RAJABHAT UNIVERSITY

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

วารสารฟ้าเหนือ

ปีที่ 16 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2568

ISSN : 1906-5329 (Print) ISSN : 2465-4981 (Online)

Faculty of Humanities and Social Sciences, Chiang Rai Rajabhat University

เจ้าของ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
วัตถุประสงค์ เพื่อตีพิมพ์และเผยแพร่ผลงานวิชาการในรูปแบบบทความวิจัย บทความวิชาการ และบทวิจารณ์หนังสือ โดยมีขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมศาสตร์สาขามนุษยศาสตร์ในด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี ปรัชญาและศาสนา ภาษาและภาษาศาสตร์ วัฒนธรรมและประเพณี วรรณกรรม ศิลปะและดนตรี และสาขาสังคมศาสตร์ ในด้านสังคมศาสตร์ สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา การพัฒนาสังคม และชาติพันธุ์ศึกษา โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือคณาจารย์ นักศึกษา และนักวิจัยทั้งในและนอกสถาบัน

กำหนดตีพิมพ์เผยแพร่ ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน
ปีละ 2 ฉบับ ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม

ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ ต้วนนคร
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทัศน์ คล้ายสุวรรณ
รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สหทัย สิทธิวิเศษ
รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปวิพันธ์ อุทยานกุล
คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

บรรณาธิการ อาจารย์ ดร.อาภิสรา พลนรัตน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

รองบรรณาธิการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัครณิกา สายน้ำเย็น มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

เลขานุการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วราภรณ์ ศรีนาราช มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
อาจารย์มนี จำปาแพง มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร.พนอเนื่อง สุทัศน์ ณ อยุธยา มหาวิทยาลัยราชภัฏ-
บ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ศาสตราจารย์ ดร.ปฐม หงส์สุวรรณ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา อินทรมพรรย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.โกวิทย์ พิมพวง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.บุญยเสนอ ตริวิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

รองศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ จุฬาพันธุ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร.วรวรรณ ศรียาภัย มหาวิทยาลัยพะเยา

รองศาสตราจารย์ ดร.เจตนิพัทธ์ สังข์วิจิตร มหาวิทยาลัยรังสิต

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลสินทร์ อภิรัตน์วรเดช มหาวิทยาลัยราชภัฏ-
บ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อดิวิษฐ์ พนาพงศ์ไพศาล มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ฝ่ายประสานงาน

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัครณิกา สายน้ำเย็น มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัลยาณี สายสุข มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

3. อาจารย์ ดร.อาภิสรา พลนรัตน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปริยาภา วังมณี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ฝ่ายตรวจรูปแบบ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญญา สังข์วิจิตร	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
2. อาจารย์ ดร.อรัญ ชันโท	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
3. อาจารย์ ดร.บุษราคัม ยอดชะสูด	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
4. อาจารย์ ดร.กรชนก นันทกนก	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ฝ่ายพิสูจน์อักษร

1. อาจารย์วรรณทิพา เชียงตุง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
2. อาจารย์จิรปริยา โชควรรณ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
3. อาจารย์บุญยวัจน์ พรหมหล้า	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
4. อาจารย์สุรียา กิรินันท์พัฒน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ฝ่ายศิลปกรรม เทคโนโลยีและสารสนเทศ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุตรี เวทพิชญโกศล	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
2. นายเอกสิทธิ์ ส่องแก้ว	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
3. นายเฉลิมพล ใจชุ่มเต็ม	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
4. นายนฤเทพ ผาคำ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ออกแบบและพิมพ์ที่ ร้านสินอักษรการพิมพ์ 888

56/5 หมู่ 11 ต.รอบเวียง อ.เมือง จ.เชียงราย 57000 โทรศัพท์ 087-7256680

-
- บทความทุกเรื่องในวารสารได้รับการประเมินและตรวจคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน (Peer Review)
 - ทักษะและข้อคิดเห็นของบทความที่ปรากฏในวารสารฉบับนี้เป็นของผู้เขียนแต่ละท่านไม่ถือว่าเป็นทัศนะและความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ
 - สามารถดาวน์โหลดเงื่อนไขการส่งและรูปแบบบทความได้ที่ <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/FaNU>
 - ติดต่อกองบรรณาธิการวารสารฟ้าเหนือ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

80 หมู่ 9 ถนนพหลโยธิน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย 57100

Email : fanueajournal@ccru.ac.th โทร. 0-5377-6013 ต่อ 1210

หรือติดต่อบรรณาธิการ อ.ดร.อาภิสรา พลนรัตน์ (0-9185-3693-6)

บทบรรณาธิการ

วารสารฟ้าเหนือฉบับนี้ เป็นปีที่ 16 ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม ถึง เดือนธันวาคม 2568 มีบทความที่น่าสนใจ ผ่านการพิจารณา จำนวน 7 เรื่อง ประกอบไปด้วย บทความหนึ่งข้อ 1 เรื่อง บทความวิชาการ 1 เรื่อง และบทความวิจัย 5 เรื่อง โดยมี ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภายในและภายนอกสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ ให้ความอนุเคราะห์ ช่วยคัดเลือกพิจารณาบทความละ 3 ท่าน บทความทุกเรื่องนับเป็นประโยชน์ให้กับ นักศึกษา นักวิชาการ นักวิจัยนำไปต่อยอดและประยุกต์ใช้ในส่วนที่สนใจเชิงทฤษฎี ตลอดจนสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้

เริ่มจากบทวิจารณ์หนังสือ “ปริทัศน์ลัทธิอีสานใหม่: พลวัต “อีสานอนิจลักษณ์” หลังสงครามเย็น” ของ ดาวิกา เขียรธาวินทร์ และคณะ” ผู้นิพนธ์ได้นำเสนอความมุ่งมั่น ของ พัฒนา กิตติอาษา นักวิชาการอีสานที่ย้อนหลักฐานทั้งในชีวิตตนเองและผ่าน การวิเคราะห์งานในช่วงยุคหลังสงครามเย็น เพื่อยืนยันถึงวิถีของอีสานที่เปลี่ยนแปลง ไปจากอดีต เรื่องที่ 2 เป็นบทความวิชาการเรื่อง “แนวทางการออกแบบการเรียนรู้สังคม ศึกษาเพื่อเชื่อมโยงท้องถิ่นสู่โลกผ่านบริบทพื้นที่ชายแดนสามเหลี่ยมทองคำ” ของ กฤติภัทร สระทองขุน น่าสนใจติดตามอย่างยิ่ง

ส่วนบทความวิจัย 5 เรื่อง เริ่มจากบทความด้านการวิเคราะห์ภาษาทางการศึกษา 2 เรื่อง คือการพัฒนาทักษะการเขียนอีเมลของนิสิตไทยที่เรียนภาษาอังกฤษเป็น ภาษาต่างประเทศผ่านกระบวนการเน้นภาระงานในระบบออนไลน์ ของ เขตไทย วงศ์วิชัย มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนอีเมลธุรกิจโดยใช้กิจกรรม การเรียนการสอนแบบเน้นภาระงานผ่านระบบออนไลน์และเพื่อศึกษาทัศนคติของ นิสิตไทยต่อกระบวนการเรียนการสอนการเขียนอีเมลธุรกิจ ทำให้เห็นความสามารถ ของนิสิตไทยที่เรียนภาษาต่างประเทศในอีกรูปแบบที่ทันสมัย และบทความเรื่อง “การพัฒนาการจัดการเรียนรู้วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ร่วมกับ

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4” ของ ญัฐพล แมนไธสง และคณะ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยก่อนและหลังการใช้เทคนิค CIRC และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อวิธีการจัดการเรียนรู้

ต่อด้วยบทความวิจัยทางด้านการวิเคราะห์ภาษาทางภาษาศาสตร์ภาษาไทย เรื่อง “การศึกษาการสร้างคำที่ปรากฏในเพลงวันแปลภาษาต่ง” ของ กาญจนา กลิ่นอำพร และคณะ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสร้างคำ โดยศึกษาข้อมูลจากแอปพลิเคชันอินสตาแกรม แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงทางภาษาไทยในรูปที่นำมาสมัยขึ้นต่อด้วยบทความเรื่อง “ภาษาภาพพจน์และแนวคิดในวรรณกรรมเพลงของซูเกียรติ ฉาไธสง” ของ อภิขญา กำประโคน และคณะ เพื่อศึกษาการใช้ภาษาภาพพจน์และแนวคิดในวรรณกรรมเพลงของซูเกียรติ ฉาไธสง เป็นงานที่ร่วมสืบสานวรรณกรรมเพลงอย่างยิ่ง และปิดท้ายด้วยบทความวิจัยเรื่อง ปัจจัยในการเลือกใช้กลวิธีทางภาษาของนักบริหารไทยเพื่อโน้มน้าวใจผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นให้รับประทานอาหาร” ของ อิทธิพล บัวย่อย และ พิชญ์สินี เสถียรธราดล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยในการเลือกใช้กลวิธีทางภาษาของนักบริหารไทยเพื่อโน้มน้าวใจผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นให้รับประทานอาหาร โดยอิงกรอบแนวคิดความสุภาพของ Brown และ Levinson (1987)

นอกเหนือจากบทความที่เต็มไปด้วยคุณค่าทางวิชาการทั้ง 7 เรื่องข้างต้นแล้วหน้าปกวารสารฉบับนี้เป็นภาพวาดชื่อผลงาน “ทศพิศกัฏฐ์” โดยได้รับเกียรติจากคุณกมลเทพ กณาศรี นักศึกษาชั้นปีที่ 1 โปรแกรมวิชาศิลปกรรมศาสตร์ แขนงวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เป็นเจ้าของภาพและอนุเคราะห์ภาพนี้ให้เป็นปกวารสารฟ้าเหนือ ภาพนี้มีแนวคิดสื่อถึงวัฒนธรรมการแสดงเรื่องราวทศกัณฐ์ผ่านการแสดงโขนที่มีลักษณะ ที่มีเอกลักษณ์การรวมศิลปะต่าง ๆ เข้าด้วยกันวารสารฟ้าเหนือขอขอบคุณเจ้าของภาพเป็นอย่างยิ่ง

กองบรรณาธิการวารสารฟ้าเหนือ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ขอขอบพระคุณนักวิชาการทุกท่านที่ได้กรุณาสละเวลาร่วมพิจารณาผลงานทางวิชาการ ขอขอบคุณผู้สนับสนุนที่ทำให้ความไว้วางใจและมีความสนใจส่งผลงานข้างต้นมาให้ทางกองวารสาร ฯ พิจารณาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทางกองบรรณาธิการวารสารฟ้าเหนือ ขอให้ความเชื่อมั่นว่าจะดำเนินการพัฒนามาตรฐานของวารสารให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น เพื่อเป็นสะพานเชื่อมผู้ที่มีความสนใจงานวิชาการด้าน “มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์” ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด

อาภิสรา พลนรัตน์
บรรณาธิการวารสารฟ้าเหนือ

สารบัญ

บทวิจารณ์หนังสือ

ปริทัศน์วิถีอีสานใหม่: พลวัต “อีสานอนิจลักษณ์” หลังสงครามเย็น

A Review of the New Isan Way: The Dynamics of “Isan Becoming” in the Post-Cold War Era

ดาวิกา เขียวธาวิรินทร์ และคณะ

Davika Thianthawin and Others

1-18

บทความวิชาการ

แนวทางการออกแบบการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่อเชื่อมโยงท้องถิ่นสู่โลกผ่านบริบทพื้นที่ชายแดนสามเหลี่ยมทองคำ

Pedagogical Framework for Social Studies Bridging Local and Global Perspectives through the Borderland Context of the Golden Triangle

กฤติภัทร สระทองชุม

Kittiphat Srathongchun

19-38

บทความวิจัย

การศึกษาการสร้างคำที่ปรากฏในเพจวุ้นแปลภาษาตั้ง

Study of Word Formation Appearing on the Page “Woon Plae Pasa Ting”

กาญจนา กลิ่นอำพร และคณะ

Kanjana Klinumporn and Others

39-56

การพัฒนาทักษะการเขียนอีเมลของนิสิตไทยที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ผ่านกระบวนการเน้นภาระงานในระบบออนไลน์

The Development of Thai EFL Students’ Email Writing Skill through
Task-Based Language Teaching in Online Learning

เขตไทย วงศ์วิชัย

Khetthai Wongwichai

57-76

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกูหนิง ร่วมกับการ จัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

The Development of an Instructional Management Model for Inao
Literature: The Battle of Gamang Gunning, with Cooperative Learning
Technique (CIRC) for Matthayom 4 Students

ณัฐพล แมนไธสง และคณะ

Natthaphon Maenthaisong and Others

77-96

ภาษาภาพพจน์และแนวคิดในวรรณกรรมเพลงของชูเกียรติ ฉาไธสง

**The Figurative Language and Concepts in the Song Literature of
Chukiat Chathaisong**

อภิษฐา กำประโคน และคณะ

Aphitchaya Kamprakhon and Others

97-114

**ปัจจัยในการเลือกใช้กลวิธีทางภาษาของนักบริบาลไทยเพื่อโน้มน้าวใจผู้สูงอายุ
ชาวญี่ปุ่นให้รับประทานอาหาร**

**Factors Affecting the Use of Linguistic Strategies by Thai Caregivers
in Persuading Japanese Elderly to Have Meals**

อิทธิพล บัว้อย และ พิษณุสินี เสถียรธราดล

Ittiphol Buayoi and Phitsinee Sathientharadol

115-133

ปริทัศน์วิถีอีสานใหม่:

พลวัต “อีสานอนิจลักษณ์” หลังสงครามเย็น

A Review of the New Isan Way: The Dynamics of “Isan Becoming” in the Post-Cold War Era

ดาวิกา เขียรธาวินทร์¹ ศิขริน สิทธิवाद² สุธีรา คณະธรรม³

Davika Thianthawin¹ Sikarin Sittiwat² Suthira Kanatham³

บทคัดย่อ

หนังสือเล่มนี้ได้ฉายให้เห็นความมุ่งมั่นของ พัฒนา กิตติอาษา นักวิชาการอีสานที่ย้อนหลักฐานทั้งในชีวิตตนเองและการวิเคราะห์งานในช่วงยุคหลังสงครามเย็นเพื่อยืนยันถึงวิถีของอีสานที่เปลี่ยนแปลงไป โดยหยิบดึงเอาแนวคิดของ กิลส์ เดอลูซ (Gilles Deleuze) นักปรัชญาชาวฝรั่งเศส กับนักทฤษฎีวิวัฒนาการ คำพูน บุญทวี เพื่อตอบคำถามสำคัญว่า “อีสานเปลี่ยนไป...อีหลีบ่อ” เขาเสนอแนวคิด “อีสาน อนิจลักษณ์” เพื่ออธิบายสถานะของชุมชนที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ด้วยแรงปรารถนาความสามารถในการปรับตัว และการกำหนดชะตากรรมตนเอง อีสานใหม่จึงเป็นพลวัตที่เกิดจากการปะทะของภายในและภายนอก ตั้งแต่ประวัติศาสตร์อาณานิคมยุคสงครามเย็น จนถึงกลายเป็นชุมชนโลกในยุคปัจจุบัน ปัจจัยสำคัญ เช่น การย้ายถิ่น

* Corresponding author, e-mail: em_suthira_k@cr.rajabhat.ac.th

¹⁻² นักศึกษาระดับปริญญาตรี แขนงวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

¹⁻² Undergraduate student, Sociology and Anthropology major, Faculty of Social Sciences, Chiang Rai Rajabhat University

³ อาจารย์ที่ปรึกษา แขนงวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

³ Advisor, Department of Sociology and Anthropology, Faculty of Social Sciences, Chiang Rai Rajabhat University

แรงงานข้ามชาติ การแต่งงานข้ามวัฒนธรรม และการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน
สื่อมวลชน และวัฒนธรรมสมัยนิยม ทั้งหมดนี้สะท้อนถึงพลังสร้างสรรค์และอัตลักษณ์ใหม่
ของชาวอีสานที่ก้าวไปข้างหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง จุดเด่นสำคัญของหนังสือเล่มนี้อยู่ที่
การบูรณาการแนวคิดเชิงทฤษฎีร่วมสมัยเข้ากับประสบการณ์จริงของชุมชนอีสาน
โดยเฉพาะการใช้กรอบความคิดของเดอลูซ ฟูโกต์ กิดเดนส์ และนักทฤษฎีร่วมสมัย
ในการอธิบายการเปลี่ยนแปลงของอีสานในเชิงลึก ส่งผลให้เนื้อหามีความเข้มข้นและ
สามารถสร้างความเข้าใจใหม่ต่อบริบทของอีสานในยุคหลังสงครามเย็น หนังสือเล่มนี้
มีคุณค่าสำหรับวงวิชาการและผู้สนใจการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ศึกษาพรมแดน
และพลวัตของปฏิสัมพันธ์ระหว่างโลกาภิวัตน์กับชุมชนท้องถิ่นในภูมิภาคเอเชีย
ตะวันออกเฉียงใต้

คำสำคัญ: กระบวนการข้ามชาติข้ามแดน อีสานอนิจลักษณ์ ยุคหลังสงครามเย็น

Abstract

This book reflects the commitment of Pattana Kitiarsa, an Isan scholar who revisits both his personal experiences and analyses of the post-Cold War era to affirm the changing ways of life in Isan. Drawing on the philosophical concepts of Gilles Deleuze and the literary contribution of SEA Write Award-winning novelist Khamphun Buntawi, he poses the crucial question: “Has Isan truly changed?”. He proposes the concept of “Isan Becoming” to explain the perpetual state of transformation within the community, driven by desire, adaptability, and self-determination. The new Isan is thus a dynamic shaped by encounters between internal and external forces, from colonial history and the Cold War to its

emergence as a global community in the present day. Key factors such as migration, transnational labor, intercultural marriage, and the development of infrastructure, mass media, and popular culture all reflect the creative energy and new identity of the Isan people, who continually move forward. A key strength of this book lies in its integration of contemporary theoretical frameworks, particularly those of Deleuze, Foucault, Giddens, and other contemporary theorists with the lived experiences of Isan communities. This results in a rich analysis that offers new understandings of the Isan context in the post-Cold War era. The book is a valuable resource for academics and those interested in social change, borderland studies, and the dynamics of local-global interactions in Southeast Asia.

Keywords: Deterritorialization Isan Becoming Post-Cold War Era

คำนำ

พัฒนา กิตติอาษา (พ.ศ. 2509-2556) เป็นนักมานุษยวิทยาชาวอีสาน ผู้มีคุณูปการสำคัญต่อการอีสานศึกษาและอุษาคเนย์ศึกษา งานเขียนของท่านโดดเด่นในการเชื่อมโยงประสบการณ์ชีวิตของตนเองเข้ากับการวิเคราะห์เชิงทฤษฎีที่ลึกซึ้ง เพื่อทำความเข้าใจการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมในยุคร่วมสมัย ท่านสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกจากมหาวิทยาลัยวอชิงตัน และเคยดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ประจำภาควิชาอุษาคเนย์ศึกษา มหาวิทยาลัยแห่งชาติ สิงคโปร์ ผลงานของท่านครอบคลุมประเด็นหลากหลาย ตั้งแต่เรื่องแรงงานข้ามชาติ วัฒนธรรมสมัยนิยม ไปจนถึงพุทธศาสนาร่วมสมัย แต่หัวใจสำคัญในงานของท่านคือการยืนยันถึงพลังและความสามารถในการปรับตัวของคนอีสานในโลกยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งสะท้อนอย่างชัดเจนผ่านแนวคิด “อีสานอนิจจัง” (Isan Becoming) ที่นำเสนอในหนังสือเล่มนี้ อันเป็นการท้าทายภาพจำของอีสานแบบหยุดนิ่งและเปิดมุมมองใหม่ต่อพลวัตของอีสานที่ไม่เคยหยุดนิ่ง

เนื้อหาในหนังสือเรื่อง สุวักขีอีสานใหม่ มีจำนวน 168 หน้า แบ่งออกเป็น 7 บท ซึ่งในช่วงเกริ่นของหนังสือได้มีกัลยาณมิตรของอาจารย์พัฒนา ได้กล่าวถึงแรงผลักดันและความปรารถนาของอาจารย์พัฒนา ในการเขียนหนังสือเล่มนี้ เพื่อท้าทายองค์ความรู้กระแสหลักในการเสนอภาพของอีสานที่เป็นม่านมายาคติที่ไม่เห็นแก่นแท้ของคนอีสาน การขับเคลื่อนเปลี่ยนผ่านผ่านกาลเวลาอย่างไร อีสานก็ยังคงอยู่ในม่านหมอกที่ไม่อาจก้าวพ้นมายาคติแบบเดิมไปได้ ดังนั้นหนังสือเล่มนี้จึงเป็นหมุดก่อกำคัญตั้งต้นให้คลี่ขยายให้น่าเสนออีสานในแนวอธิบายและความเข้าใจในมุมมองที่เปลี่ยนไป

เนื้อเรื่อง

หนังสือเล่มนี้มีจุดเด่นสำคัญอยู่ที่การบูรณาการแนวคิดเชิงทฤษฎีร่วมสมัยเข้ากับประสบการณ์จริงของชุมชนอีสาน โดยเฉพาะการใช้กรอบแนวความคิดของกิลส์ เดอลูซ (Gilles Deleuze) มิเชล ฟูโกต์ (Michel Foucault) แอนโทนี กิดเดนส์ (Anthony Giddens) และนักทฤษฎีร่วมสมัยอื่น ๆ ในการอธิบายการเปลี่ยนแปลงของอีสานในเชิงลึก ส่งผลให้เนื้อหามีความเข้มข้นและสามารถสร้างความเข้าใจใหม่ ๆ ต่อบริบทของอีสานในยุคหลังสงครามเย็น อย่างไรก็ตาม จุดอ่อนที่พึงพิจารณาคือการใช้ภาษาทางวิชาการบางช่วงที่อาจยากในความเข้าใจของผู้อ่านทั่วไป นอกจากนี้ วิธีการเล่าเรื่องที่อิงกับกรณีศึกษาชาวอีสานในต่างแดนอาจยังต้องการการเปรียบเทียบกับกรณีในประเทศมากขึ้น แต่โดยรวมแล้ว หนังสือเล่มนี้มีประสิทธิภาพสูงในการสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักวิชาการ นักศึกษา และผู้สนใจด้านการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรมของภูมิภาคอีสาน สามารถกระตุ้นให้เกิดการตั้งคำถามใหม่ ๆ และสะท้อนภาพอีสานในฐานะพื้นที่ที่มีพลวัตอย่างต่อเนื่อง

1. บทนำ : กิลส์ เดอลูซ (Gilles Deleuze) กับคำพูน บุญทวี

อาจารย์พัฒนาได้ท้าทายผู้อ่านให้มองประเด็นความเปลี่ยนแปลงในชุมชนอีสานผ่านการประกอบคู่ความคิดของสองนักคิดร่วมสมัย ได้แก่ กิลส์ เดอลูซ (Gilles Deleuze) นักปรัชญาจากฝรั่งเศส และ คำพูน บุญทวี นักเขียนรางวัลซีไรต์ชาวอีสาน ซึ่งมีแนวคิดที่สอดคล้องกันในด้านของความปรารถนา (Desire) และความเคลื่อนไหวของชีวิต การเปลี่ยนแปลงในอีสานที่เกิดขึ้นในช่วงสามทศวรรษที่ผ่านมา สะท้อนให้เห็นถึงแรงปรารถนาที่หลากหลาย ตั้งแต่ความพยายามในการยกระดับชีวิตตัวเองไปสู่ชนชั้นกลางในกรุงเทพฯ จนถึงการแสวงหาโอกาสใหม่ๆ ในต่างประเทศ การเคลื่อนไหวนี้แสดงออกทั้งในมิติของการข้ามแดนไปทำงานเป็นแรงงาน และในมิติของการแต่งงานข้ามวัฒนธรรม ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญของสตรีชาวอีสานในการหาสามีนอกชาติที่มีฐานะมั่นคง

อาจารย์พัฒนาได้เสนอว่า การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้สะท้อนถึงความเชื่อมโยงของเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ในบริบทที่กว้างขึ้น การขยายตัวของแรงปรารถนาและการเปลี่ยนแปลงในชุมชนอีสานจึงเป็นผลจากกระแสโลกาภิวัตน์ที่เข้ามามีอิทธิพล ในงานชิ้นนี้อาจารย์พัฒนาได้ตั้งคำถามที่สำคัญว่า “เกิดอะไรขึ้นกับชาวบ้านและชุมชนในภาคอีสานในรอบสามทศวรรษที่ผ่านมา” และได้นำเสนอแนวคิดเรื่อง “อีสานอนิจลักษณ์” (Isan Becoming) เพื่ออธิบายความเคลื่อนไหวของสังคมอีสานที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา สำหรับครอบครัว อีสาน หลังจากสตรีอีสานบางส่วนมีการปรับเปลี่ยนบทบาทการเป็นเพียง “แม่และเมีย” ออกแสวงหาทางเลือกในการหารายได้เข้าสู่ครอบครัว ทั้งการเป็นแรงงานรับจ้างสาวโรงงาน แรงงานภาคบริการความบันเทิง ซึ่งทั้งหมดก็เกิดขึ้นพร้อมภาพของการย้ายถิ่นของคนอีสาน (King, 2008; Sorajakool, 2013) ในบทนี้อาจารย์พัฒนายังเชื่อมโยงสู่ชุดคำถามของงานชิ้นนี้ว่า เกิดอะไรขึ้นกับชาวบ้านและชุมชนในภาคอีสานในรอบสามทศวรรษที่ผ่านมา “อีสานเปลี่ยนไป...อีหลีบ่อ”(อีสานเปลี่ยนไปจริงหรือ) ทำไมจึงเปลี่ยนแล้วมีการเชื่อมโยงกับบริบทเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมวัฒนธรรม อะไรบ้างโดยมีสมมติฐานว่าปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเกิดจากปฏิสัมพันธ์อันเข้มข้นระหว่าง “ท้องถิ่น” (Local) และ “กระบวนการ ข้ามชาติข้ามแดน”(Deterritorialization) โดยมีจิตสำนึกและแรงปรารถนาของคน อีสานในการยกระดับคุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัว ที่ผูกพันแนบแน่นกับ จิตวิญญาณแห่งการเผชิญโชค และกำหนดชะตากรรมของตนเอง อันเป็นที่มาของ วาทกรรม “อีสาน อนิจลักษณ์”(Isan Becoming) ที่เน้นความสำคัญของแรงปรารถนาความเพียรพยายาม และการเคลื่อนไหวเพื่อเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคมของชาวอีสาน

2. สังเขปวิธีวิทยา

ในบทนี้อาจารย์พัฒนาได้ระบุถึงวิธีวิทยาของงานวิจัย โดยเน้นการวิจัยเอกสาร และการสัมภาษณ์แรงงานและแม่บ้านไทยในสิงคโปร์ ขอบเขตการศึกษาเน้นไปที่ พลวัตของชุมชนอีสานภายหลังสงครามเย็น ภายใต้กรอบเวลาและแนวการศึกษา ที่แตกต่างออกไป โดยกำหนดกรอบเวลาการ ศึกษาไว้ที่ยุคหลังสงครามเย็น (Post-Cold War Era) หรือทศวรรษที่ 1980 จนถึงทศวรรษปัจจุบัน ด้วยเหตุผล 3 ประการ ประกอบด้วย (1) สงครามเย็นเป็นปรากฏการณ์ที่สำคัญของโลกที่ส่งผลกระทบต่อ ภูมิภาคต่างๆ โดยเฉพาะในแง่ของการพัฒนาตามอำนาจนำของอุดมการณ์ (Ideological Hegemony) ดังนั้นการเกิดขึ้นและสิ้นสุดของสงครามเย็นจึงเป็น เครื่องหมายของยุคสมัยที่มีอาจละเลยได้ (2) ช่วงเวลาดังกล่าวเป็นรอยแยก ทางประวัติศาสตร์ (Historical Rupture) อย่างชัดเจน เพราะหลังสงครามเย็น สถานการณ์ของประเทศในภูมิภาคต่างๆของโลกรวมทั้งอินโดจีนเป็นไปอย่างสงบ และ เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมอย่างแท้จริง และ (3) ช่วงทศวรรษ ดังกล่าวเป็นหัวเลี้ยวหัวต่อที่สำคัญของ กระบวนการผนวกรวมสังคมชุมชนอีสาน เข้าเป็นส่วนหนึ่งของระบบเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมระดับชาติ ภูมิภาค และ ระดับโลกอย่างเข้มข้นและครอบคลุมมิติ ต่างๆ อย่างไม่เคยมีมาก่อน

อาจารย์พัฒนายังได้ระบุนิยามของ มโนทัศน์ชุมชน ที่ใช้ในการศึกษาชุมชน หมู่บ้านอีสานไว้ 4 ความหมาย และใช้ความหมายดังกล่าวสลับสับเปลี่ยนหมุนเวียน กันไปตามบริบทและเงื่อนไขในงานชิ้นนี้ ได้แก่ การมองชุมชนในแง่ของกายภาพ (Physical Community) การมองชุมชนในจินตนาการ (Imagined Community) การมองชุมชนที่เป็นสนามวาทกรรม (Discursive Community) และการมองชุมชน อนิจลักษณะ (Becoming Community) ซึ่งเป็นการประยุกต์ใช้มโนทัศน์จิตไร้สำนึก (Unconscious) แรงปรารถนา (Desire) และร่างอนิจลักษณะ (Becoming Body) ของเดอลูซและคนอื่นๆ อาทิ กัตตารี (Guattari) ซิเซค (Zizek) และกูดไฮล์ด

(Goodchild) มาอธิบายลักษณะชุมชน หมู่บ้านอีสานท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เชี่ยวกราก จนได้ข้อสรุปว่า “ชีวิตชุมชนอนิจลักษณ์ คือ ชีวิตทางสังคมที่ผันเปลี่ยนตัวเองและเคลื่อนที่ไปข้างหน้าอยู่ตลอดเวลาคู่เคียงกับสายน้ำและธารกระแสแห่งกาลเวลาที่ไม่มีความนิ่งกลับ”

3. การพัฒนารอบแนวคิดทฤษฎี

บทนี้เป็นการพัฒนารอบแนวคิดทฤษฎีในการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงในชุมชนอีสาน โดยอาจารย์พัฒนาเลือกใช้ทฤษฎีร่วมสมัยจากนักคิดต่าง ๆ เช่น แนวคิดเรื่อง “กลจักรของแรงปรารถนา” ของเดอลูซ และแนวคิดเรื่อง “อำนาจกับการต่อต้าน” ของมิเชล ฟูโกต์ เพื่ออธิบายความเคลื่อนไหวของชุมชนและการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมอาจารย์พัฒนาเน้นความสำคัญของการเคลื่อนไหวที่เกิดจากความปรารถนาและความสามารถของผู้คนในชุมชน ซึ่งต้องไม่ถูกกลืนไปกับโครงสร้างของสังคมและกฎระเบียบ การเปลี่ยนแปลงของชุมชนอีสานในยุคหลังสงครามเย็นจึงเป็นผลจากทั้งปัจจัยโครงสร้างและความสามารถในการปรับตัวของคนอีสานเอง เป็นการพัฒนารอบแนวคิดทฤษฎี (Conceptual Framework) อาจารย์พัฒนาเลือกแนวคิดทางทฤษฎีในการวิเคราะห์ ที่เรียกว่า “ท้องถิ่น ข้ามแดน ข้ามแดนท้องถิ่น”

จากแนวคิดสังคมวิทยาร่วมสมัย (Contemporary Sociological Theory) 4 แนวคิด ประกอบด้วย (1) แนวคิดกลจักรของแรงปรารถนา (Desiring Machine) และเรือนกายอนิจลักษณ์ (Becoming Body) ของเดอลูซ (2) แนวคิดอำนาจกับการต่อต้าน (Power and Resistance) ของมิเชล ฟูโกต์ (Michel Foucault) (3) แนวคิดผู้กระทำการและโครงสร้างเชิงอำนาจ (Agency-Structure/ Power) ของแอนโทนี กิดเดนส์ (Giddens) และ (4) แนวคิดอัตลักษณ์ทางสังคม (Social Identity) ของปีเตอร์ เบิร์ก และแจน สเตตส์ (Burke and Stets) เพื่อช่วยวิเคราะห์ทำความเข้าใจการเปลี่ยนแปลงสภาพชุมชนหมู่บ้านอีสานยุคหลังสงครามเย็นได้ อย่างมีทิศทางและเป็นระบบมากยิ่งขึ้น โดยเน้นที่กระบวนการเคลื่อนไหว เปลี่ยนแปลงในระดับโครงสร้างควบคู่ไปกับ

แรงปรารถนาและความเป็นผู้กระทำการ ของผู้คนอีสานในกระบวนการเปลี่ยนแปลง ความรู้สึกนึกคิด จินตนาการ ประสบการณ์ และชีวิตทางสังคมของผู้คนและชุมชน จะต้องไม่ถูกกลืนกลายไปในม่านหมอกของพลังจากโครงสร้าง ประกอบด้วย กฎระเบียบ และการจัดการ เชิงสถาบัน ดังนั้น การศึกษาและวิเคราะห์ชุมชนหมู่บ้าน อีสานที่ครอบคลุมและ มีพลังควรต้องพิจารณาสภาพความเป็นจริง กระบวนการ ความสามารถ และความคิดสร้างสรรค์ของผู้กระทำการในสถานการณ์ การเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะการเกิดขึ้นของของปรากฏการณ์ข้ามชาติข้ามแดน ในรูปแบบต่างๆ หลังสงครามเย็น

4. รื้อสร้างตำนานอีสานเก่า

อาจารย์พัฒนาใช้บทนี้เป็นพื้นที่ในการรื้อสร้างตำนานอีสานเก่า โดยนำเสนอ ภาพร่างของชุมชนหมู่บ้านอีสานเก่า เพื่อปูพื้นฐานทางประวัติศาสตร์นำไปสู่ การทำความเข้าใจจุดก่อและพัฒนาการของวิถีอีสานใหม่ในบทต่อไป โดยอาจารย์ พัฒนานำเสนอข้อมูลจากการทบทวนเอกสารหลายชิ้น ซึ่งพบว่าในช่วงครึ่งศตวรรษที่ 19 อีสานเก่าคือภาพร่างของชุมชนเศรษฐกิจพึ่งตนเอง และหน่วยการปกครองที่เป็นเขตแดน ของรัฐสยามซึ่งมีประวัติศาสตร์และสภาพเศรษฐกิจการเมืองร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน อินโดจีน ในฐานะอาณานิคมของฝรั่งเศส มีกลุ่มชาติพันธุ์หลากหลาย อาศัยกระจาย ในรูปแบบการตั้งถิ่นฐานของหมู่บ้านขนาดเล็กทำเกษตรกรรมและพึ่งพา ตนเองจากสภาพธรรมชาติที่โหดร้าย อยู่อาศัยเพื่อเอาชีวิตรอด ซึ่งสวนทางกับชนชั้น นำชาวยามในฐานะ “ผู้ปกครอง” กล่าวคือ ในขณะที่ชนชั้นนำสยามต้องการสร้าง ชาติ สร้างความเป็นปึกแผ่นในพระราชอาณาจักรและต่อสู้กับอิทธิพลของจักรวรรดิ นิยมตะวันตกที่รุกคืบเข้ามา แต่คนอีสานหรือ “ลาว” ในสายตาคนกรุงเทพฯ กลับประสบความยากลำบากในการผลิตและทำมาหากิน ทำให้ชาวอีสานต้องการ รายได้ที่เป็นตัวเงินสูง จึงต้องดิ้นรนย้ายถิ่นไปทำงานในมณฑลชั้นในจรดพื้นที่พระนคร เพื่อรับจ้างใช้แรงงานในรูปแบบต่าง ๆ สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของ “ลูกอีสาน”

ในมุมมองแบบประสบการณ์นิยมของ คำพูน บุญทวี ที่ระบุว่าคือการเดินทางเพื่อแสวงโชค ทำมาหากินและยกระดับคุณภาพชีวิตเป็นหัวใจสำคัญในอัตลักษณ์ทางสังคมของคนอีสานที่สืบทอดกันมาช้านาน

อาจารย์พัฒนายังได้วิเคราะห์ถึงช่วงเวลาในการเป็น “อีสานยุคพัฒนา” ภายใต้บริบทของสงครามเย็น โดยเน้นความสำคัญของยุคสมัย แห่งการพัฒนาของชุมชนหมู่บ้านอีสานภายใต้บริบทของสงครามเย็นในภูมิภาคอินโดจีนหรือดินแดนลุ่มแม่น้ำโขงในปัจจุบัน โดยชี้ว่าสงครามเย็นได้ผลิตสร้างความหมายและอัตลักษณ์ใหม่ให้กับภาคอีสานของไทยหลายประการ ไม่ว่าจะเป็น (1) การเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ทางการเมือง การทหาร เศรษฐกิจ และสังคม (2) การเป็นพื้นที่ปัญหาในเชิงอุดมการณ์ทางการเมืองที่รัฐไทยต้องวางนโยบายในการควบคุมดูแล (3) การวางนโยบายการแก้ไข “ปัญหาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” โดยรัฐไทยด้วยการเอา “การพัฒนาอย่างเข้มข้น” มาเป็นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหา (4) การผลิตซ้ำภาพลักษณ์ความด้อยพัฒนาและล้าหลังของภาคอีสาน และ (5) การผลิตซ้ำวาทกรรมการเป็นอื่น (Otherness) ให้กับคนอีสานในรูปแบบต่าง ๆ เช่น แรงงานอพยพที่มีฐานะต่ำต้อย ชาวชนบทผู้ตรอมตรอมกับความยากจน รวมไปถึงปรากฏการณ์การกลายเป็น “เมียเช่า-คู่ชู้” หรือหญิงขายบริการทางเพศให้กับทหาร ในฐานทัพอเมริกันในภาคอีสาน อย่างไรก็ตามการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของชุมชน หมู่บ้านอีสานในช่วงสงครามเย็น ก็แสดงภาพชัดเจนว่าหมู่บ้านอีสานเก่าในฐานะดินแดนภูมิรัฐศาสตร์ ชุมชนอีสานค่อย ๆ กลายเป็นส่วนหนึ่งของระบบเศรษฐกิจและการเมืองของรัฐไทย และในขณะเดียวกันก็ได้เกิดการปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ของคนอีสาน ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปพร้อมกับการพัฒนาและกระแสการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม

5. จากอีสานถึงสิงคโปร์: กรณีศึกษาท้องถิ่นข้ามแดน

ในบทนี้อาจารย์พัฒนาได้นำเสนอภาพของชาวอีสานที่มีความปรารถนาและความสามารถในการปรับตัวในบริบทที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็น

การเคลื่อนย้ายถิ่นฐานเพื่อทำงานในต่างประเทศ หรือการสร้างตัวตนใหม่ในยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งสรุปแยกเป็นประเด็นย่อย คือ

1) แรงปรารถนาและการเปลี่ยนแปลง อาจารย์พัฒนาใช้แนวคิด “แรงปรารถนา” (Desire) ของนักปรัชญา กิลส์ เดอลูซ (Gilles Deleuze) คือการให้ความสำคัญกับแรงปรารถนาและอารมณ์ความรู้สึกที่เป็นปัจจัยหรือแรงผลักดันสำคัญที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจการเมืองและสังคมวัฒนธรรม อาจารย์พัฒนาได้นำมาวิเคราะห์ว่าความปรารถนาของชาวอีสานได้เปลี่ยนแปลงอย่างไร จากความต้องการชีวิตแบบชนชั้นกลางในเมืองกรุง ไปสู่การแสวงหาชีวิตที่ดีกว่าในต่างประเทศ เช่น สิงคโปร์ นี่ไม่ใช่เพียงการย้ายถิ่นเพื่อทำงาน แต่รวมถึงการแต่งงานข้ามวัฒนธรรม ตัวอย่างที่ชัดเจนคือ คนอีสานจำนวนไม่น้อยที่แต่งงานกับชาวต่างชาติ และการย้ายถิ่นนี้ทำให้เกิดการพัฒนาวิถีชีวิตและทักษะใหม่ ๆ เช่น ภาษา และการปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมใหม่ ๆ ในสิงคโปร์

2) การเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจและสังคม บทนี้ตั้งคำถามสำคัญว่า “อีสานเปลี่ยนไปจริงหรือ?” อาจารย์พัฒนาวิเคราะห์ถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างชุมชนอีสานและกระบวนการข้ามชาติในบริบทเศรษฐกิจและสังคม การย้ายถิ่นของคนอีสานมีผลต่อการพัฒนาชุมชนในแง่ของการส่งเงินกลับบ้าน ซึ่งช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของครอบครัวในท้องถิ่น แต่ถึงอย่างไรกระบวนการนี้ยังทำให้เกิดปัญหาบางประการ เช่น ความห่างเหินทางครอบครัว การปรับตัวให้เข้ากับชีวิตเมืองใหญ่ และปัญหาการแบ่งชนชั้นทางเศรษฐกิจในชุมชนท้องถิ่นเอง

3) การศึกษาข้ามชาติ การศึกษาของอาจารย์พัฒนามุ่งเน้นไปที่การย้ายถิ่นของแรงงานอีสานไปยังสิงคโปร์ โดยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แรงงานไทยที่ทำงานในสิงคโปร์ โดยได้นำเสนอประสบการณ์ของแรงงานเหล่านี้ ทั้งด้านความสำเร็จและความท้าทายที่พวกเขาต้องเผชิญ เช่น ความยากลำบากในการปรับตัวเข้ากับวัฒนธรรมใหม่ การเผชิญหน้ากับสถานะเศรษฐกิจและสังคมที่ต่างจากบ้านเกิด และ

ความรู้สึกโดดเดี่ยวในต่างแดน ตัวอย่างเช่น แรงงานที่ทำงานในภาคบริการหรือการก่อสร้าง อาจเจอกับสภาพการทำงานที่ยากลำบาก และการแยกจากครอบครัวเป็นระยะเวลานาน

4) การสร้างอัตลักษณ์ใหม่ การปรับตัวและสร้างอัตลักษณ์ใหม่ของคนอีสาน ในบริบทโลกาภิวัตน์ การย้ายถิ่นทำให้คนอีสานต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและความต้องการในการปรับตัว ซึ่งหมายถึงการสร้างตัวตนใหม่ในโลกที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นการรับเอาวัฒนธรรมใหม่ ๆ เช่น ภาษา การแต่งกาย และวิถีชีวิตสมัยใหม่ รวมถึงการสร้างความภาคภูมิใจในภูมิลำเนาของตนเอง ตัวอย่างที่ชัดเจนคือคนอีสานในต่างประเทศที่ยังคงรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม เช่น ภาษาและอาหาร แต่ก็สามารถผสมผสานกับวัฒนธรรมที่พวกเขาไปอยู่อาศัยได้

6. านิจลักษณะของชุมชนอีสานใหม่

เนื้อหาบทนี้ของหนังสือนำเสนอภาพของชุมชนอีสานที่เปลี่ยนแปลงไปตามบริบทของโลกาภิวัตน์และการพัฒนาในหลายด้าน ชาวอีสานไม่เพียงแต่รับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม แต่ยังปรับตัวและสร้างอัตลักษณ์ใหม่ที่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงนี้อย่างต่อเนื่องแนวคิดหลักอนิจลักษณะ อาจารย์พัฒนาอธิบายว่า อนิจลักษณะ ของชุมชนอีสานหมายถึงการเปลี่ยนแปลงที่ไม่หยุดยั้ง เป็นสภาวะของความไม่คงที่ การเคลื่อนไหวตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ต่าง ๆ โดยตลอดเวลา ชุมชนอีสานมีแรงปรารถนาและความใฝ่ฝันที่จะพัฒนาตนเองให้ก้าวไปข้างหน้า ดังนั้น อีสานใหม่ จึงสะท้อนถึงกระบวนการของการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงแบบไม่มีที่สิ้นสุด ประกอบด้วยเงื่อนไขสำคัญ 3 ประการ ได้แก่

- 1) การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามกรอบเวลาหรือสถานที่เฉพาะ
- 2) แรงปรารถนา ความรู้สึก และความหมายใหม่ ที่คนอีสานมีต่อประสบการณ์ชีวิตใหม่ โดยเฉพาะ

คนรุ่นใหม่ และ 3) สภาพแวดล้อมใหม่ของอีสาน ที่ส่งเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่หยุดยั้ง ทำให้การพัฒนาของอีสานเป็นกระบวนการที่ก้าวหน้าไปสู่อนาคต

การเปลี่ยนแปลงของชุมชนอีสานหลังสงครามเย็นจนถึงปัจจุบัน อาจารย์พัฒนาได้สรุปเป็น 11 ประเด็นสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาด้านต่าง ๆ คือ

- 1) ความหมายใหม่ของพื้นที่ทางภูมิรัฐศาสตร์อีสานยุคหลังสงครามเย็น อีสานเปลี่ยนจากพื้นที่ที่เคยถูกมองว่าแร้นแค้นมาเป็นด้านหน้าของการพัฒนาด้านภูมิภาคอินโดจีน มีการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านมากขึ้น และคนอีสานมีสำนึกความเป็นพลเมืองและความจงรักภักดีที่เข้มแข็ง โดยได้รับอิทธิพลจากระบบการศึกษาและการพัฒนาของประเทศไทย
- 2) การขยายตัวของสาธารณูปโภคครั้งใหญ่หลังสงครามเย็น ชุมชนอีสานมีการเข้าถึงบริการต่าง ๆ จากภาครัฐได้ง่ายขึ้น เช่น ถนน น้ำประปา ไฟฟ้า ทำให้คุณภาพชีวิตของคนอีสานดีขึ้น และเชื่อมโยงกับรัฐไทยส่วนกลางได้มากขึ้น
- 3) โครงสร้างประชากรใหม่ มีการเปลี่ยนแปลงจากรุ่นเก่าสู่รุ่นใหม่ ประชากรในเขตเมืองเพิ่มขึ้น และอายุขัยของประชากรยาวนานขึ้น เนื่องจากการพัฒนาด้านสาธารณสุข ประชากรพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความทันสมัย
- 4) การขยายตัวของเมืองและบทบาทใหม่ของเมืองชายแดน เมืองชายแดนกลายเป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจที่สำคัญ โดยมีบทบาทเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านและส่งเสริมเศรษฐกิจในภูมิภาค
- 5) การขยายตัวของระบบการศึกษา บริการสุขภาพ บริการสินเชื่อและบริการอื่น ๆ จากภาครัฐนำไปสู่การพลิกเปลี่ยนโฉมหน้าหมู่บ้านภาคอีสาน การศึกษาและการบริการทางสังคม เช่น สาธารณสุข สินเชื่อ และบริการจากภาครัฐมีการเข้าถึงที่ดีขึ้น ทำให้โฉมหน้าของหมู่บ้านอีสานเปลี่ยนไป
- 6) พัฒนาการของเกษตรกรรมรูปแบบใหม่ การใช้เครื่องจักรกลการเกษตรเพิ่มขึ้น ทำให้แรงงานคนอีสานส่วนใหญ่เปลี่ยนไปทำงานในภาคอุตสาหกรรมแทน
- 7) การย้ายถิ่นแรงงาน แม้การย้ายถิ่นเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นมาเป็นเวลานานในอีสาน แต่การย้ายถิ่นนี้ยังคงมีอยู่และแพร่ขยายไปถึงต่างประเทศ แรงงานอีสานจำนวนมากย้ายถิ่นไปทำงานทั้งในประเทศ

และต่างประเทศ 8) การแต่งงานข้ามชาติข้ามวัฒนธรรม การแต่งงานกับชาวต่างชาติ ในอีสานกลายเป็นปรากฏการณ์ที่สำคัญ สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับ ครอบครัวคนอีสาน และเชื่อมโยงหมู่บ้านอีสานกับโลกภายนอก 9) ผลกระทบจากการขยายตัวของสื่อมวลชนทางเลือก สื่อวิทยุชุมชน และระบบออนไลน์เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ชาวอีสานเชื่อมโยงกับโลกภายนอก และมีบทบาทในการสร้างความตระหนักรู้ทางการเมืองและสังคม 10) พลังของการประดิษฐ์สร้างวัฒนธรรมสมัยนิยม การปรากฏตัวของคนอีสานในสื่อมวลชน เช่น ดาราละคร นักร้อง และนักข่าว ทำให้ชาวอีสานเป็นที่รู้จักและมีบทบาทสำคัญในวงการบันเทิงและวัฒนธรรมสมัยนิยม 11) อัตลักษณ์ทางสังคมใหม่ของคนอีสาน การเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจและการเมือง ทำให้คนอีสานสร้างอัตลักษณ์ใหม่ที่ตอบโต้กับการคุกคามหรือการตีตราทางสังคมในอดีต พวกเขามีความมั่นใจในวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของตนเองมากขึ้น

7. บทสรุป

บทสรุปในหนังสือกล่าวถึงวิถีอีสานใหม่และการเปลี่ยนแปลงที่ไม่หยุดนิ่ง โดยแนวคิดหลักที่อาจารย์พัฒนาย้าในบทสรุปคือ “ชุมชนอนิจลักษณ์” ซึ่งหมายถึง การที่ชุมชนอีสานไม่ได้หยุดนิ่ง แต่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา โดยเปรียบเทียบกับเรือนกายของมนุษย์ที่ต้องปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง วิถีอีสานใหม่มีลักษณะเป็นพลวัต เกิดขึ้นจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอก โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองที่เข้มข้นในช่วงหลังสงครามเย็น โดยสามารถสรุปได้ดังนี้ ประการแรก: วิถีชุมชนอีสานใหม่คือชุมชนอนิจลักษณ์

ประการแรก ได้แก่ วิถีชุมชนอีสานใหม่คือชุมชนอนิจลักษณ์ อาจารย์พัฒนาอธิบายว่าชีวิตของชุมชนอีสานเปรียบเหมือนเรือนกายของมนุษย์ที่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ลักษณะการเปลี่ยนแปลงนี้สะท้อนถึงการเคลื่อนไหวที่ไม่หยุดนิ่งของชีวิตชุมชนในหลายด้าน เช่น เศรษฐกิจ การเมือง และสังคม โดยแนวคิดนี้ได้รับการพัฒนามาจากทฤษฎีที่อาจารย์พัฒนากล่าวถึงในบทที่ 3

โดยเฉพาะเรื่องแรงขับเคลื่อนจากจิตสำนึกและแรงปรารถนาของมนุษย์ที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างสรรค์การเปลี่ยนแปลง ยกตัวอย่างเช่น การที่คนรุ่นใหม่ในภาคอีสานมีความใฝ่ฝันและความทะเยอทะยานที่ต้องการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ทำให้พวกเขาหาวิธีการทำงานทั้งในและนอกภาคอีสาน รวมถึงการย้ายถิ่นไปทำงานต่างประเทศ

ประการที่สอง: ผลกระทบจากสงครามเย็นและยุคหลังสงครามเย็น

สงครามเย็นและการเปลี่ยนแปลงหลังจากนั้นมีบทบาทสำคัญในการสร้างปรากฏการณ์ใหม่ในภาคอีสาน หลังจากสงครามเย็น อีสานเริ่มก้าวเข้าสู่ยุคใหม่ที่เต็มไปด้วยการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม การพัฒนาเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว เช่น การขยายตัวของสาธารณูปโภคและการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่น จนทำให้ภาคอีสานเปลี่ยนภาพลักษณ์จากดินแดนทุรกันดารเป็นดินแดนที่มีบทบาทสำคัญในระดับภูมิภาค ยกตัวอย่างเช่น การสร้างถนนและโครงสร้างพื้นฐานที่เชื่อมโยงชุมชนอีสานกับประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้เกิดการค้าและการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจโลกาภิวัตน์

ประการที่สาม: หมู่บ้านอีสานใหม่พัฒนามาจากรากฐานประวัติศาสตร์

หมู่บ้านอีสานใหม่ไม่ได้เกิดขึ้นอย่างโดดเดี่ยว แต่มีรากฐานมาจากประวัติศาสตร์ของหมู่บ้านอีสานเก่า ชาวบ้านอีสานดั้งเดิมมีความสามารถในการปรับตัวต่อความยากลำบากและเงื่อนไขทางธรรมชาติ ซึ่งถึงแม้ว่าอีสานในอดีตจะเผชิญกับความลำบาก เช่น ความแร้นแค้นของทรัพยากรธรรมชาติ แต่ชุมชนอีสานก็มีทัศนคติเชิงบวกในการรับมือกับความท้าทายเหล่านั้น พวกเขาเปิดรับการพัฒนาและความทันสมัยอย่างเต็มใจ ตัวอย่างเช่น การที่ชาวอีสานเปิดรับการพัฒนาเทคโนโลยีทางการเกษตรใหม่ ๆ เช่น การใช้เครื่องจักรกลการเกษตรในการปลูกข้าว ทำให้สามารถผลิตพืชผลได้มากขึ้น และลดการใช้แรงงานคนในการทำเกษตรกรรม

ประการที่สี่: หัวใจของวิถีอีสานใหม่คือการพัฒนาจากแรงผลักดันภายใน

การพัฒนาของอีสานใหม่ไม่ได้เกิดจากนโยบายของรัฐหรือแผนการพัฒนาเพียงอย่างเดียว แต่ยังเกิดจากความเพียรพยายามและแรงขับภายในของคนอีสานเอง การที่คนอีสานมีความสามารถในการปรับตัวและต่อสู้กับสภาพแวดล้อมทำให้พวกเขาสามารถพัฒนาตนเองและชุมชนได้ ยกตัวอย่างเช่น คนอีสานหลายคนเลือกที่จะย้ายถิ่นไปทำงานในเมืองใหญ่ หรือแม้แต่ในต่างประเทศ เพื่อนำรายได้กลับมาพัฒนาครอบครัวและชุมชนของตนเอง การย้ายถิ่นแรงงานนี้ไม่เพียงแต่ช่วยยกระดับเศรษฐกิจของครอบครัว แต่ยังมีส่วนกระทบต่อโครงสร้างสังคม เช่น การเปลี่ยนแปลงบทบาทของผู้หญิงที่ทำงานในต่างประเทศและการแต่งงานข้ามวัฒนธรรม

ประการสุดท้าย: การพัฒนาทางสังคมและเศรษฐกิจไม่จำกัดแค่ในรูปธรรม

การเปลี่ยนแปลงในวิถีอีสานใหม่ไม่ได้จำกัดเฉพาะด้านเศรษฐกิจ การเมือง หรือสังคมที่เป็นรูปธรรม แต่ยังเกี่ยวข้องกับวิถีคิดและแรงบันดาลใจภายในของคนอีสานอีกด้วย ชาวอีสานมีความคิดและแรงปรารถนาที่จะพัฒนาตนเอง และความสามารถนี้สะท้อนให้เห็นผ่านการเปลี่ยนแปลงทางจิตนาการและความมั่นใจในอัตลักษณ์ของตนเอง ยกตัวอย่างเช่น วัฒนธรรมสมัยนิยมที่เกิดขึ้นจากการแสดงออกของชาวอีสานในสื่อมวลชน เช่น นักร้อง นักแสดง หรือดาราตลก ที่นำเสนอภาพลักษณ์ของคนอีสานในรูปแบบที่เป็นบวกและสมัยใหม่ ทำให้คนอีสานมีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น

สรุป

ข้อสรุปของหนังสือเล่มนี้เน้นย้ำถึงการเปลี่ยนแปลงที่ไม่หยุดยั้งของชุมชนอีสาน ซึ่งเกิดจากแรงขับภายในของคนอีสานและผลกระทบจากสงครามเย็น รวมถึงการพัฒนาที่มีรากฐานจากประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของภูมิภาคนี้ วิถีอีสานใหม่ไม่เพียงแต่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ เช่น โครงสร้างพื้นฐานและ

การพัฒนาเศรษฐกิจ แต่ยังคงรวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางจิตวิญญาณ ความปรารถนา และอัตลักษณ์ของคนอีสาน ซึ่งทั้งหมดนี้สะท้อนถึงการปรับตัวและพลังขับเคลื่อนภายในที่ทำให้อีสานกลายเป็นภูมิภาคที่มีศักยภาพในยุคปัจจุบัน

เมื่อเปรียบเทียบกับงานศึกษาสำคัญของนักวิชาการท่านอื่นจะเห็นว่าหนังสือเล่มนี้สอดคล้องกับแนวโน้มร่วมสมัยหลายประการ เช่น ในงานของ Andrew Walker (2012) ที่ชี้ให้เห็นว่าชาวอีสานเป็น “พลเมืองการเมือง” ที่มีความสามารถในการต่อรองกับรัฐ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด “ชุมชนอนิจลักษณ์” ที่มองว่าชาวอีสานมีแรงขับเคลื่อนในการเปลี่ยนแปลงตัวเองอย่างต่อเนื่อง ในงานของ Jonathan Rigg (2014) ที่เสนอว่าชนบทไทยเต็มไปด้วยความคล่องตัวและการเชื่อมโยงกับโลกภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของหนังสือเล่มนี้ที่มองอีสานในฐานะชุมชนที่เชื่อมโยงกับการย้ายถิ่น การบริโภคและโลกาภิวัตน์ ในทำนองเดียวกัน งานเรื่อง “Love, Money and Obligation” ของ Patcharin Lapanun (2019) ที่ได้ศึกษาเรื่องการแต่งงานข้ามวัฒนธรรมของหญิงอีสาน ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่สะท้อนการสร้างเศรษฐกิจและอัตลักษณ์ใหม่ของชุมชน และ งานเรื่อง “Owners of the Map” ของ Claudio Sopranzetti (2017) ที่ศึกษาคนขับวินมอเตอร์ไซค์ในกรุงเทพฯ ก็พบว่าหลายคนมีพื้นเพจากอีสาน และเป็นตัวอย่างของแรงงานชายขอบที่กลายเป็นผู้มีบทบาททางการเมืองในเมืองใหญ่ การเปรียบเทียบเหล่านี้ช่วยเสริมให้เห็นว่า หนังสือ “สู่วิถีอีสานใหม่” ไม่ได้โดดเดี่ยวในทางวิชาการ แต่มีความเชื่อมโยงอย่างลึกซึ้งกับแนวคิดของงานระดับนานาชาติ

โดยสรุป หนังสือ “สู่วิถีอีสานใหม่” มิได้เป็นเพียงงานเขียนเชิงวิชาการที่สะท้อนการเปลี่ยนแปลงของชุมชนอีสานเท่านั้น แต่ยังเป็นหมุดหมายทางความคิดที่เชื้อเชิญให้ผู้อ่านหันมามองภูมิภาคนี้ด้วยสายตาใหม่ ผ่านเลนส์ของความหวัง ความปรารถนา และพลังสร้างสรรค์ของผู้คน เป็นงานที่ทำให้เห็นว่าอีสานไม่ใช่เพียงภูมิภาคที่ถูกกระทำ หากแต่เป็นพื้นที่ที่มีชีวิต มีการเคลื่อนไหว และสามารถสร้าง

การเปลี่ยนแปลงของตนเองได้ จึงควรนับว่าเป็นผลงานสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนองค์ความรู้ด้านสังคมวิทยา มานุษยวิทยา และการศึกษาภูมิภาคในประเทศไทยร่วมสมัย

เอกสารอ้างอิง

- พัฒนา กิตติอาษา. (2557). **วิถีอีสานใหม่ (Isan Becoming: Agrarian Change and the Sense of Mobile Community in Northeastern Thailand)**. วิชาษา.
- Lapanun, P. (2019). **Love, money and obligation: Transnational marriage in a northeastern Thai village**. National University of Singapore Press.
- Rigg, J. (2014). **More than the soil: Rural change in Southeast Asia**. NIAS Press.
- Sopranzetti, C. (2017). **Owners of the map: Motorcycle taxi drivers, mobility, and politics in Bangkok**. University of California Press.
- Walker, A. (2012). **Thailand's political peasants: Power in the modern rural economy**. University of Wisconsin Press.

แนวทางการออกแบบการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่อเชื่อมโยง ท้องถิ่นสู่โลกผ่านบริบทพื้นที่ชายแดนสามเหลี่ยมทองคำ Pedagogical Framework for Social Studies Bridging Local and Global Perspectives through the Borderland Context of the Golden Triangle

กฤติภัทร สระทองขุน*¹

Kittiphat Srathongchun*¹

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการออกแบบการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่อเชื่อมโยงท้องถิ่นสู่โลกผ่านบริบทพื้นที่ชายแดนสามเหลี่ยมทองคำ ประกอบด้วย บริบทของพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ พลเมืองโลกจากฐานรากท้องถิ่น และการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาผ่านสามเหลี่ยมทองคำ มุ่งเน้นการบูรณาการความรู้ด้านภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ศาสนา และเศรษฐกิจในบริบทชายแดนที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ วัฒนธรรม ความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างรัฐ และชุมชนชายขอบ ด้วยกระบวนการแนวคิดวิถึการเรียนรู้เชิงพื้นที่ (AAAR Teaching Approach) ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ การสร้างความตระหนัก (Awareness) การกำหนดความคาดหวัง (Anticipation) การลงมือปฏิบัติ (Action) และการสะท้อนคิด (Reflection) ผสมผสานกับแนวคิด Glocalization ที่เชื่อมโยงกระแสโลกาภิวัตน์

* Corresponding author, e-mail: Kittiphat_sra@cmu.ac.th

¹ นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

¹ Undergraduate Student, Faculty of Humanities, Chiang Mai University, Thailand

กับรากฐานทางวัฒนธรรมท้องถิ่น ผ่านกิจกรรมที่ส่งเสริมการคิดเชิงวิพากษ์ การตั้งคำถาม การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง การผลิตสื่อสร้างสรรค์ และการประเมินผลที่เน้น การเข้าใจเชิงลึกและทักษะแห่งศตวรรษที่ 21

การศึกษาแสดงให้เห็นว่า การใช้พื้นที่สามเหลี่ยมทองคำเป็นฐานการเรียนรู้ สามารถเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เข้าใจพลวัตของโลกผ่านสายตาของท้องถิ่น เสริมสร้าง ทักษะชีวิตในโลกยุคใหม่ ตลอดจนพัฒนาความรับผิดชอบทางสังคม จริยธรรม และ เจตคติในการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมพหุวัฒนธรรมอย่างสร้างสรรค์และยั่งยืน ทั้งนี้ยังเสนอข้อเสนอแนะเพื่อขยายผลแนวทางดังกล่าวไปยังพื้นที่ชายแดนอื่น ๆ และ ศึกษาบทบาทของรัฐ ทูต และชุมชนในการขับเคลื่อนการศึกษาเชิงพื้นที่ เพื่อยกระดับ คุณภาพการเรียนรู้ในมิติท้องถิ่นและโลกอย่างเป็นองค์รวม

คำสำคัญ: สามเหลี่ยมทองคำ การศึกษาชายแดน พลเมืองโลกจากฐานรากท้องถิ่น

Abstract

This study aims to explore approaches to designing social studies learning that connect local contexts to the global stage through the borderland setting of the Golden Triangle. It encompasses three key components: the context of the Golden Triangle global citizenship rooted in local foundations and social studies learning management through the Golden Triangle. The focus is on integrating knowledge of geography history religion and economics within a border context characterized by ethnic and cultural diversity as well as power relations between the state and marginalized communities. The study employs the Area-Based Learning Cycle (AAR Teaching Approach) which consists

of four stages Awareness Anticipation Action and Reflection. This process is combined with the concept of Glocalization linking global trends with local cultural roots through activities that foster critical thinking questioning experiential learning creative media production and assessment methods emphasizing deep understanding and 21st-century skills.

The study reveals that using the Golden Triangle as a learning base allows students to understand global dynamics through a local lens. It enhances essential life skills, promotes social responsibility, ethics, and fosters positive attitudes for living in multicultural societies. Moreover, the study recommends expanding this model to other border areas and exploring the roles of the state, capital, and local communities in shaping place-based education. This will ultimately improve the quality of learning through the integration of local and global dimensions in a holistic manner

Keywords: Golden Triangle Borderland Education Locally Rooted Global Citizenship

บทนำ

ในยุคแห่งโลกาภิวัตน์ที่โลกมีความเชื่อมโยงกันอย่างลึกซึ้งในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็น เศรษฐกิจ สังคม การเมือง หรือสิ่งแวดล้อม การจัดการเรียนรู้ในรายวิชาสังคมศึกษาจึงจำเป็นต้องพัฒนาไปสู่การเชื่อมโยงองค์ความรู้จากบริบทท้องถิ่นเข้าสู่ระดับโลก เพื่อสร้างความเข้าใจที่รอบด้านให้แก่ผู้เรียน และเสริมสร้างทักษะในการเป็นพลเมืองโลกที่มีคุณภาพ ในงานศึกษาที่เกี่ยวข้องล้วนให้ความสำคัญกับแนวทาง

การจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการระหว่างประวัติศาสตร์ท้องถิ่น วัฒนธรรมพื้นถิ่น มรดกทางวัฒนธรรม และประเด็นระดับโลก โดยเฉพาะในรายวิชาสังคมศึกษา ซึ่งเป็นพื้นที่ของการสร้างจิตสำนึกทางวัฒนธรรม การเคารพในความหลากหลาย การคิดเชิงวิพากษ์ และการเข้าใจปัญหาาร่วมของมนุษยชาติ ทั้งนี้ การจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงท้องถิ่นกับโลกจะช่วยให้เด็กเรียนตระหนักถึงความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนของตนเองกับระบบโลก เรียนรู้ผ่านบริบทจริง มีปฏิสัมพันธ์กับวัฒนธรรมที่หลากหลาย และสามารถมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ต่อสังคมโลกได้อย่างมีจริยธรรมและความรับผิดชอบ การพัฒนารายวิชาสังคมศึกษาจึงไม่ควรจำกัดอยู่เพียงการเรียนรู้ข้อเท็จจริงหรือเนื้อหาเชิงทฤษฎี แต่ต้องเปิดพื้นที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ การตั้งคำถาม และการมีส่วนร่วมในปัญหาที่เชื่อมโยงทั้งในระดับท้องถิ่น ประเทศ และโลก ซึ่งจะเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างพลเมืองจากฐานรากท้องถิ่นที่มีศักยภาพในการดำรงชีวิตในสังคมร่วมสมัยอย่างรู้เท่าทันและมีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ (Collins et al., 1996; Danker, 2003; Al-Maamari, 2016; Merryfield, 2008; Lock & Duggleby, 2017; Singer, 2019; Tavaci, 2021)

พื้นที่ชายแดน **สามเหลี่ยมทองคำ** อยู่ที่อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นจุดบรรจบของประเทศไทย ลาว และเมียนมา ณ ลุ่มน้ำโขงตอนบน ไม่ได้เป็นเพียงพื้นที่ทางภูมิศาสตร์หรือแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงเท่านั้น หากแต่ยังเป็นพื้นที่ที่สะท้อนพลวัตของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และศาสนา ในระดับภูมิภาคอย่างชัดเจน ความซับซ้อนของพื้นที่แห่งนี้ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้เชิงยุทธศาสตร์ที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงจากพื้นที่ค้ายาเสพติดสู่พื้นที่การค้าชายแดนและการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม การวิเคราะห์บทบาทของพระสงฆ์และศาสนสถานในการสร้างความมั่นคงและพัฒนาชุมชน การศึกษาอิทธิพลของทุนข้ามชาติและบทบาทของรัฐในบริบทการกำหนดเขตแดนสมัยใหม่ ตลอดจนการเรียนรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์ชาติพันธุ์และกระบวนการ

เปลี่ยนแปลงเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่พหุวัฒนธรรม (Dawson, 1991; Cohen, 2010; Robert and Curry, 2012; Ishida, 2012; Vorng, 2015; Tan, 2017; Prapatpong, 2019) ทั้งหมดนี้สะท้อนให้เห็นว่าสามเหลี่ยมทองคำเป็นมากกว่าพื้นที่ชายแดน หากแต่เป็น **พื้นที่เรียนรู้เชิงยุทธศาสตร์** ที่มีศักยภาพในการศึกษาข้ามศาสตร์และสามารถนำไปสู่การพัฒนาองค์ความรู้ได้อย่างหลากหลายและลุ่มลึก

แม้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นบริบทท้องถิ่นจะมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมอัตลักษณ์และความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของผู้เรียน หากแต่การจำกัดมิติของการเรียนรู้ไว้เพียงระดับชุมชนโดยไม่เชื่อมโยงสู่ประเด็นในระดับโลก ย่อมส่งผลให้ผู้เรียนขาดทักษะในการเข้าใจความหลากหลายของโลกและไม่สามารถพัฒนาสมรรถนะด้านการเป็นพลเมืองโลกได้อย่างเต็มที่ งานศึกษาหลายชิ้นชี้ให้เห็นถึงช่องว่างของการจัดการเรียนรู้ในลักษณะนี้ โดยเฉพาะการออกแบบหลักสูตรหรือกิจกรรมที่เน้นการอนุรักษ์หรือการสืบสานท้องถิ่นเป็นหลัก แต่ขาดการนำท้องถิ่นมาใช้เป็นฐานในการเปรียบเทียบ วิเคราะห์ หรือตั้งคำถามต่อบริบทโลก ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนไม่สามารถพัฒนาทักษะสำคัญ เช่น ความเข้าใจข้ามวัฒนธรรม การคิดเชิงระบบ หรือการเชื่อมโยงปัญหาในระดับท้องถิ่นกับระดับสากลได้ นอกจากนี้ การนำแนวคิดสมัยใหม่จากภายนอก เช่น การเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียน หรือการใช้เทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงห้องเรียนกับโลก แม้จะได้รับการบรรจุไว้ในหลักสูตร แต่กลับพบว่าถูกนำไปใช้ในเชิงสัญลักษณ์มากกว่าการปรับเปลี่ยนในระดับโครงสร้าง ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้อย่างคงที่ขาดจากบริบทโลกอย่างสิ้นเชิง (Shah & Quinn, 2014; Lindsay, 2017; Crockett et al., 2019) ด้วยเหตุนี้ การพัฒนาแนวทางการเรียนรู้ที่เชื่อมโยง **ท้องถิ่น** กับ **โลก** จึงกลายเป็นโจทย์สำคัญของการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ไม่เพียงแต่ยึดโยงผู้เรียนกับรากเหง้าทางวัฒนธรรมของตนเอง แต่ยังส่งเสริมให้สามารถเข้าใจ และมีบทบาทในโลกที่เชื่อมโยงกันอย่างซับซ้อนได้อย่างสร้างสรรค์

บริบทของพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ

พื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ ซึ่งเป็นบริเวณชายแดนระหว่างประเทศไทย (อำเภอ เชียงแสน จังหวัดเชียงราย) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐ แห่งสหภาพเมียนมา มีลักษณะภูมิศาสตร์ที่โดดเด่น ทั้งในเชิงภูมิประเทศที่เป็นภูเขา สูงชันสลับซับซ้อนและการไหลผ่านของแม่น้ำโขง (Cohen, 2010; Tan, 2017) ซึ่งส่งผลให้พื้นที่ดังกล่าวมีความสำคัญในเชิงยุทธศาสตร์ เศรษฐกิจ และวัฒนธรรมในระดับภูมิภาคและโลก (Ishida, 2012; Siripon, 2017) พื้นที่นี้ไม่เพียงเป็นจุด เชื่อมโยงของกลุ่มชาติพันธุ์ไทต่าง ๆ แต่ยังเป็นเวทีของการปะทะและการอยู่ร่วมกัน ระหว่างอำนาจรัฐและชุมชนชายขอบ พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของพื้นที่แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนผ่านจากรัฐลัทธิอาณานิคม สู่อำนาจของชนพื้นเมืองโดยรัฐสยาม และกลายเป็นพื้นที่ชายแดนภายใต้นโยบายการออกแบบพรมแดนของรัฐชาติ สมัยใหม่ (Prapatpong, 2019) ความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ นำมาสู่การปะทะระหว่าง ระเบียบรัฐกับระเบียบวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สืบทอดข้ามพรมแดนมาอย่างยาวนาน

ในด้านเศรษฐกิจ พื้นที่สามเหลี่ยมทองคำได้กลายเป็นจุดยุทธศาสตร์สำคัญ ของการพัฒนาทางเศรษฐกิจในภูมิภาคแม่น้ำโขง โดยเฉพาะภายใต้โครงการ การพัฒนาแนวพื้นที่เศรษฐกิจเหนือ-ใต้ (North-South Economic Corridor) ซึ่งเชื่อมโยงการค้าระหว่างจีนตอนใต้กับเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Ishida, 2012) การค้าชายแดน การลงทุนจากจีน และโครงการเขตเศรษฐกิจพิเศษ เช่น Kings Romans Casino ในฝั่งลาว ได้เปลี่ยนโฉมหน้าของพื้นที่จากชายแดนลับใต้กลายเป็น พื้นที่เชิงพาณิชย์ที่มีความสัมพันธ์ซับซ้อนระหว่างรัฐ ทุน และเครือข่ายท้องถิ่น (Tan, 2017; Siripon, 2017) อย่างไรก็ตาม ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจนี้ไม่ได้ เกิดขึ้นอย่างไร้แรงเสียดทาน หากแต่มีผลกระทบทั้งทางบวกและลบ โดยเฉพาะ ต่อกลุ่มชาติพันธุ์ท้องถิ่นซึ่งต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม อย่างรวดเร็ว

ในอีกด้านหนึ่ง พื้นที่สามเหลี่ยมทองคำยังมีความหมายเชิงศาสนาและวัฒนธรรมในระดับภูมิภาคอย่างลึกซึ้ง โดยเฉพาะแนวคิดตนบุญหรือผู้มีบุญในพุทธศาสนา ล้านนา ซึ่งสะท้อนผ่านบทบาทของพระเกจิอย่างพระครูบาบุญชุ่ม ผู้มีอิทธิพลทางศาสนาต่อกลุ่มชนชาติไทข้ามพรมแดน ครูบาบุญชุ่มได้รับการยกย่องว่าเป็นบ่อเกิดแห่งบุญ ในสายพุทธศาสนาแบบยวน ซึ่งมีรากจากอาณาจักรล้านนาราวคริสต์ศตวรรษที่ 14–15 และแพร่สู่กลุ่มไทในพม่า ลาว และสิบสองปันนา โดยแนวคิดตนบุญนี้เป็นการตีความอุดมคติพระโพธิสัตว์ในแบบท้องถิ่น คือ การสั่งสมบุญและบารมีเพื่อเปิดโอกาสให้ชาวบ้านได้ร่วมทำบุญผ่านการสร้างหรือบูรณะพุทธสถาน กิจกรรมดังกล่าวมักมาด้วยงานบุญใหญ่และการแสดงธรรม ซึ่งเป็นการฟื้นฟูพุทธศาสนา ในมิติศีลธรรมและวัฒนธรรม บทบาทของครูบาบุญชุ่มสืบเนื่องจากพระครูบาศรีวิชัย และครูบาเขมปะ แต่ขยายขอบเขตการสร้างเจดีย์ วัด และสัญลักษณ์ทางศาสนา ออกไปครอบคลุมภาคเหนือของไทย เหนือลาว สิบสองปันนา และพม่า เพื่อสถาปนาอาณาจักรพุทธที่ก้าวข้ามพรมแดนรัฐชาติ ภาพนี้สะท้อนการซ้อนทับระหว่างพื้นที่แห่งภูมิรัฐศาสตร์กับพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ ที่มีพลังต่อรองกับวาทกรรมของรัฐสมัยใหม่ (Cohen, 2010; Vormg, 2015) ขณะเดียวกัน ความเชื่อมโยงของพื้นที่นี้กับประเด็นโลก เช่น การค้ายาเสพติดข้ามชาติ การย้ายถิ่นของแรงงาน และการค้าสินค้าเถื่อน ยังคงเป็นปัจจัยสำคัญที่ชี้ให้เห็นถึงพลวัตของรัฐเงาและการอยู่ร่วมกันของระเบียบที่ถูกและผิดกฎหมาย ซึ่งทั้งหมดนี้ทำให้พื้นที่สามเหลี่ยมทองคำกลายเป็นฐานการเรียนรู้ที่ซับซ้อนและมีหลายมิติ ทั้งในเชิงภูมิรัฐศาสตร์ ศาสนา และเศรษฐกิจ (Tan, 2017)

ดังนั้น บริบทของพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำไม่ได้เป็นเพียงจุดบรรจบของสามประเทศ คือ ไทย ลาว และเมียนมา เท่านั้น หากแต่เป็นศูนย์กลางของการปะทะ การประสาน และการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ทั้งในมิติของภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ในอดีต พื้นที่นี้เป็นสัญลักษณ์ของความไร้รัฐ และความไร้ระเบียบ อันเป็นผลจากเส้นเขตแดนที่คลุมเครือและการขาด

อำนาจควบคุมของรัฐส่วนกลาง แต่ในปัจจุบันภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และการขยายอิทธิพลของจีน พื้นที่สามเหลี่ยมทองคำได้เปลี่ยนผ่านสู่การเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุนในระดับภูมิภาค

ทว่าการพัฒนาเหล่านี้ไม่ได้มาพร้อมความเท่าเทียม หากแต่ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางอำนาจและผลประโยชน์ระหว่างรัฐ นักลงทุนข้ามชาติ ชุมชนชาติพันธุ์ และกลุ่มศาสนา การค้าเสรี ความเชื่อมโยงของระบบคมนาคม การย้ายถิ่นของแรงงาน การขยายตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว และการลงทุนแบบเขตเศรษฐกิจพิเศษ ได้เปิดพื้นที่ใหม่แห่งโอกาส แต่ในขณะเดียวกันก็ได้เบียดขับวิถีชีวิตดั้งเดิม และสร้างรูปแบบใหม่ของความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่สลับซับซ้อนยิ่งขึ้น

อีกด้านหนึ่ง ความเชื่อทางศาสนา ได้กลายเป็นกลไกหนึ่งในการต่อต้านอำนาจรัฐสมัยใหม่ และเชื่อมโยงเครือข่ายวัฒนธรรมข้ามพรมแดน โดยมีพระสงฆ์อย่างครูบาบุญชุ่มเป็นตัวแทนของพลังทางจิตวิญญาณที่ทำลายอำนาจรัฐชาติ การฟื้นคืนศรัทธาทางศาสนาและวัฒนธรรมในพื้นที่นี้ จึงไม่ใช่เพียงเรื่องความเชื่อ แต่เป็นการนิยามอัตลักษณ์ของผู้คนในพื้นที่ชายแดนที่กำลังถูกแปลงสภาพอย่างรุนแรง

ท้ายที่สุด พื้นที่สามเหลี่ยมทองคำเป็นมากกว่าชายแดนในเชิงภูมิศาสตร์ หากแต่เป็นพื้นที่ที่หลอมรวมประวัติศาสตร์ ความหลากหลายทางวัฒนธรรม และการปะทะของอำนาจในหลากหลายมิติ ทั้งระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับโลก การทำความเข้าใจพื้นที่นี้จำเป็นต้องอาศัยกรอบคิดแบบพหุวิทยาการ (Multidisciplinary) เพื่อให้สามารถเข้าถึงความซับซ้อนที่เกิดขึ้นอย่างเป็นองค์รวม

พลเมืองโลกจากฐานรากท้องถิ่น

แนวคิดพลเมืองโลกจากฐานรากท้องถิ่น หมายถึง การสร้างบุคคลที่มีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อส่วนรวมในระดับโลก โดยไม่ละทิ้งอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมและบริบทของท้องถิ่นตนเอง เป็นแนวทางที่เน้นการบูรณาการระหว่างความรู้ท้องถิ่นกับ

กระแสโลกาภิวัตน์ โดยไม่ปล่อยให้ผู้เรียนถูกกลืนกลายทางวัฒนธรรม หากแต่ส่งเสริมให้ตระหนักรู้ถึงคุณค่าของชุมชน รากเหง้าทางวัฒนธรรม และสามารถนำทุนทางวัฒนธรรมนั้นไปเชื่อมโยงกับประเด็นโลกได้อย่างมีวิจารณญาณ จุดเน้นสำคัญในการสร้างพลเมืองโลกจากฐานรากท้องถิ่น ได้แก่ การพัฒนาความคิดเชิงวิพากษ์ให้ผู้เรียนสามารถตั้งคำถามต่อความไม่เป็นธรรมทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับสากล การส่งเสริมจินตนาการเชิงบรรยายเพื่อเข้าใจความหลากหลายของมนุษย์ในโลก และการเรียนรู้ผ่านการมีส่วนร่วมในชุมชน เช่น การทำโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมหรือพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น ซึ่งเชื่อมโยงกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับโลก พลเมืองโลกจากฐานรากท้องถิ่นจึงเป็นพลเมืองที่มีความรู้สึกรับผิดชอบต่อสังคม มีความสามารถในการเชื่อมโยงประเด็นท้องถิ่นกับบริบทโลก และสามารถมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงสังคมอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ยังเป็นการส่งเสริมพลังพลเมือง ที่ตั้งอยู่บนฐานของความเท่าเทียมทางสังคม ความเข้าใจในความแตกต่าง และความตระหนักถึงอำนาจเชิงโครงสร้าง ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และแนวคิดพลเมืองโลกเชิงวิพากษ์ ตามข้อเสนอของนักทฤษฎีร่วมสมัย อาทิ Pashby, Nussbaum และ Mayo ที่เสนอให้การศึกษาเพื่อพลเมืองโลกไม่เพียงเป็นเพียงแนวทางเชิงจริยธรรมเท่านั้น แต่ต้องเป็นเครื่องมือในการทำทลายและเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอำนาจที่ไม่เป็นธรรมด้วย (Mayo et al., 2009; Pashby, 2016)

การจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาผ่านสามเหลี่ยมทองคำ

สภาพห้องเรียนสังคมศึกษาในบริบทของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและประถมศึกษาในพื้นที่ชายแดนจังหวัดเชียงราย พบว่า การจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของโรงเรียนมัศึกษามีประสิทธิภาพค่อนข้างดี โดยเฉพาะในการนำหลักสูตรไปใช้และการประเมินหลักสูตร อย่างไรก็ตาม ยังพบข้อจำกัดในเรื่องของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ไม่สม่ำเสมอ และยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมาย

ที่กำหนดไว้ได้ทั้งหมด นอกจากนี้ยังปรากฏปัญหาในด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทักษะพื้นฐานที่สำคัญ ได้แก่ การอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียน ซึ่งยังคงเป็น ปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ในขณะเดียวกัน สภาพห้องเรียนในระดับ ประถมศึกษาพบปัญหาในเรื่องของการขาดความรับผิดชอบในการเรียนของนักเรียน รวมถึงบรรยากาศการเรียนรู้ที่ไม่เอื้ออำนวย ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ใน ระดับต่ำ สภาพการณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการบริหารจัดการและ การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนสังคมศึกษา เพื่อส่งเสริมแรงจูงใจในการเรียนรู้ และ พัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตร รวมถึงตอบสนอง ต่อความต้องการของการศึกษายุคใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แนวคิดนี้ สอดคล้องกับ รัตนา กาญจนพันธุ์ (2563) ที่ว่าการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ ที่เหมาะสมมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการส่งเสริมแรงจูงใจของผู้เรียน โดยจะช่วยกระตุ้น ให้ผู้เรียนมีความสนใจ อยากรู้ อยากเรียน มีเจตคติที่ดี และมีความสุขในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของการศึกษาสมัยใหม่ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การจัด บรรยากาศในชั้นเรียนให้เหมาะสมทั้งด้านกายภาพและจิตวิทยาจึงถือเป็นกลยุทธ์ สำคัญที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และ ร่างกาย อันนำไปสู่การมีทักษะ เจตคติที่ดี ระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ และ ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การเรียนรู้ใน ยุคใหม่ยังถูกมองว่าเป็นกระบวนการทางสังคมที่เกิดจากการคิด การลงมือกระทำ การแก้ปัญหา การศึกษาวิจัย ความตื่นตัว ความสนุกสนาน ความท้าทาย และความผูกพัน ในชั้นเรียน ซึ่งจะช่วยขยายขอบเขตของการเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อมีการนำเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ร่วมในการจัดการเรียนการสอน ไม่ว่าจะเป็นใน รูปแบบของระบบ วิธีการ เทคนิค หรือเครื่องมือการเรียนรู้ ก็ล้วนแต่มีส่วนช่วยให้การ จัดกิจกรรมและการปฏิสัมพันธ์กับสื่อสามารถสนับสนุนผู้เรียนให้เข้าใจเนื้อหาได้ลึกซึ้ง ยิ่งขึ้น และตอบสนองต่อบริบทการศึกษายุคใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในบริบทของพื้นที่ชายแดน การจัดการเรียนการสอนมีลักษณะเฉพาะที่ต้องตอบสนองต่อความหลากหลายทางชาติพันธุ์ วัฒนธรรม สถานะทางสังคม และความท้าทายด้านภูมิศาสตร์และทรัพยากร อีกทั้งมีการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างอิสระแม้นในสถานการณ์ที่ต้องย้ายถิ่นฐานบ่อย อันเป็นผลมาจากสภาพความยากจนและครอบครัวที่ไม่มั่นคง ทั้งนี้ โรงเรียนในพื้นที่ได้พัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่สนับสนุนทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เช่น การคิดวิเคราะห์ ความสามารถด้านสื่อ และการใช้เทคโนโลยีอย่างมีวิจารณญาณ (เจนจบ สุขแสงประสิทธิ์ และ ฟีญา สมบูรณ์, 2564) ขณะที่ในพื้นที่ชายแดนภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย เช่น จังหวัดเชียงราย แม่ฮ่องสอน และเชียงใหม่ การจัดการเรียนรู้นั้นเน้นการเสริมสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้เพื่อให้โรงเรียนสามารถพัฒนาหลักสูตร กิจกรรม และแหล่งเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น ทันสมัย และสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ทางไกล รวมทั้งส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การบริหารแบบมีส่วนร่วม และการลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ (โสภณา สุดสมบูรณ์, 2567) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ต้องเน้นการบูรณาการระหว่างสามัญศึกษา ศาสนา และอาชีพ ตลอดจนการเรียนรู้แบบพหุภาษาและพหุวัฒนธรรม อีกทั้งยังมีการพัฒนาบ้านหลังเรียนและระบบดูแลนักเรียนอย่างเป็นองค์รวมเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตและลดความเสี่ยงจากปัญหาสังคม (อมรวิทย์ นาคทรพร, 2550) ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ในพื้นที่ชายแดนสะท้อนถึงความจำเป็นในการออกแบบรูปแบบการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับอัตลักษณ์และความต้องการของท้องถิ่น และสามารถขับเคลื่อนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในบริบทพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

กระบวนการออกแบบการเรียนรู้โดยใช้พื้นที่สามเหลี่ยมทองคำเป็นฐาน จำเป็นต้องก้าวข้ามกรอบวิธีคิดแบบเดิม และเปิดรับแนวคิดใหม่ที่เชื่อมโยงองค์ความรู้กับพื้นที่จริง เพื่อสร้างความหมายในการเรียนรู้อย่างลึกซึ้งและมีบริบทที่แท้จริง พื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นจุดบรรจบของพรมแดน

ไทย ลาว และเมียนมา ถือเป็นพื้นที่เชิงยุทธศาสตร์ที่มีพลวัตทั้งด้านภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ คุณลักษณะเหล่านี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้เป็นฐานในการออกแบบการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน

แนวคิดยุทธวิธีสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้เชิงพื้นที่ (AAAR Teaching Approach) ของ ชรินทร์ มั่งคั่ง (2565) ผสานกับแนวคิด Glocalization ของ Roudometof (2016) ชี้ให้เห็นว่าการออกแบบการเรียนรู้ควรตั้งอยู่บนการตระหนักรู้ในมิติท้องถิ่นที่สัมพันธ์กับโลกาภิวัตน์ ทั้งนี้ พื้นที่ชายแดนสามเหลี่ยมทองคำ เป็นกรณีศึกษาที่สะท้อนความซับซ้อนและความหลากหลายของการกลายเป็นโลก-ท้องถิ่น ซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากปรากฏการณ์จริง ตั้งแต่ปัญหาการย้ายถิ่น การค้าเสรี การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม ไปจนถึงการท่องเที่ยวชายแดนที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของชุมชน

การออกแบบการเรียนรู้โดยใช้พื้นที่สามเหลี่ยมทองคำเป็นฐาน จึงไม่ใช่เพียงการจัดกิจกรรมเชิงภูมิศาสตร์หรือประวัติศาสตร์เท่านั้น แต่เป็นการเชื่อมโยงองค์ความรู้แบบสหวิทยาการ ผ่านการตั้งคำถาม วิเคราะห์ปัญหา และสร้างทางออกที่มีจริยธรรม พร้อมปลูกฝังทักษะการเป็นพลเมืองโลกจากฐานรากท้องถิ่นที่มีความเข้าใจโลกผ่านสายตาของท้องถิ่น และมีพลังในการเปลี่ยนแปลงสังคมอย่างยั่งยืนในบริบทของตนเอง

การออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้พื้นที่สามเหลี่ยมทองคำเป็นฐานสามารถดำเนินการได้อย่างเป็นระบบโดยบูรณาการแนวคิดยุทธวิธีสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้เชิงพื้นที่ (AAAR Teaching Approach) ของ ชรินทร์ มั่งคั่ง (2565) รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้เชิงพื้นที่ (AAAR Teaching Approach) เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการแนวคิดจากหลากหลายศาสตร์ อาทิ Maker Education พุทธปัญญาศึกษา การเรียนรู้เชิงพื้นที่ เป้าหมายการพัฒนา

ที่ยั่งยืน (SDGs) และการเรียนรู้แบบทวิลักษณ์ (Hybrid Learning) โดยมีแกนสำคัญคือการมองผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริงในบริบทที่สัมพันธ์กับชีวิตและชุมชน การออกแบบการเรียนรู้เริ่มจากการระดมความคิดร่วมระหว่างครู ชุมชน และนักเรียน เพื่อสำรวจบริบท ปัญหา และศักยภาพของพื้นที่ แล้วนำข้อมูลมาจัดทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับขั้นตอนทั้งสี่ของวัฏจักร AAAR ซึ่งประกอบด้วย การสร้างความตระหนัก (Awareness) การกำหนดความคาดหวัง (Anticipation) การลงมือปฏิบัติ (Action) และการสะท้อนคิด (Reflection) โดยกระบวนการดังกล่าวช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาสมรรถนะและคุณลักษณะความเป็นพลเมืองโลกได้อย่างเด่นชัด ผ่านการเชื่อมโยงข้อมูลและทรัพยากรจากครู ชุมชน และผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ และรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต โดยประยุกต์ใช้ร่วมกับแนวคิด Glocalization ที่เสนอโดย Roudometof (2016) ซึ่งมองว่าการเรียนรู้ควรเกิดจากการที่คลื่นของโลกาภิวัตน์หักเหผ่านบริบทท้องถิ่น จนเกิดเป็นสภาพการณ์ใหม่ที่มีลักษณะเป็นพลวัตทางวัฒนธรรม สังคม และอัตลักษณ์อย่างเฉพาะตัว

การออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้พื้นที่สามเหลี่ยมทองคำเป็นฐานจึงเริ่มต้นด้วยการประชุมและระดมความคิดร่วมกันระหว่างครู ชุมชน และนักเรียน เพื่อสำรวจและรวบรวมข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับบริบททางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ตลอดจนประเด็นปัญหาและศักยภาพของพื้นที่ กระบวนการดังกล่าวอาศัยเทคนิคการตั้งคำถามปลายเปิด การบอกเล่าเรื่องราวท้องถิ่น และการทำแผนที่ทรัพยากร เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการกำหนดประเด็นการเรียนรู้ที่มีความเชื่อมโยงกับชีวิตจริงและความต้องการของชุมชน จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์และจัดโครงสร้างกิจกรรมได้ตามขั้นตอน อันประกอบไปด้วยในขั้นตอนการสร้างความรู้ (Awareness) ครูจะจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใจลักษณะภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และเศรษฐกิจของพื้นที่ชายแดนไทย

ลาว เมียนมา ผ่านโจทย์การเรียนรู้ที่กระตุ้นการคิดวิเคราะห์ เช่น แผนที่สะท้อนอะไรเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและสังคมของสามเหลี่ยมทองคำ หรือ เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ใดที่ส่งผลต่อการค้าชายแดนในปัจจุบัน กระบวนการสอนประกอบด้วย การวิเคราะห์แผนที่ภูมิประเทศ ภาพถ่ายดาวเทียม ข่าวสารจากสื่อท้องถิ่น และข้อมูลเชิงสถิติจากหน่วยงานรัฐ ควบคู่กับการอภิปรายประเด็นสำคัญเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของผู้เรียนในฐานะพลเมืองชายแดน นอกจากนี้ยังใช้สื่อจากชุมชนเป็นเครื่องมือกระตุ้นการเรียนรู้ เช่น คลิปสัมภาษณ์ผู้อาวุโส การลงพื้นที่สำรวจเส้นทางการค้าชายแดน หรือการเก็บข้อมูลจากชุมชน เพื่อเชื่อมโยงองค์ความรู้เชิงพื้นที่กับประสบการณ์ตรงและมุมมองของคนในท้องถิ่นอย่างมีความหมาย จากนั้นในขั้นตอนการกำหนดความคาดหวัง ครูจะมอบโจทย์สถานการณ์จำลอง เพื่อกระตุ้นการคิดเชิงวิเคราะห์และมองอนาคต เช่น หากคุณเป็นผู้นำชุมชน จะบริหารจัดการพื้นที่ชายแดนอย่างไรเพื่อให้เกิดสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ การอนุรักษ์วัฒนธรรม และความมั่นคง หรือ จะปกป้องวัฒนธรรมท้องถิ่นจากอิทธิพลการค้าเสรีได้อย่างไร ผู้เรียนจะคิดวิเคราะห์บนฐานปัญหาในโลกจริง โดยใช้เครื่องมือวิเคราะห์ เช่น SWOT Analysis และ Futures Wheel เพื่อคาดการณ์แนวโน้มและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นทั้งจากการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจชายแดนและนโยบายรัฐ กระบวนการนี้อยู่ในรูปแบบการทำงานกลุ่ม โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนร่วมกับครูและชุมชนคาดการณ์อนาคต พร้อมพัฒนาแนวคิดเชิงรุกและทักษะการวางแผนที่สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น

ในขั้นตอนการลงมือปฏิบัติ ผู้เรียนจะพัฒนาโครงการหรือผลิตสื่อสร้างสรรค์ที่สะท้อนมุมมองต่อพื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ โดยอยู่ในรูปแบบการจัดนิทรรศการการเรียนรู้หรือประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยใช้ภาพถ่ายเก่าและแผนที่ชุมชน การจัดทำสารคดีสั้นเกี่ยวกับวิถีชีวิตชายแดน หรือการสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบ Vlog หรือ Podcast เพื่อถ่ายทอดความเข้าใจสู่สาธารณะและสนับสนุนการท่องเที่ยว

เชิงวัฒนธรรม กิจกรรมเหล่านี้ใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ภาคสนาม การศึกษาชุมชน และการสังเกตการณ์ พร้อมผสมการใช้สื่อการสอนและเครื่องมือที่หลากหลาย เช่น โปรแกรมตัดต่อวิดีโอ โปรแกรมออกแบบโปสเตอร์ และเครื่องบันทึกเสียงพกพา ทั้งนี้ โครงการจะเชื่อมโยงความรู้เชิงวิชาการกับการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชน เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมและความยั่งยืนในพื้นที่ชายแดน ขณะที่ขั้นตอนการคิด ครูจะให้ผู้เรียนเขียน Reflection Journal ตามคำถามชี้นำ เช่น คุณค้นพบอะไรใหม่เกี่ยวกับพื้นที่ชายแดน หรือ กิจกรรมที่ทำให้มุมมองของคุณต่อชุมชนอย่างไร เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกและสิ่งที่ได้เรียนรู้จากกระบวนการ โดยกิจกรรมนี้ควบคู่กับการจัดวงเสวนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เรียน เพื่อน ครู และตัวแทนชุมชน เพื่อเชื่อมโยงประสบการณ์ส่วนบุคคลเข้ากับบริบทสังคมและวัฒนธรรมข้ามพรมแดน การสะท้อนคิดใช้ทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น ใบงานและสรุปกิจกรรม และสื่อดิจิทัล เช่น Padlet และ Google Jamboard ในการรวบรวมและเผยแพร่ผลการเรียนรู้ กระบวนการนี้มีเป้าหมายเพื่อประเมินผลการเรียนรู้ เสนอแนวทางพัฒนาต่อยอด และส่งเสริมสมรรถนะและคุณลักษณะความเป็นพลเมืองโลก โดยเชื่อมโยงองค์ความรู้เข้ากับบริบทจริงอย่างมีความหมาย

กระบวนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวยังสอดคล้องกับแนวทางการประเมินผล ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งให้ความสำคัญกับทั้งผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและการพัฒนาการด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยมีการวัดและประเมินผ่านแบบสังเกตพฤติกรรม การมีส่วนร่วม แบบสอบถามสะท้อนการเรียนรู้ การประเมินผลงานโครงการด้วยเกณฑ์การประเมินการคิดวิเคราะห์จากการเขียนสถานการณ์จำลอง ตลอดจนการสะท้อนคิดด้วยตนเองผ่านบันทึกและการนำเสนอผลงาน ทั้งนี้ วิธีการประเมินจะเน้นการวัดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ความสามารถในการคิดเชิงระบบ การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และการเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่นภายใต้บริบทสังคมชายแดนที่เชื่อมโยงกับกระแสโลก

ดังนั้น การจัดการเรียนรู้โดยใช้พื้นที่สามเหลี่ยมทองคำเป็นฐาน ไม่เพียงเปิดพื้นที่ให้นักเรียนได้เข้าใจรากเหง้าทางวัฒนธรรมและเศรษฐกิจในพื้นที่ชายแดน แต่ยังเป็นกระบวนการที่หล่อหลอมให้เกิดพลเมืองโลกจากฐานรากท้องถิ่นโดยให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติที่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของโลก พร้อมทั้งมีจิตสำนึกในการรักษาและต่อยอดทุนทางวัฒนธรรมของตนเองอย่างมีพลัง

บทสรุป

ในยุคโลกาภิวัตน์ การจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาควรเชื่อมโยงองค์ความรู้จากท้องถิ่นสู่ระดับโลก เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองโลกจากฐานรากท้องถิ่น พื้นที่สามเหลี่ยมทองคำ อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย เป็นฐานการเรียนรู้เชิงยุทธศาสตร์ที่สะท้อนพลวัตโลก ทั้งการย้ายถิ่น การค้าเสรี การท่องเที่ยวชายแดน และการเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ชาติพันธุ์

แนวทางการจัดการเรียนรู้ควรบูรณาการประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมพื้นถิ่น และประเด็นโลก โดยใช้กระบวนการเรียนรู้เชิงพื้นที่ (AAAR Teaching Approach) ร่วมกับแนวคิด Glocalization เพื่อสร้างสมดุลระหว่างรากเหง้าวัฒนธรรมกับความเข้าใจโลก ขั้นตอนประกอบด้วย 4 ด้าน คือ (1) การสร้างความตระหนักผ่านการสำรวจและอภิปรายข้อมูลจากแผนที่ สื่อ และการลงพื้นที่ (2) การกำหนดความคาดหวัง ด้วยสถานการณ์จำลองและการวิเคราะห์อนาคต (3) การลงมือปฏิบัติผ่านโครงงานและสื่อสร้างสรรค์ที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาชุมชน และ (4) การสะท้อนคิดด้วย Reflection Journal และวงเสวนา

การเรียนรู้ดังกล่าวบูรณาการแหล่งเรียนรู้ชุมชน เทคโนโลยีดิจิทัล และประสบการณ์จริง เช่น การค้าเศรษฐกิจชายแดน การท่องเที่ยววัฒนธรรม บทบาทพระสงฆ์ และการต่อรองอำนาจของกลุ่มชาติพันธุ์ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ และสมรรถนะพลเมืองโลก ทั้งยังตอบโจทย์

ข้อจำกัดของห้องเรียนชายแดนที่ต้องเสริมการคิด การอ่าน และการเขียน โดยส่งเสริมการเรียนรู้แบบพหุภาษา พหุวัฒนธรรม และการมีส่วนร่วมของชุมชน

ดังนั้น การใช้พื้นที่สามเหลี่ยมทองคำเป็นฐานการเรียนรู้จึงไม่ใช่เพียงการศึกษาภูมิศาสตร์หรือประวัติศาสตร์ แต่คือการแปรเปลี่ยนชายแดนให้เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงท้องถิ่นกับโลก หล่อหลอมผู้เรียนให้รักษาและต่อยอดทุนวัฒนธรรม พร้อมพลังในการขับเคลื่อนสังคมอย่างยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- เจนจบ สุขแสงประสิทธิ์ และพินิจา สมบูรณ์. (2564). รูปแบบการเรียนรู้ด้วยตนเองทางเทคโนโลยีสารสนเทศของนักเรียนในยุคศตวรรษที่ 21 บริเวณพื้นที่ชายแดนจังหวัดจันทบุรี. *วารสารวิจัยรำไพพรรณ*, 15(3), 172-182.
- ชรินทร์ มั่งคั่ง. (2565). *ปัญญาการสอนสังคมศึกษา*. ลานนาการพิมพ์
- รัตนากาญจนพันธุ์. (2563). การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ของผู้เรียน. *วารสารรามคำแหง ฉบับคณะศึกษาศาสตร์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 2(1), 16-23
- โสภณา สุดสมบูรณ์. (2567). แนวทางการเสริมสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ของโรงเรียนระดับประถมศึกษาในพื้นที่ชายแดนทางภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย. *วารสารวิชาการ การจัดการภาครัฐและเอกชน*, 6(2), 251-264. <https://doi.org/10.14456/jappm.2024.38>
- อมรวิรัช นาคทรพร. (2550). *รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อท้องถิ่นในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้* (รายงานผลการวิจัย). สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- Al-Maamari, S. (2016). Education for connecting Omani students with other cultures in the world: The role of social studies. *Int Rev Educ*, 62, 439-457. <https://doi.org/10.1007/s11159-016-9577-2>

- Cohen, P. T. (2010). A Buddha Kingdom in the Golden Triangle: Buddhist Revivalism and the Charismatic Monk Khruba Bunchum. **THE AUSTRALIAN JOURNAL OF ANTHROPOLOGY**, 11(3), 141-154.
<https://doi.org/10.1111/j.1835-9310.2000.tb00053.x>
- Collins, H. T., Czarra, F. R., & Smith, A. F. (1996). Guidelines for global and international studies education: Challenges, culture, connections. **Issues in Global Education**, 135, 136.
- Crockett, L. J., Deardorff, J., Johnson M., Irwin C., & Petersen, A. C. (2019). Puberty Education in a Global Context: Knowledge Gaps, Opportunities, and Implications for Policy. **J Res Adolesc**, 29(1), 177-195. <https://doi.org/10.1111/jora.12452>.
- Danker, A. C. (2003). Multicultural Social Studies: The Local History Connection. **The Social Studie**, 94(3), 111-117.
<https://doi.org/10.1080/00377990309600192>
- Dawson, G. (1991). SOME IMPRESSIONS OF TOURISM IN THE GOLDEN TRIANGLE OF NORTHERN THAILAND. **Journal of Museum Ethnography**, 3, 105-122.
- Ishida, M. (2012). Development of Five Triangle Areas in the Greater Mekong Subregion. In Ishida, M. (Ed.), **FIVE TRIANGLE AREAS IN THE GREATER MEKONG SUBREGION** (pp. 1-31). Bangkok Research Center IDE-JETRO.
- Lindsay, J. (2017). Connecting beyond the classroom - move from local to global learning modes. **Scan: The Journal for Educators**, 36(2). 27-38.

- Lock, J., & Duggleby, S. (2017). Authentic learning in the social studies classroom: connecting globally. **One World in Dialogue**, 4(1), 20-27.
- Mayo, M., Gaventa, J., & Rooke, A. (2009). Learning global citizenship? Exploring connections between the local and the global. **Education, Citizenship and Social Justice**, 4(2), 161-175.
- Merryfield, M. M. (2008). Scaffolding social studies for global awareness. **Social Education**, 72(7), 363-366.
- Pashby, K. (2016). Cultivating global citizens: Planting new seeds or pruning the perennials? Looking for the citizen-subject in global citizenship education theory. In **The political economy of global citizenship education** (pp. 118-133). Routledge.
- Prapatpong, P. (2019). Chiang Rai as a Border Province under the Nation State's Design of Border Space. **Connexion: Journal of Humanities and Social Sciences**, 8(1), 61-92.
- Robert, L. & Curry, Jr. (2012). Reviewed Work: *Cashing In Across the Golden Triangle: Thailand's Northern Border Trade with China, Laos, and Myanmar* by Thein Swe, Paul Chambers **ASEAN Economic Bulletin**, 29(2), 160-162.
- Roudometof, V. (2016). **Glocalization: A critical introduction**. Routledge.
- Tan, D. (2017). 7 CHINESE ENCLAVES IN THE GOLDEN TRIANGLE BORDERLANDS: An Alternative Account of State Formation in Laos. In Nyiri, P. & Tan, D. (Eds.), **Chinese Encounters in Southeast Asia How People, Money, and Ideas from China**

- Are Changing a Region** (pp. 136-156). WA: University of Washington Press. <https://doi.org/10.1515/9780295999319>
- Tavaci, F. (2021). Investigation of the Instruction Process of Global Connections Chapter on Grade 6 Social Studies Course. **DÜMAD (Dünya Mültidisipliner Araştırmalar Dergisi)**, 4(1-2), 16-40.
- Shah, R. & Quinn, M. (2014). Mind the gap: global quality norms, national policy interpretations and local praxis in Timor-Leste. **Compare: A Journal of Comparative and International Education**, 46(3), 394-413. <https://doi.org/10.1080/03057925.2014.952930>.
- Singer, A.J. (2019). **Teaching Global History: A Social Studies Approach** (2nd ed.). Routledge.
- Siriphon, A. (2017). 4 BORDER GUANXI: Xinyimin and Transborder Trade in Northern Thailand. In Nyíri, P. & Tan, D. (Eds.), **Chinese Encounters in Southeast Asia How People, Money, and Ideas from China Are Changing a Region** (pp. 79-96). WA: University of Washington Press. <https://doi.org/10.1515/9780295999319>
- Vorng, S. (2015). **State, religion, and transnationality in the Golden Triangle** (MMG Working Paper 15-11). Max Planck Institute for the Study of Religious and Ethnic Diversity.

การศึกษาการสร้างคำที่ปรากฏในเพจวุ้นแปลภาษาตั้ง

Study of Word Formation Appearing on the Page

“Woon Plae Pasa Ting”

กาญจนา กลิ่นอำพร^{*1} พัทธนันท์ น้อยจันทร์วงศ์² สุรัชชา นันทกระจำจาง³ สุวนัน สุขสุวรรณ⁴

Kanjana Klinumporn^{*1} Phattanan Noichanwong²

Supatcha Nankachang³ Suwanan Suksuwan⁴

บทคัดย่อ

การศึกษาการสร้างคำที่ปรากฏในเพจวุ้นแปลภาษาตั้ง เพื่อศึกษาการสร้างคำ โดยศึกษาข้อมูลจากแอปพลิเคชัน อินสตาแกรม ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม - วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2567 จำนวน 276 คำ ผลการศึกษาพบว่า การสร้างคำในเพจวุ้นแปลภาษาตั้ง มีการสร้างคำ 2 ลักษณะ คือ การสร้างคำเชิงโครงสร้างและการสร้างคำในลักษณะอื่น ๆ ซึ่งพบการสร้างคำเชิงโครงสร้างในลักษณะการประสมคำมากที่สุด พบจำนวน 87 คำ รองลงมาการสร้างคำซ้ำ พบจำนวน 15 คำ คำตัด พบจำนวน 11 คำ การสร้างคำซ้อน พบจำนวน 7 คำ และพบน้อยที่สุด คือ การสร้างคำย่อและการสร้างคำพวน พบจำนวน 2 คำ ส่วนการสร้างคำในลักษณะอื่น ๆ พบการใช้ข้อความมาจากวงการบินและโฆษณามากที่สุด พบจำนวน 48 รองลงมา คือ สร้างคำขึ้นใหม่ พบจำนวน 38 คำ การยืมคำต่างประเทศพบจำนวน 32 คำ การใช้คำเดิมแต่เปลี่ยนความหมายใหม่

^{*} Corresponding author, e-mail: kanjana.kli@nsru.ac.th

¹ อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

¹ Lecturer, Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Sawan Rajabhat University

²⁻⁴ นักศึกษาปริญญาตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

²⁻⁴ Undergraduate Student, Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Sawan Rajabhat University

พบจำนวน 29 คำ การใช้คำภาษาถิ่น พบจำนวน 3 คำ และพบน้อยที่สุด คือ การเปลี่ยนแปลงสะกดคำ พบจำนวน 2 คำ

คำสำคัญ: การสร้างคำ เพจวันแปลภาษาตึง สื่อออนไลน์

Abstract

A study of word formation that appears on the Woon Plaek Phat Ting page to study word formation by studying data from the Instagram application from July 1 to September 30, 2024, a total of 278 words. The study results found that word formation on the Woon Plaek Phat Ting page has 2 types of word formation: structural word formation and word formation in other ways. Structural word formation was found to be the most in the form of word combinations, with 87 words, followed by repeated word formation, with 15 words, cut words, with 11 words, superimposed words, with 7 words, and the least found was abbreviation and rhyming word formation, with 3 words. As for word formation in other ways, the most was using text from the entertainment and advertising industry, with 48 words, followed by creating new words, with 38 words, borrowing foreign words, with 32 words, using the same word but changing the meaning, with 29 words, using local words, with 3 words, and the least found was changing the spelling, with 2 words.

Keywords: Word formation “Woon Plae Pasa Ting” page Online media

บทนำ

ภาษาไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ตามบริบททางสังคม ไม่ว่าจะเป็นภาษาที่เกิดจาก คำต่างประเทศ ภาษาถิ่น หรือคำเดิมที่มีอยู่ แต่ใช้ความหมายใหม่เรียกว่า คำสแลง มีการปรับเปลี่ยนภาษาของตนเองให้เข้ากับสังคม เพื่อให้ทันสมัยและเข้าใจกันในวงกว้าง ปัจจัยที่ทำให้ภาษามีความแตกต่างกันไปตามสังคมของผู้ใช้ภาษา ได้แก่ เพศ อายุ และค่านิยม สังคมไทยมีการพัฒนาจึงมีการสร้างคำศัพท์ใหม่มาใช้มากขึ้น แม้ในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีมีความล้ำและก้าวหน้า อยู่เสมอภาษาไทยยังคงเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารและช่วยสร้างปฏิสัมพันธ์ในชีวิตประจำวัน ทำให้การสื่อสารมีความรวดเร็วและเข้าใจง่าย จะเห็นว่ามีความใหม่เกิดขึ้นในภาษาอยู่ตลอดเวลาทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นที่มีการปรับตัวเข้ากับสังคมและเทคโนโลยีสมัยใหม่ ซึ่งภาษาที่ใช้ในโลกออนไลน์จัดเป็นภาษาที่ใช้เฉพาะกลุ่ม ได้รับความนิยมในช่วงเวลาหนึ่ง เป็นการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารที่ไม่ได้คำนึงถึงความถูกต้องตามหลักภาษาไทย

การสร้างคำ เป็นการประสมคำเพื่อให้เกิดความหมายใหม่ ทันต่อสถานการณ์หรือให้เข้ากับสังคมในปัจจุบัน จึงต้องมีระบบการสร้างคำใหม่ ตามที่สุนันท์ อัญชลีกุล (2562) ได้อธิบายถึงระบบการสร้างคำใหม่ ไว้ว่า การสร้างคำด้วยวิธีการ การซ้ำคำ การซ้อนคำ การประสมคำ การผสมคำ การแผลงคำ และการบัญญัติศัพท์ ทั้งนี้ ภาษาเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ทำให้เกิดการสร้างคำใหม่ แต่บางคำเมื่อสร้างแล้วทำให้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยที่ใช้สื่อสารในโลกออนไลน์ เป็นคำง่าย ๆ สั้น กระชับ และได้ใจความ หรือบางทีอาจจะขึ้นอยู่กับเหตุการณ์และท่าทาง ภาษาไทยจะแตกแยกย่อยออกไป ในแง่ที่ว่ามีการเกิดขึ้นของคำศัพท์ใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลาตามการพัฒนาของสังคม ในด้านต่าง ๆ เพื่อหาคำมารองรับกับสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่รวมถึงการสร้างคำที่สื่อความหมายขึ้นมาใหม่ ภาษาไทยนี้จะมีคำแท้ที่เรียกว่า คำมูล ซึ่งให้ความหมายถึงคำพื้นฐานที่มีความหมายสมบูรณ์ในตัวเอง

ที่สามารถนำไปใช้สร้างเป็นคำประสม คำซ้ำ และคำซ้อน ดังนั้น จึงเกิดเป็นคำขึ้นใหม่ ทำให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของคนในสังคม เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการสร้างคำที่ปรากฏในสื่อสังคมออนไลน์ ของเพจ วันแปลภาษาตึงในอินสตาแกรม (Instagram) ซึ่งคำว่า ตึง ใช้กล่าวถึงกลุ่มแฟนคลับ ของดารา นักร้อง ที่ไม่สนใจความเป็นไปของโลกนอกจากศิลปินของตัวเอง ซึ่งภาษาส่วนใหญ่ที่กลุ่มแฟนคลับนิยมใช้จะเป็นภาษาเฉพาะกลุ่มหรือภาษาสแลง จึงมีการสร้างเพจแปลภาษาตึงขึ้นมาเผยแพร่ข้อมูลตามกระแสในช่วงสถานการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรือสังคม แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของภาษา ตามบริบททางสังคมโดยมีการอธิบายความหมายพร้อมรูปภาพประกอบ ช่วยให้ผู้อ่าน เข้าใจเรื่องราวหรือเหตุการณ์ได้ง่ายขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการสร้างคำที่ปรากฏในเพจวันแปลภาษาตึง

แนวคิดและทฤษฎี

ผู้วิจัยศึกษาการสร้างคำที่ปรากฏในเพจวันแปลภาษาตึงตามกรอบแนวคิด ของสุพิศตรา อภิชาติ (2567) และของกัญญนัช ชะนะจิตร์ (2560) แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ

1. การสร้างคำเชิงโครงสร้าง ได้แก่ การสร้างคำซ้ำ การสร้างคำซ้อน การสร้างคำประสม การตัดคำ การใช้คำย่อ และการผวนคำ
2. การสร้างคำในลักษณะอื่น ๆ ได้แก่ การยืมคำภาษาต่างประเทศ การใช้คำภาษาถิ่น การสร้างคำขึ้นใหม่ การใช้คำเดิมซึ่งเปลี่ยนความหมาย การนำคำหรือข้อความมาจากวงการบันเทิงและโฆษณา การเปลี่ยนแปลงการสะกดคำ

วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากพจนานุกรมแปลภาษาตั้ง แอปพลิเคชันอินสตagram โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม – 30 กันยายน 2567 จำนวน 276 คำ และเลือกศึกษาเฉพาะคำศัพท์ที่เป็นภาษาสแลงเท่านั้น โดยวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวคิดในการสร้างคำ โดยแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การสร้างคำเชิงโครงสร้าง ได้แก่ การสร้างคำซ้ำ การสร้างคำซ้อน การประสมคำ การตัดคำ การใช้อักษรย่อ และการพวนคำ ส่วนการสร้างคำในลักษณะอื่น ๆ ได้แก่ การยืมคำภาษาต่างประเทศ การใช้คำภาษาถิ่น การสร้างคำขึ้นใหม่ การใช้คำเดิมซึ่งเปลี่ยนความหมาย การนำคำหรือข้อความมาจากวงการบันเทิงและโฆษณา และการเปลี่ยนแปลงการสะกดคำ และนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

1. การสร้างคำเชิงโครงสร้าง เป็นกระบวนการสร้างจากหน่วยคำในภาษาทั้งคำและประโยค เพื่อนำมาประกอบกันเป็นคำใหม่ แบ่งออกเป็น 6 วิธี

1.1 การสร้างคำประสม คือ นำคำตั้งแต่สองคำขึ้นไปมาประสมกัน และเกิดเป็นคำใหม่ที่มีความหมายใหม่ พบมากที่สุด จำนวน 87 คำ

ตัวอย่างที่ 1 คำว่า งานดีทั้งบ้าน

เป็นการสร้างคำประสม คำว่า งาน ดี ทั้ง และคำว่า บ้าน เข้าด้วยกัน จึงเกิดความหมายใหม่ หมายถึง ครอบครัวที่หน้าตาดีกันทั้งบ้าน สอดคล้องกับพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (2556 : 290, 436, 559, 669) คำว่า งาน หมายถึง สิ่งหรือกิจกรรมที่ทำ คำว่า ดี หมายถึง มีลักษณะที่เป็นไปในทางที่ต้องการ น่าปรารถนา น่าพอใจ คำว่า ทั้ง หมายถึง ทัว และคำว่า บ้าน หมายถึง ที่อยู่ จากความหมายจะเห็นได้ว่าเป็นการใช้ถ้อยคำที่สื่อความหมายในทางบวก ใช้เพื่อชื่นชมคนในครอบครัวที่ดูดีและ

มีคุณภาพในหลายด้าน และแสดงให้เห็นถึงความนิยมในสำนวนภาษายุคใหม่ ที่มี
ความสร้างสรรค์ของการใช้ภาษาในยุคปัจจุบัน

ตัวอย่างที่ 2 คำว่า แม่ปลอม

คำว่า แม่ปลอม เป็นการสร้างคำประสม จากคำว่า แม่ และคำว่า ปลอม
หมายถึง แพนคลับที่เห็นนักร้องเกาหลีแล้วรู้สึกรักและต้องการครอบครอง สอดคล้อง
กับพจนานุกรมราชบัณฑิต (2554, 216: 531) คำว่า แม่ หมายถึง หญิงผู้ให้กำเนิด
หรือเลี้ยงดูลูก คำที่ถูกเรียกหญิงผู้ให้กำเนิดหรือเลี้ยงดูตน และคำว่า ปลอม หมายถึง
ทำให้เหมือนคนอื่นหรือสิ่งอื่น เพื่อให้หลงผิดว่าเป็นคนนั้นหรือสิ่งนั้น เช่น จีซอง
(NCT) เป็นน้องเล็กของวง ในฐานะแพนคลับจีซองเป็นคนน่ารัก ในงานคอนเสิร์ต
จีซองเต้นท่าแซ่ซี้ สร้างความไม่สบายใจให้กับแพนคลับที่เปรียบตัวเองเป็นเหมือนแม่
แต่ไม่ใช่แม่ที่แท้จริง ๆ จึงนิยมใช้คำว่า แม่ปลอม

1.2 การสร้างคำซ้ำ คือ การซ้ำทุกส่วนของคำเดิม หรือการซ้ำด้วยวิธีการ
ใช้เครื่องหมายไ้มยมก โดยความหมายนั้นจะต้องไม่เปลี่ยนแปลง จากการศึกษา
พบจำนวน 15 คำ

ตัวอย่างที่ 1 คำว่า แต่งเลย ๆ ๆ

คำว่า แต่งเลย ๆ ๆ เป็นการซ้ำด้วยวิธีการใช้ไ้มยมก หมายถึง เชียร์ให้ทั้งคู่
แต่งงานกัน เช่น หวงจื่อเทา (ศิลปินอดีตวง EXO) ลงคลิปวิดีโอคู่กับอึ๋มหยาง ให้คนอื่นรู้
ว่าเป็นแพนกัน หลังจากนั้นจึงเกิดเป็นกระแสว่าทั้งคู่แอบคบกัน แพนคลับจึงเชียร์ให้
เลื่อนสถานะ จะเห็นได้ว่า คำว่า แต่งเลย ๆ ๆ เป็นคำที่นิยมใช้ในโลกโซเชียล
โดยเฉพาะในบทสนทนาแบบไม่เป็นทางการ หรือในช่องแสดงความคิดเห็นตามโพสต์
ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความรัก ความสัมพันธ์ หรือภาพถ่ายของคู่รัก คำดังกล่าว
จึงกลายเป็นคำที่แสดงออกถึงความรู้สึกสนับสนุน เชียร์ หรือเห็นด้วยว่า คนสองคน
ควรแต่งงานกัน

ตัวอย่างที่ 2 คำว่า ยาวไป ๆ

คำว่า ยาวไป ๆ เป็นการซ้ำด้วยวิธีการใช้ไม้ยมก หมายถึง การดำเนินเรื่องให้ไปเรื่อย ๆ เช่น ชูชยอนที่ได้จัดงานเอเชียทัวร์ครั้งแรกในปี 2014 ต่อมาได้มีทีมงานออกมาเปิดเผยวีรกรรมของคิมชูชยอน โดยอ้างว่า วันแรกคิมชูชยอนเล่นแบตมินตันในสถานที่จัดงานในเวลากลางวัน วันที่สองคิมชูชยอนอยากเล่นแบตมินตันอีกครั้ง ซึ่งทีมงานเสนอว่าให้ไปเช่าสนามส่วนตัวดีกว่า แต่คิมชูชยอนปฏิเสธ เนื่องจากอยากใช้พื้นที่เดิม ซึ่งพื้นที่นั้นต้องใช้เพื่อจัดงานคอนเสิร์ต จึงเกิดเรื่องราวที่ต้องติดตามกันต่อไป

1.3 การตัดคำ คือ การสร้างคำโดยการตัดบางส่วนของคำให้สั้นลงจากการศึกษาพบจำนวน 11 คำ

ตัวอย่างที่ 1 คำว่า เอลฟ์

จากคำว่า เอลฟ์ (E.L.F.) เป็นการตัดคำส่วนท้าย มาจากคำว่า Ever Lasting Friend ซึ่งเป็นชื่อเรียกแฟนคลับของ Super Junior ที่แสดงให้เห็นถึงความผูกพันอันยาวนานระหว่างแฟนคลับและศิลปิน เนื่องจากวง Super junior เป็นวงที่เปิดตัวมาเป็นระยะเวลา 19 ปี จึงทำให้แฟนคลับที่ติดตามวงนี้จึงมีอายุมากพอ ๆ กับระยะเวลาที่วงนี้เปิดตัวมานาน คำดังกล่าวจึงเป็นคำที่นิยมใช้ในโซเชียลโดยล้อเลียนด้วยความเอ็นดูว่าเป็น “กลุ่มคนที่ไม่ต้องสืบเรื่องอายุ” เป็นการสร้างอารมณ์ขันให้กับกลุ่มแฟนคลับได้เป็นอย่างดีหมายถึง ชื่อนี้ศิลปินเป็นคนตั้งเองเพื่อมอบให้แฟนคลับ

ตัวอย่างที่ 2 คำว่า เจนวาย

คำว่า เจนวาย เป็นการตัดคำ มาจากคำว่า เจเนอเรชัน วาย (Generation Y) หรือเรียกสั้น ๆ ได้ว่า เจนวาย ในที่นี้แปลว่า คือ ผู้ที่เกิดในช่วงปี พ.ศ. 2523-2543 เช่น จู จีฮุน นักแสดงประเทศเกาหลีที่ได้พบเจอกับแฟนคลับของตน และระหว่าง

เช่นลายเซ็นและถ่ายรูป จู จิฮุน พยายามส่งหัวใจให้แฟนคลับ กลุ่มแฟนคลับจึงได้แซว จู จิฮุน ว่าโตแล้วแต่มีพฤติกรรมเหมือนกับวัยรุ่นยุคปัจจุบัน

1.4 การสร้างคำซ้อน คือ การนำคำตั้งแต่สองคำขึ้นไป ที่มีเสียงคล้ายกัน มาซ้อนกัน รวมถึงคำที่มีความหมายคล้ายกัน เหมือนกัน ประเภทเดียวกันหรือ ตรงข้ามกันมาซ้อนกัน เพื่อให้เกิดความหมายใหม่ จากการศึกษาพบจำนวน 7 คำ

ตัวอย่างเช่น คำว่า สิ้นชีพ สู้ชีวิต นิพพาน

จากคำว่า สิ้นชีพ สู้ชีวิต นิพพาน เป็นการสร้างคำซ้อน คำที่มีความหมาย เหมือนกัน เป็นการใช้คำเพื่อเน้นอารมณ์ความรู้สึกที่มีต่อสิ่งที่ชื่นชอบ เช่น แจฮยอน ศิลปินวง NCT ปรากฏตัวด้วยใบหน้าทีหล่อเหลา ทำให้แฟนคลับรู้สึกหัวใจเต้นแรง ตื่นเต้นถึงขั้นควบคุมอารมณ์ไม่ได้ คำว่า สิ้นชีพ สู้ชีวิต นิพพาน จึงให้เป็นคำ เปรียบเทียบอาการของคนที่มีความสุขมาก ๆ ถือว่าเป็นการสร้างสรรคทางภาษาใน ยุคดิจิทัลที่สะท้อนทั้งอารมณ์ วัฒนธรรม และการแสดงออกของความรักในยุค ปัจจุบัน

1.5 คำย่อ คือ การนำตัวอักษรแรกของคำมารวมกันและออกเสียง พยัญชนะแต่ละตัวแยกกันไม่ได้ออกเสียงรวมกันเหมือนการประสมอักษรย่อ จากการศึกษาพบจำนวน 2 คำ คือ คำว่า อมก และ อห

คำที่ 1 คำว่า อมก

จากคำว่า อมก เป็นการใช้คำย่อ มาจากคำว่า oh my god หมายถึง สุดยอด ว้าวมาก ใช้เพื่อแสดงความรู้สึกตกใจ ประหลาดใจ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการใช้ภาษาที่มีการเปลี่ยนแปลงให้เหมาะกับยุคสมัย และก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ของผู้ใช้ ภาษาในยุคดิจิทัล ที่สามารถสร้างคำใหม่ได้เข้าถึงอารมณ์อย่างชัดเจน

คำที่ 2 คำว่า อห

คำว่า อห เป็นการใช้คำย่อ อาจจะแปลได้หลากหลายความหมาย ซึ่งในที่นี้ไม่ได้เป็นคำว่า โอโห แต่ใช้เป็นคำด่านักแสดงชายเกาหลี เป็นภาพเพื่อน ๆ ของเชรอน

ที่ได้นำเรื่องราวของชื่อย่อนอกมาเปิดเผยเรื่องชู้สาว และชื่อย่อนได้พูดโกหก ทางเพจ วันแปลภาษาติ่ง จึงเสี่ยงการใช้คำไม่สุภาพในการด่า จึงนำมาใช้เป็นคำย่อแทนการใช้คำเต็ม

1.6 การผวนคำ คือ การสร้างคำโดยใช้วิธีสลับตำแหน่งพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ ที่มีจำนวนตั้งแต่สองคำขึ้นไป จากการศึกษาพบจำนวน 2 คำ คือ คำว่า เหล่ท้อ และ เติดระแบด

คำที่ 1 คำว่า เหล่ท้อ

จากคำว่า เหล่ท้อ เกิดจากการผวนคำมาจากคำว่า หล่อเท่ จากสถานการณ์ เป็นการเปรียบเทียบการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกในปี 2024 กับการแข่งขันโอลิมปิกในซีรีส์ เรื่อง W : Two Worlds ที่เป็นการแข่งขันยิงปืนที่ อี จงซ็อก รับบทเป็นคังซอลในเรื่อง ทำให้เห็นถึงความแตกต่างของท่าทางในการยิงปืนระหว่างเรื่องจริงกับซีรีส์ เราจะได้ เห็นนักกีฬาหลากหลายชาติแข่งขันกันอย่างจริงจัง ท่าทางและอารมณ์ระหว่างการแข่งขัน เต็มไปด้วยสมาธิ ความกดดัน และความตั้งใจ ส่วนในซีรีส์จะดูเป็นพระเอกในโลกแฟนตาซี สิ่งเหล่านี้ทำให้แฟนคลับสนุกกับการเปรียบเทียบด้วยคำว่า เหล่ท้อ ที่แสดงให้เห็นว่า ไม่ได้หล่อแบบธรรมดา แต่เป็นความหล่อเท่ที่เกินจริงจนต้องสร้างคำใหม่ขึ้นมาเพื่อใช้ แช่วิลป็น

คำที่ 2 คำว่า เติดระแบด

คำว่า เติดระแบด เกิดจากการผวนคำมาจากคำว่า แตตระเบิด จากมิวสิก วิดีโอเพลง FUTW ของลิซ่า ที่แฟนคลับเห็นภาพแล้วรู้สึกถึงความสวย ความเลิศ จึงเกิด เป็นคำพูด เติดระแบด ในการกล่าวถึงความรู้สึกดี ๆ โดยใช้คำว่า แตตระเบิด แทน เพื่อเสี่ยงการใช้คำที่ไม่สุภาพ แต่สามารถสื่ออารมณ์ได้ถึงความรู้สึกชื่นชอบและชื่นชม ผลงานของศิลปิน

2. การสร้างคำในลักษณะอื่น ๆ เป็นการสร้างคำที่นอกเหนือเชิงโครงสร้าง เพื่อให้ได้คำใช้สื่ออารมณ์ความรู้สึก จากน้ำเสียงของผู้ใช้คำและความหมาย

ในการสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับคำและความหมายได้มากที่สุด สามารถแบ่งได้ 6 วิธี ดังนี้

2.1 การนำคำหรือข้อความมาจากวงการบินและโฆษณา คือ การสร้างคำด้วยวิธีการนำคำหรือข้อความที่เป็นที่นิยมใช้วงการบันเทิง มาใช้เพื่อให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกของผู้ใช้ภาษาได้ดีขึ้น จากการศึกษาพบจำนวน 48 คำ

ตัวอย่างที่ 1 คำว่า พี่สามารถเป็นแม่เธอได้

จากคำว่า พี่สามารถเป็นแม่เธอได้ เป็นการพูดมาจากรายการ The Face Thailand เป็นคำพูดที่นิยมของพี่ลูกเกด เมทินี กิ่งโพยม ในบริบทที่ซีแอล (2NE1) ได้ถ่ายรูปกับเด็ก ๆ วง Teasure เป็นน้องใหม่ในค่าย YG Entertainment เนื่องจากซีแอล ได้เข้าวงการก่อนเด็ก ๆ วง Teasure เลยเรียกแทนตัวเองว่าแม่

ตัวอย่างที่ 2 คำว่า มัวยากได้ร่างเนย

คำว่า มัวยากได้ร่างเนย มาจากคำพูดในบทสนทนาในภาพยนตร์เรื่องอีหยด 2 จำคำพูดที่ว่า “มัวยากได้ร่างเจ้” เป็นคำพูดของตัวละครเอกในเรื่องที่ต้องการจะสิงร่างใครสักคน ซึ่งสัมพันธ์บริบทของ ยุณแจสยอก วงTreasure ได้เข้าร่วมงาน K-Pop Masterz 2025 in Bangkok ยุณแจสยอกเห็นชุดน้องหมีเนยแล้วอยากได้ร่างน้องหมีเนย จึงเกิดเป็นคำว่า มัวยากได้ร่างเนย

2.2 การสร้างคำขึ้นใหม่ คือ การสร้างคำเพื่อใช้ในการสื่อความหมายตามที่ผู้ใช้ต้องการสร้างคำขึ้นมาจากการประสมเสียง ทั้งนี้อาศัยเสียงของคำในการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก ปรียาอาการ เพื่อเกิดจินตนาการเห็นภาพและเข้าใจคำและความหมายได้อย่างชัดเจน จากการศึกษาพบจำนวน 38 คำ

ตัวอย่างที่ 1 คำว่า ตัวบ๊อแบ็ก

จากคำว่า ตัวบ๊อแบ็ก เป็นการสร้างคำขึ้นใหม่ หมายถึง บุคคลที่น่ารักสดใส ยิ้มง่าย โดยคำว่า ตัว มาจากภาษาวัยรุ่นที่มาจากการใช้เรียกสิ่งที่มีรู้สึกเอ็นดู ชื่นชม หรือแอบปลื้ม และคำว่า บ๊อแบ็ก มาจากตัวแฟนคลับมองศิลปินน่ารักเหมือน

ลูกสุนัขตัวเล็ก ๆ โดยบอกแบ็ก คือการเลียนเสียงที่ลูกสุนัขร้องว่าบอก ๆ จึงทำให้รวมกัน จึงทำให้เกิดคำว่า ตัวบอกแบ็ก

ตัวอย่างที่ 2 คำว่า ตับใหม่ไกลฉั่น

คำว่า ตับใหม่ไกลฉั่น เป็นการสร้างคำขึ้นใหม่ หมายถึง คำถามที่เกิดขึ้นหลังจากดูซีรีส์ที่ทำให้ตับเราพัง โดยคำว่าไกลฉั่น มาจากภาษาวัยรุ่นที่ใช้ในความต้องการบางสิ่งบางอย่างในตอนนี เวลานี้ และขณะนี้ ซึ่งภาพนี้เป็นซีรีส์จากเรื่อง When life Gives You Tangerines เป็นเรื่องที่มีเนื้อหาดราม่า จนต้องทำให้คนดูเสียน้ำตาให้กับเรื่องนี้

2.3 การยืมคำภาษาต่างประเทศ คือ การสร้างด้วยการยืมคำต่างประเทศ มาใช้แทนคำที่มีอยู่แล้ว นำมาใช้กับคน สัตว์ สิ่งของ ในความหมายเดิม จากการศึกษาพบจำนวน 32 คำ

ตัวอย่างที่ 1 คำว่า สเปก

คำว่า สเปก (spec) เป็นการยืมคำภาษาต่างประเทศ ย่อมาจาก specification หมายถึง ลักษณะหรือคุณสมบัติของคนในอุดมคติที่ชื่นชอบ ในบริบทนี้ คือ Jaehyun กับ Doyoung วง (NCT127) เป็นผู้ชายที่ตรงสเปก ทั้งเรื่องของหน้าตาดี มีเสน่ห์ตามแบบฉบับ K-pop idol รักเด็ก มีความอ่อนโยน สุภาพ ซึ่งเป็นสิ่งที่หลายคนถือว่าเป็นคุณสมบัติในสเปกของคู่ชีวิต

ตัวอย่างที่ 2 คำว่า ซ็อตฟิล

คำว่า ซ็อตฟิล มาจากการยืมคำมาจากภาษาต่างประเทศ ที่มาจากคำว่า Feeling แปลว่าความรู้สึกที่ถูกขัดใจจนเสียความรู้สึก ซึ่งคำว่า “ซ็อตฟิล” ในที่นี้หมายถึง สถานการณ์ที่เกิดขึ้นที่ตรงข้ามกับความรู้สึก ในบริบท ของของฮุน Enhypen ที่ถ่ายรูปคู่กับน้องสาว ระหว่างการถ่ายรูป ของฮุนได้ทำท่าครึ่งหัวใจ แต่น้องสาวกลับพี่ชายด้วยการบัดมือของฮุนออกแล้วเปลี่ยนท่ายกมือกดโลโก้แทน จึงทำให้เกิดเป็นสถานการณ์ซ็อตฟิลของของฮุน Enhypen

2.4 การใช้คำเดิมซึ่งเปลี่ยนความหมายใหม่ คือ การนำคำเดิมที่ปรากฏอยู่ในพจนานุกรมมาใช้ โดยการเปลี่ยนความหมายของคำเดิมให้มีความหมายใหม่เป็นคำที่ใช้เฉพาะกลุ่ม จากการศึกษาพบจำนวน 29 คำ

ตัวอย่างที่ 1 คำว่า บทเรียน

จากคำว่า บทเรียน เป็นการสร้างคำโดยการใช้คำเดิมแต่เปลี่ยนความหมาย ในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (2556 : 649) คำว่า บทเรียน หมายถึง คำสอนที่ให้กำหนดให้เรียน ข้อที่เป็นคติเตือนใจ แต่ในที่นี้หมายถึงสิ่งที่ทำให้เติบโตได้ดียิ่งขึ้น ในบริบทที่ว่า ชูก้า (วง BTS) ได้เขียนจดหมายขอโทษเรื่องที่เมาแล้วขับสเก็ตเตอร์ทำให้ชูก้าเสียใจที่ทำให้แฟนคลับผิดหวังและสมาชิกในวงเดือดร้อน จึงทำให้ชูก้า BTS ได้บทเรียนเมื่อทำผิดแล้วรู้จักขอโทษ

ตัวอย่างที่ 2 คำว่า แต่งตัว

คำว่า แต่งตัว เป็นคำเดิมแต่ใช้ความหมายใหม่ หมายถึง ตอนแต่งตัวดูดีไม่เจอใคร แต่ตอนไม่แต่งเจอแต่คนรู้จัก ในพจนานุกรมราชบัณฑิต (2554 : 516) คำว่า แต่งตัว หมายถึง สวมเสื้อผ้าหรือประดับประดาร่างกาย ในบริบทนี้เป็นการใช้ในความหมายใหม่ คือ การจัดรายการของ Runningman ที่บังเอิญเจอโรเบิร์ตแพททินสัน ขณะแต่งตัวเป็นขอทาน จนทำให้ชอกจิ้นมีคำพูดที่ว่า “จริง ๆ ในเกาหลีเราดังมากนะ” จึงเกิดเป็นคำที่ว่าตอนแต่งตัวไม่เคยเจอใคร แต่ตอนไม่แต่ง เจอแต่คนรู้จัก จากสถานการณ์สะท้อนให้เห็นว่า “แต่งตัว” กลายเป็น ภาษาทางสังคมและวัฒนธรรม ที่สะท้อนความคิด ความรู้สึก และภาพลักษณ์ที่เราต้องการให้ผู้อื่นรับรู้

2. การใช้คำภาษาถิ่น คือ การสร้างคำด้วยวิธีการยืมคำภาษาถิ่นในประเทศไทยมาใช้ในความหมายพิเศษเฉพาะ หรือความหมายเดิม จากการศึกษาพบคำที่สร้างด้วยวิธีนี้จำนวน 3 คำ

ตัวอย่างที่ 1 คำว่า ม่วนจอย

จากคำว่า ม่วนจอย เป็นการใช้คำภาษาถิ่นมาจากภาคอีสาน หมายถึง สนุกสนาน ซึ่งในบริบทในเพลงของ ลิซ่า Blackpink ที่แฟนคลับชาวไทยผสมผสาน เพลง rockstar ของลิซ่าเป็นแนวเพลงสามช่า ทำให้คนตรีมีความเป็นไทยและสนุกมากยิ่งขึ้น

ตัวอย่างที่ 2 คำว่า กินแซ่บ

คำว่า กินแซ่บ เป็นการใช้คำภาษาถิ่นมาจากภาคอีสาน หมายถึง กินอร่อย กินสนุก ซึ่งสัมพันธ์บริบทของ ลี มินโฮ วง Stray Kids ได้ถือของกินหลายอย่างจนเลือกกินไม่ถูก ถือทั้งสองมือไม่พอ มีคาบที่ปากด้วย กลุ่มแฟนคลับที่เห็นจึงพูดกันว่า น่าจะกินแซ่บไม่เบา จึงเกิดเป็นคำที่ว่ากินแซ่บ

2.6 การเปลี่ยนแปลงสะกดคำ คือ การสร้างคำด้วยวิธีการเปลี่ยนแปลง ส่วนประกอบต่าง ๆ ของรูปคำเดิมให้มีความแตกต่างในรูปคำใหม่ จากการศึกษาพบคำที่มีการสร้างคำจากการเปลี่ยนแปลงการสะกดคำ ใน 2 ลักษณะ ดังนี้

2.6.1 การเปลี่ยนสระ คือการสร้างคำด้วยวิธีการเปลี่ยนจากเสียงสระหนึ่งไปเป็นอีกเสียงสระหนึ่ง จากการศึกษาพบคำที่สร้างด้วยวิธีนี้จำนวน 1 คำ คือ คำว่า ขึ้นจาย

คำว่า ขึ้นจาย เป็นการสร้างคำสแลงด้วยวิธีการจากรูปสระหนึ่งไปเป็นอีกรูปสระหนึ่ง ที่เปลี่ยนรูปมาจากคำว่า ขึ้นใจ ซึ่งสัมพันธ์กับบริบทที่ว่า ทางบริษัท Shopee ได้จัดกิจกรรมให้กับกลุ่มแฟนคลับที่ชื่ออัลบั้ม วง (RIIZE) และได้สุ่มผู้โชคดีเพื่อได้ใกล้ชิดกับศิลปิน แฟนคลับท่านหนึ่งได้นายาคมที่มีขนาดใหญ่ให้กับอนบินสุดคม จึงเป็นที่มาของคำว่า ขึ้นจาย

2.2.2 การซ้ำพยัญชนะท้าย คือการสร้างคำด้วยวิธีการซ้ำจำนวน ตัวสะกดพยัญชนะท้ายของคำคำนั้น จากการศึกษาพบคำที่สร้างด้วยวิธีนี้จำนวน 1 คำ คือ คำว่า เอ็นดูวรวววว

จากคำว่า เอ็นดูววววว เป็นการสร้างคำซ้ำพยัญชนะท้าย ด้วยวิธีการซ้ำจำนวนตัวสะกดพยัญชนะท้ายของคำนั้น หมายถึง เป็นความรู้สึกของแฟนคลับที่มีต่อตัวศิลปิน ซึ่งสัมพันธ์กับบริบทที่ว่า ทางค่ายได้จัดงานคอนเสิร์ต ของ REDVELVET ที่กรุงเทพฯ โดนแฟนคลับได้เซอร์ไพรส์ แพลอักษรบนอัฒจันทร์ โดยแฟนคลับแถวด้านบนได้ตะโกนถามแถวด้านล่างให้ถ่ายรูป เพื่อที่จะนำมาลงในโซเชียล

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาการสร้างคำที่ปรากฏในเพจวันแปลภาษาตั้ง จากผลการวิเคราะห์พบว่ามีการสร้างคำ 2 ลักษณะ คือ การสร้างคำเชิงโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 6 วิธี คือ การสร้างคำประสมพบ จำนวน 87 คำ การสร้างคำซ้ำ จำนวน 15 คำ การตัดคำ จำนวน 11 คำ การสร้างคำซ้อน จำนวน 7 คำ คำย่อ จำนวน 2 คำ และคำพวน จำนวน 3 คำ ส่วนการสร้างคำในลักษณะอื่น ๆ พบ 6 วิธี คือ การนำคำหรือข้อความมาจากวงการบินไทย และโฆษณา จำนวน 48 คำ การสร้างคำขึ้นใหม่ จำนวน 38 คำ การยืมคำภาษาต่างประเทศ จำนวน 32 คำ การใช้ คำเดิมซึ่งเปลี่ยนความหมาย จำนวน 29 คำ การใช้ภาษาถิ่น จำนวน 3 คำ และการเปลี่ยนแปลงสะกดคำ จำนวน 2 คำ

อภิปรายผล

จากการศึกษาการสร้างคำในเพจวันแปลภาษาตั้ง พบลักษณะของการสร้างคำประสมมากที่สุด ซึ่งเป็นการสร้างคำขึ้นเพื่อให้เกิดความหมายใหม่ตามบริบทและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม ในเพจจะมีการอธิบายความหมายพร้อมรูปภาพประกอบ เพื่อช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวหรือเหตุการณ์ได้ง่ายขึ้น ส่วนใหญ่จะเป็นภาษาที่สร้างขึ้นเฉพาะกลุ่มที่ได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรมและค่านิยมของยุคสมัย เช่น คำว่า กะเทยลูกเจี๊ยบ เป็นการสร้างคำประสม หมายถึง เพศสภาวะที่ยังไม่มีประสบการณ์มากพอ มักใช้ในบริบทของภาษาที่ไม่เป็นทางการ ซึ่งคำว่า กะเทย หมายถึง บุคคล

ที่แสดงออกหรือมีอัตลักษณ์ที่แตกต่างจากเพศกำเนิด ส่วนคำว่า ลูกเจี๊ยบ เป็นคำที่ใช้เปรียบเทียบ ความน่ารัก ความสดใส ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบให้เห็นว่า สมาชิกของวง Kiss of Life วงน้องใหม่ของค่าย S2 Entertainment เป็นศิลปินวัยรุ่นที่ยังไม่มีประสบการณ์มากพอ แต่สามารถสร้างความประทับใจและได้รับคำชื่นชมจากกลุ่มแฟนคลับได้ ซึ่งสอดคล้องกับธนาธิปไตย (2561) ที่ว่า คำประสม เป็นการนำคำตั้งแต่ 2 คำขึ้นไปเพื่อได้คำที่มีความหมายใหม่มาใช้ โดยจะมีลักษณะเด่น คำหลักนี้เรียกว่าคำตัวตั้ง และคำที่มีความหมายรองลงไปขยายไว้ข้างหลัง เรียกว่า คำขยาย เช่น ขายน้ำ หมายถึง ผู้ขายขายบริการ

นอกจากนี้ ยังปรากฏการสร้างคำในลักษณะ การสร้างคำซ้ำ คำซ้อน การตัดคำ การใช้อักษรย่อ และการผนวกรวมคำ ในเพจวันแปลภาษาตั้ง เป็นการสร้างคำขึ้นใช้เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์กับบริบทและสถานการณ์ทางสังคม โดยเฉพาะการสื่อสารทางโลกออนไลน์ที่มีการนำเสนอเรื่องราว เหตุการณ์ ข่าวสาร ที่ได้รับความนิยมหรือความสนใจทางสังคม มีอิทธิพลต่อความคิด และพฤติกรรมของมนุษย์ มีการสร้างคำขึ้นใหม่เป็นภาษาที่ใช้เฉพาะกลุ่ม เพื่อสร้างอารมณ์สในการอ่าน เช่น คำว่า จะล่าแบ้ เป็นการสร้างคำขึ้นใหม่ หมายถึง จะบ้า ซึ่งสอดคล้องกับสุนันท์ อัญชลินกุล (2562) ได้กล่าวถึงถ้อยคำที่ใช้กันเฉพาะกลุ่ม ไม่ใช่ภาษาที่ยอมรับกันว่าถูกต้อง คำสแลงที่เกิดขึ้นใหม่ในแต่ละยุคมักใช้ในภาษาพูดที่ไม่เป็นทางการ เมื่อหมดความนิยมก็จะเกิดคำสแลงใหม่ขึ้นมาแทนที่นิยมใช้มากในบุคคลเฉพาะกลุ่ม ทั้งนี้ภาษาบางคำมาจากวัฒนธรรมที่มีการหลั่งไหลเข้ามาจากต่างประเทศ ทำให้ภาษาเกิดการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย สื่อความหมายตามบริบทและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เช่น คำว่า สาววาย เป็นการยืมคำภาษาต่างประเทศ คำว่า วาย มาจากคำว่า Yaoi ในภาษาญี่ปุ่น หมายถึง ชายรักชาย คนไทยนิยมใช้คำนี้จำกัดความหลาย ๆ สิ่งที่มีเนื้อหากเกี่ยวกับผู้ชายที่ชอบเพศเดียวกัน เป็นการสร้างคำขึ้นใหม่จากการประสมคำ โดยให้ความหมายของคำว่า สาววาย ไว้ว่า เป็นคำที่ใช้เรียกกลุ่มคนหรือกลุ่มแฟนคลับที่พยายามสร้างสถานการณ์ให้ทั้งคู่

มีความรู้สึกดีต่อกัน รักกัน สร้างโมเมนต์ ๆ ด้วยกันไม่ว่าจะเป็นทั้งผู้ชายกับผู้ชาย หรือผู้หญิงกับผู้หญิงด้วยกัน

นอกจากยังพ่วงแปลภาษาแล้วยังปรากฏการสร้างคำในลักษณะอื่น ๆ ได้แก่ การใช้คำเดิมซึ่งเปลี่ยนความหมาย การนำคำหรือข้อความมาจากวงการบันเทิงและโฆษณา การสร้างคำขึ้นใหม่ การเปลี่ยนแปลงการสะกดคำ และการใช้คำภาษาถิ่น เป็นการสร้างคำเพื่อเกิดคำใหม่สะท้อนให้เห็นถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ ใช้คำเพื่อสื่ออารมณ์ความรู้สึก น้ำเสียงของผู้ใช้คำและความหมายในการสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจถึงกลุ่มคนรุ่นใหม่ เช่น คำว่า วิงค์ เป็นการสร้างคำขึ้นใหม่ หมายถึง การกระพริบตาหรือส่งสายตาแบบระยิบระยับ โดยวิงค์ มาจากคำว่า Wink (วิงค์) แต่แฟนคลับชาวไทยออกเสียง K เป็นเสียง คี สอดคล้องกับซารินา นอโรเอ และคณะ (2561) ได้กล่าวถึง การประดิษฐ์คำใหม่จากตัวอย่างในรูปประโยคของแบบบันทึก พบว่ามีการสร้างคำในรูปแบบใหม่ที่ผุดออกไปจากรูปเดิม หรือรูปมาตรฐาน ทำให้สร้างความแปลกใหม่ ส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการสร้างคำใหม่ และนำมาใช้สื่อสารในสังคมออนไลน์ ทำให้เกิดการสร้างสรรค์ทางภาษา ที่มีความหลากหลายของรูปแบบภาษาในปัจจุบัน แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการและความซับซ้อนทางความคิดที่จำเป็นต้องอาศัยภาษาที่เฉพาะเจาะจงในกระบวนการสื่อสารทางสังคม

ข้อเสนอแนะ

1. ศึกษาการสร้างคำในเพจต่าง ๆ บนสื่อออนไลน์
2. ศึกษาการสร้างคำในระยะเวลาหลังจากเดือนกันยายน 2567 เพื่อนำมาเปรียบเทียบ เพื่อให้เห็นถึงพัฒนาการด้านการสร้างคำ

เอกสารอ้างอิง

กัญญนัช ชะนะจิตร. (2560). **การสร้างคำและความหมายของสแลงในเฟซบุ๊ก**.

[วิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาภาษาศาสตร์เพื่อการสื่อสาร]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชาริณา นอระเอ, นุร่อชีวี่ตา จารง, ณัฐพร มุกสิกเจริญ, และวราเวทย์พิสิข ยศสิริ. (2561).

ลักษณะการใช้ภาษาบนสื่อสังคมออนไลน์ของวัยรุ่นไทยในปัจจุบัน.

วารสารหาดใหญ่วิชาการ การประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติครั้งที่ 9, 16 (ฉบับพิเศษ), 940-952.

<https://www.hu.ac.th/conference/proceedings/data>

ธนาศิลป์ ไหมแป้น. (2561). การสร้างคำเฉพาะกลุ่มของเพศที่สามที่ปรากฏในซีรีส์

เรื่องไดอารี่ตุ๊ดซี่ส์ เดอะซีรีส์. วารสารสวนสุนันทาวิชาการและวิจัย, 12 (ฉบับพิเศษ), 326-334.

<https://hs.ssru.ac.th/useruploads/files/20181003>

สำนักราชบัณฑิตยสภา. (2556). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554**

(พิมพ์ครั้งที่ 2). นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น.

สุนันท์ อัญชลีบุญกุล. (2562). **ระบบคำภาษาไทย** (พิมพ์ครั้งที่ 5). จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย.

สุพิศตรา อภิชาติ. (2564). การสร้างคำสแลงในหนังสือบันทึกของตุ๊ด.

วารสารหาดใหญ่วิชาการ การประชุมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 12, 19 (ฉบับพิเศษ), 606-616.

<https://www.hu.ac.th/Conference/conference2021/Proceeding/>

การพัฒนาทักษะการเขียนอีเมลของนิสิตไทยที่เรียนภาษาอังกฤษ เป็นภาษาต่างประเทศผ่านกระบวนการเน้นภาระงานในระบบออนไลน์ The Development of Thai EFL Students' Email Writing Skill through Task-Based Language Teaching in Online Learning

เขตไทย วงศ์ชัย^{*1}

Khetthai Wongwichai^{*1}

บทคัดย่อ

ในปัจจุบันนี้ภาษาอังกฤษมีบทบาทสำคัญต่อองค์กรในการดำเนินงานภาคธุรกิจ บุคลากรในองค์กรรวมถึงนิสิตที่จะเข้ามาทำงานต้องมีความสามารถในการสื่อสาร ภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้สถาบันการศึกษาตระหนักถึงความจำเป็นใน การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษเพื่อรองรับการทำงานของนิสิตในอนาคต อย่างไรก็ตามในการจัดการเรียนการสอนทางสถาบันต่าง ๆ ได้นำเทคโนโลยี หลากหลายมาช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการสอนผ่านระบบ ออนไลน์เป็นหนึ่งในเครื่องมือที่นำมาใช้อย่างแพร่หลาย การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนอีเมลธุรกิจสำหรับนิสิตมหาวิทยาลัยพะเยา ผ่าน ระบบออนไลน์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนอีเมล ธุรกิจโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบเน้นภาระงานผ่านระบบออนไลน์ 2) เพื่อศึกษาทัศนคติของนิสิตไทยต่อกระบวนการเรียนการสอนการเขียนอีเมลธุรกิจ

^{*} Corresponding author, email: khetthai.wo@up.ac.th

¹ ดร., คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

¹ Dr., School of Liberal Arts, University of Phayao

การวิจัยนี้ ใช้วิธีการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจงวิธีดำเนินการวิจัยเป็นเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยายซึ่งประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบความแตกต่างของค่ากลางทางสถิติ ผลการวิจัยพบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนิสิต ($\bar{X} = 2.92$, S.D. = 0.42) มีผลสัมฤทธิ์ดีกว่าคะแนนสอบก่อนเรียน ($\bar{X} = 2.38$, S.D. = 0.62) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 นอกจากนี้ นิสิตยังมีทัศนคติที่ดีต่อการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นภาระงานผ่านระบบออนไลน์ โดยสรุปแล้ว ผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่ารูปแบบการจัดกิจกรรมการสอนแบบเน้นภาระงานผ่านระบบออนไลน์สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาประสิทธิภาพการเขียนอีเมลธุรกิจของนิสิตได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ: การเรียนแบบเน้นภาระงาน อีเมลธุรกิจ การเรียนออนไลน์ นิสิตในมหาวิทยาลัยของไทย

Abstract

Currently, English plays a crucial role for organizations in business operations. Organizational staff, including students entering the business sector, must be able to communicate effectively in English. This compels educational institutions to develop English communication skills to prepare students to succeed in their future careers. To this end, institutions have been introducing various technologies to support learners' efficiency, with online teaching being among the most widely used. Therefore, this study utilizes online learning to develop business email writing skills for University of Phayao students. The research objectives were as follows: 1) to measure achievement of writing business

emails using a task-based language approach (TBLT) via online learning, and 2) to investigate students' attitudes towards the teaching process of writing business emails via online learning. The study employed a quantitative research method, analyzing data with descriptive statistics such as mean, standard deviation, and statistical mean across various tests. The research found that the students' post-test scores ($\bar{X} = 2.92$, S.D. = 0.42) were higher than their pre-test scores ($\bar{X} = 2.38$, S.D. = 0.62) at the statistically significant level of 0.01. In addition, students also expressed positive attitudes toward the TBLT approach via online learning. The research concludes that task-based online teaching activities effectively enhance students' business email writing skills.

Keywords: Task-based approach business email online learning Thai university student

บทนำ

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลที่ใช้ติดต่อสื่อสารกับบุคคลต่าง ๆ ทั่วโลก ซึ่งในปัจจุบันนี้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสารทางธุรกิจ โดยเฉพาะทักษะการเขียนอีเมล ซึ่งการเขียนอีเมลที่ดีนั้นต้องอาศัยทักษะการเขียนต่าง ๆ เช่น การใช้ภาษาที่เป็นทางการ รวมทั้งการใช้ภาษาและคำศัพท์ให้ถูกต้องเหมาะสมต่อคู่สื่อสารอีกด้วย

สำหรับปัญหาต่าง ๆ ในการเขียนอีเมลนั้น Santithawornying (2014, อ้างถึงใน Decharotchanawirun, 2015) กล่าวว่า การขาดความรู้ทางด้านไวยากรณ์เป็นปัญหาสำคัญอย่างมากในการเขียนอีเมลของพนักงานในบริษัท ยิ่งไปกว่านั้น Hashim (2012) กล่าว

ว่ามีการศึกษางานวิจัยหลาย ๆ งานในเรื่องของการเขียนอีเมลตอบกลับของโรงเรียนพบว่า การเขียนอีเมลตอบกลับของพนักงานในโรงเรียนนั้นเป็นการเขียนอีเมลตอบกลับที่ยังไม่เหมาะสมต่อการตอบกลับไปยังลูกค้า จากปัญหาทักษะการเขียนอีเมลของพนักงานในภาคเอกชนดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้การสื่อสารล้มเหลวและไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ดังนั้นทางสถาบันการศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาทักษะการเขียนอีเมลธุรกิจให้แก่นิสิตเพื่อให้สามารถใช้ภาษาที่สุภาพและรูปแบบการเขียนที่ไม่ทำให้ผู้รับอีเมลเกิดความไม่ประทับใจหรือความไม่พึงพอใจ ดังนั้นการนำชิ้นงานการเขียนอีเมลตอบกลับที่ไม่พึงประสงค์มาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นภาระงานมีความเหมาะสมเพราะเป็นกระบวนการทำกิจกรรมกลุ่มเพื่อช่วยกันแก้ปัญหาพร้อมกันจากชิ้นงานที่กำหนด นอกจากนี้ยังช่วยปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการเขียนของนิสิตให้ดีขึ้น

ตลอดหลายปีที่ผ่านมามหาวิทยาลัยพะเยาได้พัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้แก่นิสิต เช่น การจัดการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ ทำให้ผู้วิจัยเล็งเห็นถึงประโยชน์ในการนำกิจกรรมการสอนแบบเน้นภาระงานมาประยุกต์ในการสอนผ่านระบบออนไลน์ เพื่อเป็นการแก้ปัญหากลุ่มการเขียนอีเมลธุรกิจและช่วยเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการเรียนภาษาของนิสิตให้เพิ่มมากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนอีเมลธุรกิจโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบเน้นภาระงานผ่านระบบออนไลน์
2. เพื่อศึกษาทัศนคติของนิสิตไทยต่อกระบวนการเรียนการสอนการเขียนอีเมลธุรกิจ

ทบทวนวรรณกรรม

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบเน้นภาระงานเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารในส่วนของความหมายมากกว่ารูปแบบภาษา ความหมายอีกนัยหนึ่งคือภาษาที่ผู้เรียนใช้ในการสื่อสารไม่ต้องคำนึงถึงรูปแบบไวยากรณ์มากเท่ากับความหมายที่ผู้เรียนได้สื่อออกมา ตามที่ Ellis (2009) ได้ให้ความหมายของการเรียนการสอนแบบเน้นภาระงานคือ การจัดกิจกรรมการสอนที่ให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารโดยมุ่งเน้นในด้านความหมายที่สื่อสาร มีนักวิจัยชาวไทยที่ได้นำเสนอความหมายของกิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบเน้นภาระงานไว้ดังนี้ ธนดล คำคำ และ อภิราตี จันทรแสง (2561) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมแบบเน้นภาระงาน เป็นกระบวนการหนึ่งที่เน้นให้ผู้เรียนฝึกการเรียนรู้จากการทำงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้สอนโดยใช้ภาษาเป็นเครื่องมือ ซึ่งในการสื่อสารนั้นจะเน้นความหมายมากกว่ารูปแบบภาษาจนกระทั่งสำเร็จบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และปรากฏเป็นชิ้นงาน อีกนัยหนึ่งกิจกรรมการสอนแบบเน้นภาระงานนั้นเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้อภาระงานเป็นฐานซึ่งมีลักษณะสำคัญคือเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและผู้เรียนมีบทบาทมากกว่าผู้สอน (ชนกันันท์ เกตุดี, 2565) สำหรับในรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบเน้นภาระงานนั้น Willis (1996) ได้เสนอแนวทางในการจัดกิจกรรม ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นก่อนปฏิบัติงาน (Pre-Task) เป็นขั้นเตรียมการก่อนให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง กล่าวคือผู้สอนอธิบายเนื้อหาในบทเรียนรวมถึงคำศัพท์สำนวนต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนและภาระงานที่จะต้องปฏิบัติให้ผู้เรียนเข้าใจ

2. ขั้นระหว่างปฏิบัติงาน (Task Cycle) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติงาน โดยผู้เรียนจะปฏิบัติงานเป็นคู่หรือเป็นกลุ่มเพื่อให้งานสำเร็จลุล่วง มีการปรึกษาหารือร่วมกันในการทำงาน ในการปฏิบัติงานมี 3 ขั้นตอน ดังนี้

- 2.1 ขั้นปฏิบัติงาน (Task Stage) เป็นขั้นที่ผู้เรียนปฏิบัติงานเป็นคู่หรือเป็นกลุ่มและมีการกำหนดเวลาในการปฏิบัติงาน โดยที่ผู้สอนสังเกตการณ์อยู่ห่างๆ

2.2 ขั้นวางแผน (Planning Stage) เป็นขั้นที่ผู้เรียนเตรียมตัวก่อนการนำเสนองานให้กับเพื่อนร่วมชั้น ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในระหว่างนำเสนอมากยิ่งขึ้น

2.3 ขั้นรายงาน (Report Stage) ผู้เรียนนำเสนองานให้แก่เพื่อนร่วมชั้น โดยหลังจากนั้นผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นจะสอบถามหรือให้ข้อเสนอแนะในแต่ละกลุ่มที่นำเสนอ

3. ขั้นหลังปฏิบัติงาน (Post Task) เป็นขั้นที่ผู้เรียนวิเคราะห์การใช้ภาษาของตนเอง โดยผู้สอนจะช่วยแก้ไขรูปแบบภาษาของผู้เรียนให้ถูกต้อง โดยแบ่งเป็น 2 ขั้นตอนย่อยดังนี้

3.1 ขั้นวิเคราะห์ภาษา (Language Analysis) ในขั้นนี้ผู้เรียนวิเคราะห์ภาษาของตนเอง โดยผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำและปรับปรุงการใช้ภาษาของผู้เรียนต่อไป

3.2 ขั้นฝึกการใช้ภาษา (Practice Stage) เป็นขั้นหลังจากที่ผู้เรียนวิเคราะห์และแก้ไขปรับปรุงภาษาของตนเองซึ่งผู้สอนจะพัฒนาภาษาให้กับผู้เรียนเช่น ฝึกการใช้คำศัพท์หรือวลีเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคล่องแคล่วในการใช้ภาษามากขึ้น

สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเน้นภาระงานผ่านระบบออนไลน์นี้ มีนักวิจัยได้ศึกษาการเรียนการสอนแบบเน้นภาระงานผ่านระบบออนไลน์คือ Baralt and Gómez (2017) พบว่าการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบเน้นภาระงานผ่านระบบวีดิโอออนไลน์มีความท้าทายแต่ต้องอุทิศตนในการสอนภาษาพอสมควร โดยนักวิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่าควรให้มีการฝึกหัดในการใช้อุปกรณ์เพื่อให้ผู้สอนท่านต่าง ๆ สามารถนำเทคโนโลยีมาช่วยในการสอนกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเน้นภาระงานให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีการศึกษากิจกรรมการเรียนการสอนแบบเน้นภาระงานของ Birrina and Emaliana (2022) พบว่าผู้สอนเชื่อว่าการสอนแบบเน้นภาระงานนั้นเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนผ่านออนไลน์และทำให้เกิดผลกระทบในเชิงบวกต่อกระบวนการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ Zhixuan (2021) ได้ศึกษาเรื่องกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเน้นงานปฏิบัติผ่านระบบออนไลน์ ในการศึกษาที่ผู้วิจัยได้จัดการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษผ่านระบบออนไลน์กับกลุ่มนักศึกษาจำนวน 28 คน

พบว่า การปรับเปลี่ยนการสอนจากในชั้นเรียนไปเป็นการสอนแบบออนไลน์ทำให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นและเพิ่มพูนการรับรู้ทางภาษามากยิ่งขึ้น

จากแนวคิดและงานวิจัยที่กล่าวมาเบื้องต้น กิจกรรมการสอนแบบเน้นภาระงานของ Willis (1996) มีความเหมาะสมสามารถนำมาประยุกต์ใช้พัฒนาการเขียนอีเมลธุรกิจให้กับนิสิตได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ Hyde (2013) กล่าวว่า การสอนแบบเน้นภาระงานเป็นเทคนิคที่ดีเยี่ยมในการสอนของครู และสามารถนำมาใช้เพื่อเป็นเทคนิคการสอนในห้องเรียนเพื่อให้ให้นิสิตได้รับทักษะที่จำเป็นต่ออาชีพในโลกธุรกิจ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

1) กิจกรรมการสอนทักษะการเขียนอีเมลแบบเน้นภาระงานผ่านระบบออนไลน์

ตัวแปรตาม

1) ความสามารถในการเขียนอีเมลธุรกิจของนิสิตก่อนและหลังเรียน

2) ทักษะคิดของนิสิตต่อ

กระบวนการเรียนการสอน TBLT

วิธีการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยทำการทดลองกับประชากร 1 กลุ่ม ใช้ระยะเวลา 5 สัปดาห์

2. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นนิสิตสาขาวิชานามัยชุมชน ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยพะเยา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 33 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง

3. ตัวแปรในการศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- กิจกรรมการสอนทักษะการเขียนอีเมลแบบเน้นภาระงานผ่านระบบออนไลน์

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

- ความสามารถในการเขียนอีเมลธุรกิจของนิสิตก่อนและหลังเรียน
- ทักษะคตินิสิตต่อกระบวนการเรียนการสอนแบบเน้นภาระงาน

ผ่านระบบออนไลน์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วย

1. ข้อสอบก่อนและหลังเรียน ทำการประเมินการเขียนอีเมลธุรกิจของนิสิตก่อนและหลังเรียนเพื่อดูประสิทธิภาพของการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบเน้นภาระงานผ่านระบบออนไลน์ โดยประเมินจากเกณฑ์ที่ปรับมาจาก Wongwichai, 2021; Parisuthiman, 2013; RUBISTAR, 2013; Rcampus, n.d. ใช้เกณฑ์ประเมินคือ ข้อคำถามที่มีค่า Index of Item-Objective Congruence (IOC) ตั้งแต่ 0.50-1.00 มีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้ และข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 คือ ต้องปรับปรุง ยังใช้ไม่ได้ ทำการตรวจสอบและประเมินด้านความเที่ยงตรงจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน

2. แบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามเพื่อประเมินทัศนคตินิสิตไทยต่อกระบวนการเรียนการสอนการเขียนอีเมลธุรกิจ โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ ด้านเนื้อหาผ่านการเรียนรู้ออนไลน์ ด้านกระบวนการสอนโดยเน้นภาระงานผ่านการเรียนรู้ออนไลน์ ด้านการประเมินตนเองด้วยกิจกรรมเน้นภาระงานผ่านการเรียนรู้ออนไลน์ ทำการประเมินหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ใช้มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ รวมคำถามทั้งหมดที่ได้

จำนวน 18 ข้อ หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามของครอนบาค (Cronbach's Alpha) กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 32 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เป็นการเก็บข้อมูล โดยจะทำการประเมินตามหัวข้ออีเมลธุรกิจของนิสิตคือ หัวข้อเรื่อง (Subject line) การขึ้นต้นและลงท้ายจดหมาย (Salutation and Closing) ไวยากรณ์และการสะกดคำ (Grammar and Spelling) ตัวอักษรพิมพ์ใหญ่และเครื่องหมาย (Capitalization and Punctuation) เนื้อหา (Idea) รูปแบบ (Format) และ ความสุภาพ (Politeness)

การเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

1. นิสิตมีการทดสอบก่อนเรียนโดยการทำแบบทดสอบการเขียนอีเมลเพื่อตอบกลับอีเมลสอบถาม

2. นิสิตเรียนรู้การเขียนอีเมลธุรกิจโดยใช้กิจกรรมเน้นภาระงานผ่านระบบออนไลน์ ซึ่งผู้สอนได้จัดให้นิสิตทำกิจกรรมกลุ่มย่อยซึ่งใช้ระยะเวลา 4 สัปดาห์เพื่อเขียนอีเมลธุรกิจตอบกลับตามประเภทของอีเมลธุรกิจดังนี้ อีเมลสอบถาม อีเมลร้องขอ อีเมลสั่งซื้อสินค้า และอีเมลร้องเรียน โดยขั้นตอนการจัดกิจกรรมการสอนแบบเน้นภาระงานในรูปแบบออนไลน์ ผู้สอนได้ปรับขั้นตอนจาก Willis (1996) ดังต่อไปนี้

2.1 ขั้นก่อนปฏิบัติงาน (Pre-task) ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมในห้องประชุมใหญ่และผู้สอนแนะนำเนื้อหาบทเรียน รวมทั้งอธิบายชิ้นงานที่ผู้เรียนจะต้องเขียนอีเมลของกลุ่มย่อย โดยผู้เรียนต้องทำความเข้าใจในชิ้นงานนั้นๆ ให้เข้าใจ

2.2 ขั้นระหว่างปฏิบัติงาน (Task cycle) ในขั้นตอนนี้ผู้เรียนได้แยกย้ายกันเข้าร่วมกลุ่มย่อยของตนเอง ซึ่งแต่ละกลุ่มประกอบไปด้วยสมาชิก 3 คน เพื่อช่วยเหลือกันในการทำงานกลุ่มในขั้นปฏิบัติงาน (Task Stage) และหลังจากที่

แต่ละกลุ่มได้ทำงานเสร็จสิ้นแล้ว ผู้เรียนจะมีเวลาในการเตรียมพร้อมก่อนนำเสนองานในขั้นวางแผน (Planning Stage) เพื่อฝึกการนำเสนองานให้แต่เพื่อนร่วมชั้นและหลังจากที่ผู้เรียนพร้อมที่จะนำเสนอแล้ว ผู้สอนจะสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างที่จะนำเสนอในขั้นรายงาน (Report stage) โดยผู้เรียนทุกคนจะต้องกลับมายังห้องประชุมใหญ่เพื่อรับฟังการนำเสนอจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้ฟังสามารถสอบถามรายละเอียดต่างๆ ได้

2.3 ขั้นวิเคราะห์ภาษา (Language Analysis) มีขั้นตอนดังนี้ ผู้เรียนทุกคนกลับไปวิเคราะห์และแก้ไขเนื้อหาอีเมลธุรกิจในกลุ่มตนเองให้ดีขึ้น หลังจากผู้เรียนแก้ไขเนื้อหาอีเมลธุรกิจเสร็จสิ้นแล้วผู้เรียนทุกคนจะได้กลับเข้าเรียนในห้องประชุมใหญ่เพื่อทบทวนเนื้อหาในขั้นฝึกการใช้ภาษา (Practice Stage) โดยผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนทำแบบฝึกหัดและเขียนอีเมลธุรกิจเพิ่มเติมเพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนและเกิดความชำนาญในการเขียนอีเมลธุรกิจมากยิ่งขึ้น

3. นิสิตมีการสอบหลังเรียนซึ่งข้อสอบจะเป็นชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียนสำหรับการเก็บข้อมูลตามวัตถุประสงค์นี้เพื่อเป็นการศึกษาการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นภาระงานผ่านระบบออนไลน์จะมีความเหมาะสมกับนิสิตหรือไม่อย่างไร

การเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เป็นการสำรวจทัศนคติของนิสิตที่มีผลต่อกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเน้นภาระงานผ่านระบบออนไลน์โดยการให้นิสิตตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ 5 ระดับ ทำการวัดระดับโดยประเมินจากค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยผู้วิจัยให้นิสิตตอบแบบสอบถามหลังจากการจัดการเรียนการสอน

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลความสามารถในการเขียนอีเมลธุรกิจก่อนและหลังเรียนโดยใช้การเรียนการสอนแบบเน้นภาระงานผ่านระบบออนไลน์ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย

(Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และ สถิติที่ใช้เปรียบเทียบ (t-test) โดยมีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตรวจและให้คะแนนการเขียนอีเมลธุรกิจของนิสิต สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามทัศนคติของนิสิตต่อการเรียนการสอนแบบเน้นภาระงานผ่านระบบออนไลน์ในครั้งนี้ใช้สถิติ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยผู้วิจัยให้นิสิตตอบแบบสอบถาม หลังจากการจัดการเรียนการสอน

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ความสามารถในการเขียนอีเมลธุรกิจและ ทัศนคติต่อการเรียนแบบเน้นภาระงานผ่านระบบออนไลน์ มีดังต่อไปนี้

1. ความสามารถในการเขียนอีเมลธุรกิจ

ตาราง 1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตข้อสอบก่อนและหลังเรียน

Test	$\bar{X}$	S.D.	T	Sig.
(n=33)				(2 Tailed)
Pre-test	2.38	0.62	8.05	0.000
Post-test	2.92	0.42		

$N = 33$

Significance Level of 0.01

ข้อมูลนำเสนอในตารางที่ 1 แสดงให้เห็นคะแนนสอบของนิสิตหลังเรียน มากกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 หลังจากนิสิตได้เรียนการเขียนอีเมลโดยใช้ กิจกรรมเน้นภาระงานผ่านระบบออนไลน์ โดยค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบระหว่างแบบทดสอบ ก่อนและหลังเรียนคือ 2.38 และ 2.92 ตามลำดับ อย่างไรก็ตามค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบระหว่างแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนคือ 0.62 และ 0.42 ตามลำดับ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่านิสิตมีความสามารถในการเขียนอีเมลธุรกิจเพิ่มขึ้นหลังจาก ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานผ่านระบบออนไลน์

2. ทศนคติต่อการเรียนแบบเน้นภาระงานผ่านระบบออนไลน์

ตาราง 2 ทศนคติของนิสิตต่อการเรียนการสอนแบบเน้นภาระงานผ่านระบบออนไลน์

ข้อ	ข้อความ	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ผล ประเมิน
ด้านเนื้อหาผ่านการเรียนรู้ออนไลน์		$\bar{X}$	S.D.	
1	ฉันคิดว่าฉันสามารถนำความรู้ในการเขียนอีเมลที่เรียนมาพัฒนาการเขียนอีเมลได้ในอนาคต	4.04	0.66	เห็นด้วย
2	ฉันเข้าใจเนื้อหาและทราบถึงวิธีการเขียนอีเมลหลังจากอาจารย์แนะนำการเขียนอีเมล	3.96	0.72	เห็นด้วย
3	เนื้อหาคำสั่งในชิ้นงาน (Directions) มีความเหมาะสมสำหรับนิสิตต่อการเขียนอีเมล	4.12	0.77	เห็นด้วยมากที่สุด
4	เนื้อหาอีเมลที่ฉันจะต้องตอบกลับเหมาะสมและฉันสามารถเข้าใจความหมายได้เป็นอย่างดี	3.48	0.71	เห็นด้วย
ด้านกระบวนการสอนโดยเน้นภาระงานผ่านการเรียนออนไลน์				
5	ฉันสามารถฝึกหัดการเขียนอีเมลและมีการร่วมมือกันในการทำงานกลุ่มได้เป็นอย่างดี	3.96	0.72	เห็นด้วย

ข้อ	ข้อความถาม	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ผล ประเมิน
6	ในกิจกรรมขึ้นก่อนปฏิบัติ อาจารย์สามารถทำให้ฉันเกิด ความพร้อมในการเขียนอีเมล	3.77	0.76	เห็นด้วย
7	ในกิจกรรมขึ้นระหว่างปฏิบัติ อาจารย์ทำให้ฉันเกิด ความสามารถด้านการเขียนอีเมล	3.62	0.70	เห็นด้วย
8	กิจกรรมขึ้นหลังปฏิบัติทำให้ฉัน สามารถสรุปและเรียนรู้รูปแบบ ของภาษาและโครงสร้างทาง ไวยากรณ์สำหรับการเขียนอีเมล	3.46	0.76	ปานกลาง
9	ในการเรียนออนไลน์โดยใช้ กิจกรรม TBLT เหมาะสมต่อ การเรียนรู้ของนิสิต	3.50	0.81	เห็นด้วย
10	ในการเรียนการสอนออนไลน์ การปรึกษาหารือกันระหว่าง การทำงานกลุ่มย่อยเหมาะสมและ ฉันสามารถทำได้เป็นอย่างดี	3.80	1.00	เห็นด้วย
11	บรรยากาศในการเรียนการสอน ออนไลน์เหมาะสม (มี ความเป็นกันเอง) กับนิสิต	3.88	0.99	เห็นด้วย

ข้อ	ข้อความถาม	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ผล ประเมิน
ด้านการประเมินตนเองด้วยกิจกรรมเน้นภาระงานผ่านการเรียนรู้ออนไลน์				
12	ฉันชอบที่จะเรียนรู้การเขียนอีเมลผ่านกิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบเน้นภาระงานในทุกๆ คาบเรียน	3.65	0.94	เห็นด้วย
13	ฉันชอบและได้รับประโยชน์ในการที่จะได้รับข้อมูลย้อนกลับในระหว่างการนำเสนองาน	3.92	0.93	เห็นด้วย
14	ฉันชอบและได้รับประโยชน์ในการที่จะได้รับข้อมูลย้อนกลับในการตรวจงานหลังเรียน	4.04	0.77	เห็นด้วย
15	การเขียนอีเมลของฉันพัฒนามากยิ่งขึ้นหลังจากการเขียนอีเมลในแต่ละชิ้น	3.85	0.73	เห็นด้วย
16	องค์ประกอบและขั้นตอนการเขียนอีเมล ทำให้ฉันเขียนอีเมลได้ดีขึ้น	3.60	0.76	เห็นด้วย
17	ฉันเข้าใจและพัฒนาการเขียนอีเมลเชิงธุรกิจได้ดีขึ้น	3.69	0.74	เห็นด้วย
18	เกณฑ์การประเมินการเขียนอีเมลมีความชัดเจนและฉันเข้าใจเป็นอย่างดี	3.81	0.75	เห็นด้วย

ผลการวิเคราะห์ทัศนคติของนิสิตแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้ ด้านเนื้อหาผ่านการเรียนออนไลน์พบว่า ข้อคำถามที่ 3 นิสิตส่วนใหญ่มีความคิดเห็นตรงกันว่า เนื้อหาคำสั่งในชิ้นงานมีความเหมาะสมสำหรับนิสิตต่อการเขียนอีเมลมากที่สุด ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.77) และนิสิตมีความเห็นด้วยน้อยที่สุดคือ ข้อคำถามที่ 4 คือ เนื้อหาอีเมลที่นิสิตจะต้องตอบกลับเหมาะสมและนิสิตสามารถเข้าใจความหมายได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 3.48$, S.D. = 0.71) ในด้านกระบวนการสอนโดยเน้นภาระงานผ่านการเรียนออนไลน์พบว่า ข้อคำถามที่ 5 นิสิตมีความคิดเห็นตรงกันมากที่สุดว่านิสิตสามารถฝึกหัดการเขียนอีเมลและมีการร่วมมือกันในการทำงานกลุ่มได้เป็นอย่างดี ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.72) และนิสิตมีความคิดเห็นด้วยน้อยที่สุดคือ ข้อคำถามที่ 8 คือ กิจกรรมขั้นหลังปฏิบัติทำให้นิสิตสามารถสรุปและเรียนรู้รูปแบบของภาษาและโครงสร้างทางไวยากรณ์สำหรับการเขียนอีเมล ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.76) สำหรับด้านสุดท้ายคือ ด้านการประเมินตนเองด้วยกิจกรรมเน้นภาระงานผ่านการเรียนออนไลน์ นิสิตมีความคิดเห็นด้วยมากที่สุดคือ ข้อคำถามที่ 14 นิสิตชอบและได้รับประโยชน์ในการที่จะได้รับข้อมูลย้อนกลับในการตรวจงานหลังเรียน ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.77) และนิสิตมีความคิดเห็นด้วยน้อยที่สุดคือ ข้อคำถามที่ 16 องค์กรประกอบและขั้นตอนการเขียนอีเมล ทำให้นิสิตเขียนอีเมลได้ดียิ่งขึ้น ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.76) ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

ในการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนแบบเน้นภาระงานเพื่อเพิ่มความสามารถในการเขียนอีเมลธุรกิจผ่านระบบออนไลน์สำหรับนิสิตมหาวิทยาลัยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ความสามารถในการเขียนอีเมลธุรกิจ

สำหรับความสามารถในการเขียนอีเมลธุรกิจของนิสิตพบว่า ทักษะการเขียนอีเมลธุรกิจของนิสิต หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2. ทศนคติการจัดการเรียนการสอนแบบเน้นภาระงานผ่านระบบออนไลน์

ทัศนคติของนิสิตในการประเมินการจัดการเรียนการสอนในภาพรวม เมื่อพิจารณาทางด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่าข้อคำถามที่ 3 นิสิตส่วนใหญ่มีความคิดเห็นตรงกันว่า เนื้อหาคำสั่งในชิ้นงานมีความเหมาะสมสำหรับนิสิตต่อการเขียนอีเมลมากที่สุด ($\bar{X} = 4.12$, $S.D. = 0.77$) รองลงมาคือข้อ 1 นิสิตสามารถนำความรู้ในการเขียนอีเมลไปพัฒนาการเขียนอีเมลได้ในอนาคต ($\bar{X} = 4.04$, $S.D. = 0.66$) สำหรับทัศนคติของนิสิตที่มีความเห็นด้วยน้อยที่สุดคือข้อ 8 ซึ่งเป็นส่วนของกิจกรรมขั้นหลังปฏิบัติที่นิสิตสามารถทำการสรุปและเรียนรู้รูปแบบของภาษาและโครงสร้างทางไวยากรณ์ ($\bar{X} = 3.46$, $S.D. = 0.76$)

จากความคิดเห็นของนิสิตต่อกิจกรรมการสอนสรุปได้ว่า นิสิตเข้าใจคำสั่งในการเขียนอีเมลมากที่สุด แสดงให้เห็นถึงคำสั่งในอีเมลทำให้นิสิตสามารถกำหนดเป้าหมายในการเขียนไปในทางเดียวกันและช่วยให้นิสิตแต่ละกลุ่มสามารถเขียนชิ้นงานได้ถูกต้องตรงประเด็น นอกจากนี้ยังช่วยทำให้ชิ้นงานเสร็จสิ้นตามช่วงเวลาที่กำหนด

อภิปรายผลการวิจัย

1. ทักษะการเขียนอีเมลธุรกิจของนิสิต ผลการวิจัยพบว่าคะแนนสอบหลังเรียนของนิสิตมีผลสัมฤทธิ์ดีกว่าคะแนนสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภิษา ฤทธิวงศ์ และ อัญชลี ทองแถม (2561) ซึ่งศึกษาการพัฒนา กิจกรรมแบบมุ่งปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมการเขียนภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผ่านกิจกรรมด้านเนื้อหา 4 เรื่อง พบว่านักเรียนมีความสามารถในการเขียนเชิงสร้างสรรค์หลังเรียนที่สูงขึ้น โดยก่อนเรียนนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 64.84 แต่หลังเรียนนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80.37 ตามลำดับ

2. การศึกษาทัศนคติซึ่งได้รับการประเมินจากนิสิตหลังกิจกรรมการเรียนการสอนพบว่า ด้านกระบวนการสอนนิสิตมีความคิดเห็นตรงกันมากที่สุดว่านิสิตสามารถฝึกหัดการเขียนอีเมลและมีการร่วมมือกันในการทำงานกลุ่มได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ

งานวิจัยของวัชรภรณ์ เกตุช้าง และคณะ (2564) ที่แสดงให้เห็นว่าในชั้นเตรียมงานปฏิบัตินั้นผู้สอนได้ให้ผู้เรียนปรับจากกิจกรรมเดียวให้เป็นการทำกิจกรรมกลุ่มและพบว่าผู้เรียนมีความมั่นใจในการตอบคำถามและมีการแสดงความคิดเห็นเพิ่มขึ้นเนื่องจากผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์และมีการร่วมมือกันทำงานรวมทั้งได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกันอีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรนภัส ทับทิมอ่อน และ พีรพัฒน์ ยางกลาง (2565) พบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบและวิธีการสอนที่พัฒนาขึ้นในระดับสูง จากผลการวิจัยที่กล่าวมานั้นสอดคล้องกับรูปแบบการสอนแบบเน้นงานปฏิบัติคือ เป็นการช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกันในระหว่างกลุ่มย่อย ผู้เรียนที่เก่งกว่าสามารถช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่มได้ ช่วยลดภาวะความกดดันเรื่องการแข่งขันแก่ผู้เรียนที่มีผลการเรียนอ่อนและมีจุดประสงค์เพื่อความสำเร็จของกลุ่มร่วมกัน จึงทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้และปฏิบัติตามขั้นตอนด้วยความสนใจ ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาและมีเจตคติที่ดีในการเรียนตามรูปแบบการสอน

สำหรับประเด็นที่นิสิตมีความคิดเห็นว่าย่ังต้องปรับปรุงคือนิสิตไม่สามารถทำการสรุปและเรียนรู้รูปแบบของภาษาและโครงสร้างทางไวยากรณ์สำหรับการเขียนอีเมลได้ดีในกิจกรรมขั้นหลังปฏิบัติ ซึ่งเกิดจากการที่นิสิตยังมีพื้นฐานทางภาษาอังกฤษธุรกิจไม่มากพอ ทำให้เกิดปัญหาในการใช้คำศัพท์และไวยากรณ์ที่ถูกต้องเหมาะสมสำหรับการเขียนอีเมลธุรกิจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Wei (2017) พบว่าถึงแม้ผู้เรียนจะมีความทักษะการเขียนภาษาอังกฤษที่ดี แต่เมื่อให้ผู้เรียนทำการเขียนภาษาตามรูปแบบธุรกิจแล้วพบว่าผู้เรียนไม่สามารถเขียนได้ดีในหลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านเนื้อหา ด้านองค์ประกอบ และด้านความเชี่ยวชาญในการใช้ภาษา ซึ่ง Wei ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าผู้สอนควรช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาการเขียนเชิงธุรกิจ รวมถึงต้องให้ผู้เรียนตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างการเขียนเชิงธุรกิจและการเขียนเชิงวิชาการให้ได้ด้วย

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นภาระงานผ่านระบบออนไลน์สำหรับนิสิตมหาวิทยาลัยพะเยามีผลช่วยให้นิสิตพัฒนาความสามารถในการเขียนอีเมลธุรกิจได้ดีขึ้น รวมถึงทำให้นิสิตมีทัศนคติที่ดีและพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนการสอนดังกล่าว นอกจากนี้ผู้สอนท่านอื่นสามารถนำขั้นตอนกิจกรรมการสอนแบบเน้นภาระงานไปประยุกต์ใช้และออกแบบกิจกรรมให้เหมาะสมกับสื่อการสอนในยุคออนไลน์ เพื่อช่วยลดความตึงเครียดในการเรียนภาษาและทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ชนกันท์ เกตุดี. (2565). กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ภาระงานเป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการฟังและพูดภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศ*, 9(8), 249-263.
- ชนดล คำคำ และ อภิราตี จันทร์แสง. (2561). การเรียนรู้แบบกำกับตนเองด้วยกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานร่วมกับเว็บควสท์. *วารสารวิชาการแพร่วาทศิลป์*, 5(2), 367-384.
- พรนภัส ทับทิมอ่อน และ พีรพัฒน์ ยางกลาง. (2565). การพัฒนารูปแบบการอ่านภาษาอังกฤษแบบเน้นภาระงาน ร่วมกับการจัดกิจกรรมออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี. *วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 19(2), 14-31.
- วัชรารณ เกตุช้าง, ฟ้า สมบูรณ์, และ ภัทรภา หาญวานิช. (2564). การพัฒนาความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาครูโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. *วารสารเซนต์จอห์น*, 24(34), 66-83.

- สุริษา ฤทธิวงศ์ และ อัญชลี ทองेम. (2561). การพัฒนาชุดกิจกรรมแบบมุ่งปฏิบัติงาน (Task-based activities) เพื่อส่งเสริมการเขียนภาษาอังกฤษเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. **วารสารบัณฑิตวิทยาลัย**, 6 (3), 501-516.
- Baralt, M., & Gómez, J.M. (2017). Task-based language teaching online: A guide for teachers. **Language Learning & Technology**, 21(3), 28-43.
- Birrira, D.F. & Emaliana, I. (2022). Sustaining TBLT during online learning: The role of EFL teacher agency. Scope: **Journal of English Language Teaching**, 7(1), 034-043.
<https://dx.doi.org/10.30998/scope.v7i1.13854>
- Decharotchanawirun, T. (2015). **A study of problems in the business English writing skills of Thai employees at the class chairs company** [Unpublished master's thesis]. Thammasat University.
- Ellis, R. (2009). Task-based language teaching: Sorting out the misunderstandings. **International Journal of Applied linguistics**, 19(3), 221-246.
- Hashim, N. H. (2012). Email as a customer service tool: An investigation into email reply quality of Malaysian hotels. **Asia-Pacific Journal of Innovation in Hospitality and Tourism**, 1(2), 165-178.
- Hyde, C. (2013). **Task-Based Language Teaching in the Business English Classroom** [Master's thesis, University of Wisconsin-River Falls]. MINDS@UW.
<https://minds.wisconsin.edu/handle/1793/65453>

- Zhixuan, L. (2021). Online Instruction Based on Task-based Language Teaching. **Studies in Linguistics and Literature**, 5(3), 30-38.
<https://doi.org/10.22158/sll.v5n3p30>
- Parisuthiman, S. (2013). **Business communication: A functional approach** (9th ed.). Thammasat University Press.
- Rcampus. (n.d.). **IRubric: Formal email rubric**. Rcampus.
<https://www.rcampus.com/rubricshowc.cfm?sp=yes&code=GXW5685&>
- RUBISTAR. (2013, February 4). **Letter-writing: Email etiquette**. RUBISTAR.
http://rubistar.4teachers.org/index.php?screen=ShowRubric&rubric_id=2282677&
- Wei, X. (2017). Analyzing Thai students' email literacy at tertiary level. **Integrative Business and Economics Research**, 6(4), 164-179.
- Willis, J. (1996). **A Framework for Task-Based Learning**. Longman.
- Wongwichai, K. (2021). **The development of EFL university students' business writing ability by using task-based learning approach** [Unpublished doctoral dissertation]. University of Phayao.

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้วรรณคดีเรื่องอิเหนา
ตอนศึกกะหมังกุหนิง ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
The Development of an Instructional Management
Model for Inao Literature: The Battle of Gamang
Gunning, with Cooperative Learning Technique
(CIRC) for Matthayom 4 Students

ณัฐพล แมนไธสง^{*1} ญาณพัฒน์ สัพันธ์² ชไมพร ร่มสมบัติ³

ญัตถพร สงคำ⁴ อุภาวัฒน์ นามศิริ⁵

Natthaphon Maenthaisong^{*1} Yanapat Saphan²

Chamaiporn Romsombut³ Yanantaporn Songdam⁴ Upawan Namhiran⁵

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการจัดการเรียนรู้วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4” มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยก่อนและหลังการใช้เทคนิค CIRC และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของ

^{*} Corresponding author, e-mail: 640113115040@bru.ac.th

¹⁻⁴ นักศึกษาปริญญาตรี สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

¹⁻⁴ Undergraduate Student, Thai major, Faculty of Education, Buriram Rajabhat University

⁵ อาจารย์ สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

⁵ Lecturer, Department of Thai Language, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University

Received: April 3, 2025 / Revised: October 17, 2025 / Accepted: October 28, 2025

นักเรียนต่อวิธีการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 จำนวน 32 คน จากโรงเรียนสตึก และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 จำนวน 16 คน จากโรงเรียนไพศาลพิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ ผู้วิจัยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One-Group Pretest-Posttest Design และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที่แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (T-test for Dependent Sample)

ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนด้วยเทคนิค CIRC สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค CIRC ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจเท่ากับ 4.77 (S.D.=0.49) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าเทคนิค CIRC สามารถพัฒนาการเรียนรู้วรรณคดีไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้ วรรณคดี CIRC ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความพึงพอใจ

Abstract

This research, titled "The Development of Learning Management for Inao Literature: The Battle of Gamang Gunning, using the Cooperative Learning Technique (CIRC) for Matthayom 4 Students," aimed to compare students' learning achievement in Thai literature before and after using the CIRC technique and to study their satisfaction with this learning approach. The purposive sample consisted of 32 Matthayom 4/3 students

from Satuek School and 16 Matthayom 4/2 students from Phaisan Pittayakom School in Buriram Province.

The research instruments included a learning achievement test and a satisfaction questionnaire. The study employed a One-Group Pretest-Posttest Design, with data analyzed using mean, standard deviation (S.D.), and a dependent sample T- test.

The findings revealed that the students' post-learning achievement using the CIRC technique was significantly higher than their pre-learning scores, supporting the research hypothesis. Additionally, the students expressed the highest level of satisfaction with the CIRC technique, with an average satisfaction score of 4.77 (S.D.=0.49). These results indicate that the CIRC technique is an effective approach for developing Thai literature learning skills.

Keywords: Learning Management Literature CIRC Learning Achievement Satisfaction

บทนำ

ภาษาไทยนั้นเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของชาติ ภาษาทั้งหลายเป็นเครื่องมือของมนุษย์อย่างหนึ่ง คือเป็นทางสำหรับแสดงความคิดเห็นอย่างหนึ่งเป็นสิ่งที่สวยงามอย่างหนึ่ง เช่นในทางวรรณคดี เป็นต้น ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องรักษาไว้ให้ดี” พระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชบรมนาถบพิตร ที่ทรงให้ไว้ในการประชุมทางวิชาการของชุมนุมภาษาไทยคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2505 (แมนมาส ขวลิขิต, 2555: 7)

ดังนั้น วรรณคดีจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการหล่อหลอมจิตใจสร้างจินตนาการ และปลูกฝังคุณธรรมให้แก่ผู้อ่าน โดยเฉพาะเยาวชน ผ่านเรื่องราวที่ให้ข้อคิดและคติ สอนใจ เช่น วรรณคดีประเภทนิทานชาดก วรรณคดีคำสอนหรือวรรณคดีประเภท รัชชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ซึ่งล้วนมีส่วนในการธำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ของชาติ

อนึ่ง วรรณคดีเป็นกระจกสะท้อนลักษณะสังคมของตนและอาจเป็น เครื่องดาร์งวัฒนธรรม” วรรณคดียังช่วยขัดเกลาจิตใจและยกระดับจิตใจของผู้อ่าน ให้สูงขึ้นช่วยจรรโลงจิตใจ ทำให้มนุษย์เห็นตัวอย่างของความทุกข์ ความสุข และ ปัญหาชีวิตต่าง ๆ ทำให้ผู้อ่านมองชีวิตด้วยความเข้าใจมากขึ้น (หม่อมหลวงบุญเหลือ เทพยสุวรรณ, 2539: 41) ทั้งนี้ จากความสำคัญของวรรณคดีไทยทำให้การเรียน การสอนในวิชาวรรณคดีไทยมีบทบาทสำคัญที่จะต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่องหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 54) จึงกำหนดให้วรรณคดีไทยและวรรณกรรมบรรจุ อยู่ในสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรมมาตรฐาน ท5.1 เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจ และแสดงความคิดเห็นวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมา ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

อย่างไรก็ตาม การเรียนการสอนวรรณคดีในปัจจุบัน ครูผู้สอนมุ่งเน้น การจัดการเรียนรู้เพียงเพื่อให้ ผู้เรียนท่องจำ แคลศัพท์ หรือแม้แต่การจดจำเนื้อหา ผ่านเรื่องราวที่เรียน ซึ่งถือเป็นปัญหาที่เกิดจาก ครูผู้สอนโดยตรง นอกจากนั้นพบว่า ผู้เรียนมักเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนวรรณคดี ขาดความรู้ ความเข้าใจ หรือความสนใจที่จะเรียนวรรณคดีเพราะถือว่าไม่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต ของผู้เรียนเองและเป็นเรื่องไกลตัว โดยวรรณคดีแต่ละเรื่องถูกประพันธ์ในช่วงสมัย อดีต ส่งผลให้ คำศัพท์บางคำไม่ปรากฏใช้ในปัจจุบันจึงยากที่จะเข้าใจดังเช่นปัญหา การเรียนการสอน จากงานวิจัยหลาย ๆ เรื่อง เช่น ครูผู้สอนบางคนมีความรู้ความเข้าใจ ในเนื้อหารวรรณคดีที่ไม่แม่นยำ ทำให้เกิดความคลาดเคลื่อน เพราะไม่มีการศึกษา

วรรณคดีจากฉบับสมบูรณ์ รวมทั้งมีวิธีการสอนที่มุ่งเน้นการบรรยายมากกว่า การกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ ส่งผลกระทบให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน วรรณคดีและไม่เห็นคุณค่าของการเรียนวรรณคดี (ชลธิชา นานา, 2561: 115)

ทั้งนี้ เทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Integrated Reading and Composition: CIRC) เป็นกลวิธีการสอนที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน และการวิเคราะห์ร่วมกันในกลุ่มผู้เรียน เทคนิคนี้ช่วยกระตุ้นการมีส่วนร่วม สำหรับนักเรียน ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงลึกและพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกันในทีมงานวิจัยจำนวนมากยืนยันว่าเทคนิค CIRC มีประสิทธิภาพในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเฉพาะวิชาที่ต้องการทักษะการวิเคราะห์และความเข้าใจเนื้อหา (Slavin, 2015: 96)

ดังนั้น การนำเทคนิค CIRC มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมิงกุหนิง สามารถช่วยแก้ปัญหาความซับซ้อนของเนื้อหา และสร้างแรงจูงใจในการเรียนสำหรับนักเรียนได้ ทั้งยังช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้อย่างลึกซึ้ง ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ และพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมิงกุหนิง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้รวมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมิงกุหนิง รวมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ร่วมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC สูงกว่าก่อนเรียน

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิงร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC ในระดับมาก

แนวคิดและทฤษฎี

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้วรรณคดีเรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ ศึกษาความพึงพอใจสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ วรรณคดีไทยเรื่องอิเหนา จากหลักฐานที่มีอยู่ พบว่าการนำเค้าโครงนิทานปันทิมาประพันธ์เป็นวรรณคดีไทยเกิดขึ้นในรัชสมัยพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ สมัยอยุธยาตอนปลาย กล่าวคือ เจ้าฟ้าหญิงกษัตริย์และเจ้าฟ้าหญิงมกุฎ พระราชธิดา ในพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ ได้ทรงนำเค้าโครงนิทานปันทิที่ทรงได้ยินได้ฟังมาทรง พระนิพนธ์ขึ้นเป็นบทละครในเพื่อใช้เล่นละครใน เจ้าฟ้าหญิงกษัตริย์ทรงพระนิพนธ์ บทละครในเรื่องดาหลังส่วนเจ้าฟ้าหญิงมกุฎทรงพระนิพนธ์บทละคร ในเรื่องอิเหนา (สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ, 2514: 102-103)

นอกจากนี้ ธาณิรัตน์ จัตตะศรี (2551: 9-11) ได้กล่าวว่า วรรณคดีไทย เรื่องอิเหนามีที่มาจากนิทานปันทิซึ่งเป็นนิทานวีรบุรุษของชาว สันนิษฐานว่านิทาน ปันทิ เล่ากันแพร่หลายในชวามาตั้งแต่ช่วงพุทธศตวรรษที่ 17 และเริ่มแต่งเป็น ลายลักษณ์อักษรราวพุทธศตวรรษที่ 19 สมัยอาณาจักรมณฑลในสังคมไทย ปรากฏ หลักฐานว่านิทานปันทิแพร่หลายเข้ามาตั้งแต่สมัยอยุธยา ซึ่งน่าจะแพร่เข้ามา

หลากหลายสำนวนทั้งสำนวนของชาวและมลายู เนื่องจากไทย มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับชาวและมลายูมาช้านานแล้วตั้งแต่สมัยสุโขทัย

ทั้งนี้ วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ถือเป็นตอนสำคัญของเรื่องอิเหนา เนื่องจากมีเนื้อหาเกี่ยวกับความเสียสละ ความรัก และหน้าที่ ซึ่งสะท้อนคุณธรรมที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ หากนักเรียนสามารถเข้าใจและวิเคราะห์เนื้อหาได้อย่างเหมาะสมจะช่วยพัฒนาทักษะด้านภาษา การคิดเชิงวิพากษ์ และการเชื่อมโยงความรู้กับชีวิตจริง

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยนำแนวคิดทฤษฎีการจัดการเรียนรู้สร้างการจัดการเรียนรู้วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จากแนวคิด สลาบิน (Slavin, 2018: 275) พบว่า CIRC เป็นเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มุ่งเน้นการบูรณาการการอ่านและการเขียน โดยผู้เรียนจะทำงานเป็นกลุ่มเล็ก ๆ เพื่อช่วยเหลือกันอ่านวิเคราะห์และเขียนบทความจากเนื้อหาที่เรียน

ในขณะที่จอห์นสัน และ จอห์นสัน (Johnson & Johnson, 2019: 84) พบว่าเทคนิค CIRC เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้แบบร่วมมือในกลุ่มนักเรียน โดยมีกิจกรรมหลักคือการอ่านจับใจความการอภิปราย การเขียนสรุปความ และการตรวจทานงานเขียนของกันและกัน

อนึ่ง ผู้วิจัยนำแนวคิดทฤษฎีการจัดการเรียนรู้สร้างการจัดการเรียนรู้วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้เกมทายแผ่นป้ายแฟนพันธุ์แท้อิเหนา หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผสมผสานวรรณคดีไทยเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง กับเทคนิคการเรียนรู้แบบร่วมมือในรูปแบบเทคนิค CIRC ซึ่งการประยุกต์ใช้เกมทายแผ่นป้ายแฟนพันธุ์แท้อิเหนา (เกมที่ผู้เรียนใช้ความรู้และทักษะในการทายคำหรือข้อมูลที่ปรากฏบนป้าย) เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

ที่สนุกสนาน กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างสมาชิกในกลุ่ม ดังนี้

1. การจัดกลุ่มเรียนรู้แบบร่วมมือ (Team Formation)

- ครูแบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อยที่มีความหลากหลายด้านทักษะ (Heterogeneous Groups) แต่ละกลุ่มมีสมาชิก 4-6 เพื่อการทำงานเป็นทีม

2. การเรียนรู้ร่วมกันในเนื้อหา (Team Practice)

- ครูเล่าเรื่องหรืออธิบายเนื้อหาสำคัญของอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง พร้อมชี้ให้เห็นความสำคัญของเนื้อหาต่อบริบททางวัฒนธรรม

- สมาชิกกลุ่มช่วยกันอ่าน วิเคราะห์ และสรุปเนื้อหา โดยมีการแบ่งบทบาทภายในกลุ่มเช่น ผู้อ่าน ผู้อธิบาย และผู้จดบันทึก

3. การออกแบบเกมทายแผ่นป้าย (Game Preparation)

- ครูจัดทำแผ่นป้ายคำถามหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ อิเหนา เช่น ตัวละครสำคัญ โครงเรื่องหรือข้อคิดจากวรรณคดี แผ่นป้ายแต่ละแผ่นจะมีคำใบ้สั้น ๆ เช่น “พระเอกของเรื่อง” หรือ “บทเรียนสำคัญของตอนนี้” เพื่อให้สมาชิกกลุ่มร่วมกันคิดคำตอบและศึกษาข้อมูลเพื่อเตรียมพร้อม

4. การเล่นเกมทายแผ่นป้าย (Game Implementation)

- ครูจัดการแข่งขันเกมระหว่างกลุ่ม โดยให้สมาชิกผลัดกันสุ่มแผ่นป้ายและใช้คำใบ้ที่เตรียมไว้เพื่อช่วยกลุ่มของตนทายคำตอบ

- คะแนนจะถูกบันทึกตามจำนวนคำตอบที่ถูกต้องและเวลาที่ใช้การพัฒนาทักษะการเขียนและคิดวิเคราะห์ (Integrated Writing and Analysis) โดยนักเรียนร่วมกันเขียนบทวิเคราะห์ลักษณะเด่นของตัวละครจากการถอดบทประพันธ์ในแผ่นป้ายและเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

- หลังจากเล่นเกม สมาชิกในกลุ่มร่วมกันอภิปรายถึงคำตอบที่ถูกหรือผิด พร้อมวิเคราะห์เหตุผลช่วยกันเขียนสรุปความรู้ที่ได้จากการเล่นเกม โดยเน้นการสะท้อนความเข้าใจในวรรณคดี

5. การนำเสนอผลงาน (Team Presentation)

- กลุ่มนำเสนอข้อมูลหรือข้อคิดที่ได้จากการเล่นเกม เช่น การอภิปรายบทบาทของตัวละครที่เกี่ยวข้องกับแผ่นป้าย หรือการอภิปรายบทเรียนสำคัญที่ได้

6. การประเมินผล (Assessment and Feedback)

- ครูประเมินผลการเรียนรู้จากความถูกต้องของคำตอบ ความร่วมมือของสมาชิกในกลุ่มและคุณภาพของผลงานที่นำเสนอ และให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาการเรียนรู้เพิ่มเติม

สรุปได้ว่า ผู้วิจัยได้พัฒนาการจัดการเรียนรู้วรรณคดีเรื่องอิเหนาตอนศึกกะหมังกูหนิง ร่วมกับเทคนิค CIRC ส่งเสริมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กระบวนการเรียนรู้ กระตุ้นให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และการทำงานร่วมกันระหว่างสำหรับนักเรียนอย่างสร้างสรรค์

วิธีการวิจัย

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ประชากร ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มประชากรของการวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามรายละเอียด ดังนี้

1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 5 ห้อง รวมทั้งหมด 150 คน โรงเรียนสตึก ตำบลนิคม อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์

2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 3 ห้อง รวมทั้งหมด 100 คน
โรงเรียนไพศาลพิทยาคม ตำบลไพศาล อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์ รวมประชากรทั้งหมด 250 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง การเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การเลือก
แบบเจาะจง (Purposive Sampling) มีรายละเอียด ดังนี้

1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 จำนวน 32 คน ภาคเรียนที่ 2
ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนสตึก ตำบลนิคม อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์

2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 จำนวน 16 คน ภาคเรียนที่ 2
ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนไพศาลพิทยาคม ตำบลไพศาล อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบุรีรัมย์

2. ตัวแปรในการวิจัย

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ การจัดการเรียนรู้
ด้วยการจัดการเรียนรู้วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ร่วมกับการเรียนรู้
แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
และความพึงพอใจสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเนื้อหาที่ใช้ในการเรียนวิชาภาษาไทยจาก
วรรณคดีไทยเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
จำนวน 8 แผนการจัดการเรียนรู้ คือ ประวัติความเป็นมา ลักษณะคำประพันธ์
รสวรรณคดี ไวยากรณ์ภาพพจน์ โครงเรื่อง เรื่องย่อ ถอดบทประพันธ์ และการวิเคราะห์
คุณค่า

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ตั้งแต่วันที่ 3 มกราคม ถึงวันที่ 24 มกราคม 2568 จำนวน 4 สัปดาห์ รวม 8 ชั่วโมง รวมเวลาที่ใช้ในการทดสอบทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แผนการจัดการเรียนรู้ วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 8 แผนการจัดการเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ประกอบไปด้วย เกมแผ่นป้าย แผ่นพับรู้เท่าทัน การวัดความรู้ตัวละคร ฯลฯ

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องอิเหนาตอนศึกกะหมังกุหนิง ซึ่งเป็นแบบทดสอบประเภทปรนัย 5 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ เวลาในการทำแบบทดสอบ 10 นาที

3. แบบสอบถามวัดความพึงพอใจสำหรับนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดการสอน วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แบ่งเป็น 3 ด้านคือ 1) ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ 2) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรม รวมทั้งหมด 15 ข้อ

การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย

1. การสร้างและหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดจากหลักสูตรสถานศึกษา และศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

1.2 เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามโครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 แผนการจัดการเรียนรู้ คือ 1) เรื่องประวัติความเป็นมา 2) เรื่องลักษณะคำประพันธ์ 3) เรื่องรสวรรณคดี 4) เรื่องโวหารภาพพจน์ 5) เรื่องการวิเคราะห์โครงเรื่อง 6) เรื่องย่อ 7) เรื่องถอดบทประพันธ์ และ 8) เรื่องการวิเคราะห์คุณค่า

1.3 นำแผนการจัดการเรียนรู้ (ฉบับร่าง) ที่สร้างขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบ และเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

1.4 วิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยประเมินความสอดคล้อง การจัดการเรียนรู้กับจุดประสงค์ค่าดัชนีความสอดคล้อง พบว่ามีค่า (IOC) เท่ากับ 0.6 ซึ่งสอดคล้องในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมิงกุหนิง ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สาระการเรียนรู้ภาษาไทย และศึกษาเทคนิคที่ใช้ในการวัดผลการศึกษาชนิดของแบบทดสอบและรูปแบบของข้อสอบ

2.2 สร้างแบบทดสอบ (ฉบับร่าง) ชนิดปรนัย 5 ตัวเลือกจำนวน 15 ข้อ และนำแบบทดสอบ (ฉบับร่าง) เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อขอให้

ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแก้ไขภาษา ความชัดเจน ความเหมาะสมและความถูกต้อง เพื่อนำไปปรับปรุงให้สมบูรณ์

2.3 วิเคราะห์ค่านวนหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยประเมินความสอดคล้อง ผลปรากฏว่าผลการประเมินหาค่า (IOC) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งหมด มีค่า (IOC) เท่ากับ $0.6 - 1.00$ ซึ่งถือว่าสอดคล้องในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

2.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในสหวิทยาเขตสตึกที่เคยเรียนมาแล้ว เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบโดยให้ 1 คะแนนสำหรับข้อที่ตอบถูกและให้ 0 คะแนนสำหรับข้อที่ตอบผิดหรือไม่ตอบ หรือตอบมากกว่า 1 ตัวเลือกในข้อเดียวกัน จากนั้นทำการวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (P) และ ค่าอำนาจจำแนก (r) โดยแบบทดสอบที่เลือกไว้มีค่าความยากง่าย (P) ระหว่าง $0.45 - 0.73$ และ ค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง $0.21 - 0.63$ และหาค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84

2.5 คัดเลือกเฉพาะแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ค่าความยากง่าย (P) และ ค่าอำนาจจำแนก (r) รายข้อที่เข้าเกณฑ์ไว้ 10 ข้อและนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การสร้างและหาคุณภาพแบบสอบถามความพึงพอใจสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

3.1 ศึกษานิยาม ทฤษฎี และเอกสารรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมิน

3.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างแบบประเมินซึ่งเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า จำนวน 15 ข้อ โดยศึกษาการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจแบบ 5 ระดับโดยวิธีของลิเคอร์ท (Likert's Method, 1932)

3.3 นำแบบวัดความพึงพอใจ (ฉบับร่าง) เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข แล้วนำแบบประเมินมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามเสนอแนะ

3.4 นำแบบสอบถามวัดความพึงพอใจสำหรับนักเรียนที่ผู้เชี่ยวชาญ ประเมินหาค่า (IOC) ผลปรากฏว่าผลการประเมินหาค่า (IOC) แบบสอบถาม วัดความพึงพอใจ มีค่าเท่ากับ 0.8 – 3.00 ซึ่งถือว่าสอดคล้องในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ และสามารถนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างได้

3.5 นำแบบวัดความพึงพอใจสำหรับนักเรียน ซึ่งมีความถูกต้องสมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ชี้แจงรายละเอียดขั้นตอนหลักการและวิธีปฏิบัติตามรูปแบบการเรียนรู้ กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้เข้าใจหลักและวิธีการร่วมกันตามจุดประสงค์

2. ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผู้วิจัยค้นคว้าและสร้างขึ้น พร้อมทั้งตรวจสอบและเก็บบันทึกคะแนนไว้

3. ดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้วรรณคดีเรื่องอิเหนาตอน ศีกะหมิงกุหนิง ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC ระหว่างวันที่ 3 มกราคม ถึงวันที่ 24 มกราคม 2568 จำนวน 4 สัปดาห์ รวม 8 ชั่วโมง

4. ทดสอบหลังเรียน (Post-test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชุดเดียวกันกับก่อนเรียน พร้อมทั้งตรวจสอบและบันทึกผลไว้

5. ใช้เครื่องมือวัดความพึงพอใจ นักเรียนกลุ่มตัวอย่างและบันทึกผลไว้

6. นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองกับนักเรียนไปวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อสรุปผลการทดลองตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิงร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC โดยการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t – test for Dependent Sample)

2. หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อศึกษาความพึงพอใจสำหรับ นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการจัดการเรียนรู้วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิงร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีรายละเอียด ดังนี้

ตาราง 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางเรียนวรรณคดีไทย เรื่องอิเหนาตอนศึกกะหมังกุหนิง สำหรับนักเรียนชั้น 4 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยสอนร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	N	$\bar{X}$	S.D.	t	t – test for Dependent Sample
ก่อนเรียน	48	6.02	2.90	6.84	0.00
หลังเรียน	48	9.06	0.88		

จากตาราง 1 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางเรียนวรรณคดีไทย เรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9.06 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.88 ซึ่งสูงกว่าก่อนเรียนที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.02 ส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐานเท่ากับ 2.90 เมื่อตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยด้วยสถิติทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t – test for Dependent Sample) พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางเรียนวรรณคดีไทยเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC สูงกว่าก่อนเรียน

ตาราง 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้	4.76	0.53	มากที่สุด
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.72	0.52	มากที่สุด
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรม	4.80	0.51	มากที่สุด
รวม	4.77	0.49	มากที่สุด

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.76 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.53 ด้านกิจกรรมการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.72 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.52 และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.80 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.51 รวมทั้งหมดทุกด้านมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

ความพึงพอใจสำหรับนักเรียนเท่ากับ 4.77 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.49 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

สรุปผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ร่วมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.5 เป็นไปตามสมมติฐาน

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิงร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความพึงพอใจสำหรับนักเรียนเท่ากับ 4.77 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.49 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นไปตามสมมติฐาน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ พบประเด็นที่น่าสนใจที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ร่วมการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC สูงกว่าก่อนเรียน เป็นไปตามสมมติฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของฐิตาพร วิภาวนาชัย (2553) ได้วิจัยเรื่อง พัฒนาการจัดการเรียนรู้วรรณคดีด้วยตนเองเรื่อง อิเหนาตอนศึกกะหมังกุหนิง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา โดยมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองผ่านกิจกรรมและสื่อที่จัดการเรียนรู้ และพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนเชิงวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีไทย ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้

ชุดการเรียนรู้วรรณคดีด้วยตนเอง เรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ 0.5

นอกจากนี้ การจัดการเรียนรู้ตอนศึกกะหมังกุหนิง ร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิคCIRC ในการวิจัยครั้งนี้ช่วยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีเทคนิควิธีการศึกษาวรรณคดีได้ดียิ่งขึ้น จะเห็นได้จากกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านความรู้ (Knowledge) เช่น การศึกษาประวัติวรรณคดีไทย การศึกษาคำศัพท์ และการถอดบทประพันธ์ ด้านทักษะและการปฏิบัติ (Practice) เช่น การทำงานร่วมกับผู้อื่น การอ่าน การเขียนเชิงวิเคราะห์วิจารณ์ การพูดจากเรื่องที่ฟังและดู ด้านเจตคติและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Attitude) เช่น การตระหนักถึงคุณค่าวรรณคดีไทย ซึ่งเป็นสมบัติของชาติเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง และนักเรียนมีความพึงใจต่อการจัดการเรียนรู้วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิงร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ความพึงพอใจสำหรับนักเรียนเท่ากับ 4.77 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.49 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นไปตามสมมติฐาน

ดังนั้น การใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิค CIRC ในการจัดการเรียน การเรียนรู้วรรณคดีไทยเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง มีประสิทธิภาพต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การพัฒนาทักษะการคิดและการสื่อสาร รวมถึงการปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อวรรณคดีไทย อีกทั้งยังสร้างความพึงพอใจแก่นักเรียน ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความเหมาะสม และคุณค่าของการนำเทคนิคนี้มาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนวรรณคดีไทยในระดับมัธยมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช**

2551. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

แมนมาส ชวลิต. (2555). พระมหากษัตริย์คุณและพระปรีชาญาณ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ด้านภาษา หนังสือ และห้องสมุด. **วารสารห้องสมุด**, 56(2), 2-16.

ชลธิชา นานา. (2560). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา]. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ฐิตาพร วิภาวนิชย์. (2553). การพัฒนาชุดการเรียนรู้วรรณคดีด้วยตนเองเรื่อง **อิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง** สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา. [สารนิพนธ์บัณฑิตวิทยาลัย]. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ดำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยา. (2514). **คำอธิบายว่าด้วยบทละครอิเหนาฉบับหอพระสมุดวชิรญาณ**. ศิลปาบรรณาการ.

ธานีรัตน์ จิตุหะศรี. (2551). การศึกษาการเปรียบเทียบเรื่องอิเหนาฉบับไทยกับเรื่อง **อิเหนาฉบับลาว : ความสัมพันธ์ระหว่างสองสำนวน และลักษณะเด่นของฉบับลาว**. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, หม่อมหลวง. (2539). **แนะแนวทางการศึกษาวิชาวรรณคดี**. บัณฑิตการพิมพ์.

Johnson, D.W. Johnson, R.T. & Smith, K.A. (2009). Cooperative Learning: Improving University Instruction by Basing Practice on Validated Theory. **Journal on Excellence in University Teaching**. 25(3-4), 85-118.

Likert R. (1932). A Technique for the Measurement of Attitudes. Archives of Psychology. **Archives of Psychology** 140, 1-55.

Slavin R. E. (2015). Cooperative Learning and Academic Achievement: Why does groupwork work. **Annals of Psychology**. 54(1), 96-105.

ภาษาภาพพจน์และแนวคิดในวรรณกรรมเพลงของชูเกียรติ ฉาโธสง

The Figurative Language and Concepts in the Song

Literature of Chukiat Chathaisong

อภิษฐา กำประโคน^{**1} พนัชร โชคคุณ² ภาสินี นระศรี³ บุณเสนอ ตรวิเศษ⁴

Aphitchaya Kamprakhon^{**1} Panatchakorn Chokkhon²

Pasinee Narasri³ Bunsanoe Triwisat⁴

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ภาษาภาพพจน์และแนวคิดในวรรณกรรมเพลงของชูเกียรติ ฉาโธสง ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา คือ วรรณกรรมเพลงของชูเกียรติ ฉาโธสง จำนวน 44 เพลง ประยุกต์ใช้แนวคิดในการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้ 1) ภาษาภาพพจน์ จากหนังสือภาษาวรรณศิลป์ ของ สมเกียรติ รักขันธ์ (2551) ว่าด้วยโวหารการประพันธ์และโวหารภาพพจน์ และการใช้โวหารชนิดต่าง ๆ จากหนังสือวรรณคดีศึกษาว่าด้วยหลักการอ่าน ของ วิภา กังกะนันท์ (2556) 2) แนวคิดการอ่านวิเคราะห์วิจารณ์ของวรวรรณ ศรียาภัย (2562) ว่าด้วยความรู้ของผู้วิเคราะห์

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารายวิชาโครงการพิเศษ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

** Corresponding author, e-mail: 640112154050@bru.ac.th

¹⁻³ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

¹⁻³ Students of the Bachelor of Arts Program in Thai Language, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University

⁴ รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

⁴ Associate Professor Dr., Department of Thai Language, Faculty of Humanities and Social Sciences, Buriram Rajabhat University

วิจารณ์ประเด็นความรู้ในตัวบท รวมทั้งแนวคิดความรู้นอกตัวบท ประเด็นประวัติตัวบท ประสบการณ์ชีวิตของผู้อ่าน ผู้แต่งกับสังคมวัฒนธรรม ภาษากวีวรรณศิลป์ และแนวคิดการวิเคราะห์วิจารณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ 1) แบบบันทึกข้อมูลรูปแบบการใช้ภาษาภาพพจน์ในวรรณกรรมเพลง 2) แบบบันทึกแนวคิดในวรรณกรรมเพลง วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบการใช้ภาษาภาพพจน์ 6 ประเภท ได้แก่ สัญลักษณ์ อุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน อธิพจน์ และปฏิพจน์ ด้านแนวคิดในวรรณกรรมเพลง พบแนวคิด 6 ด้าน คือ ด้านสังคม ด้านธรรมชาติ ด้านชีวิต ด้านความรัก ด้านการเมือง และด้านศิลปวัฒนธรรม

คำสำคัญ: ภาษาภาพพจน์ เพลงเพื่อชีวิต วรรณศิลป์ ชูเกียรติ ฉาไธสง

Abstract

This research article aims to study the figurative language and concepts in the song literature of Chukiat Chathaisong. The data used in this study consisted of 44 songs by the artist. The analysis was based on the following two concepts: 1) figurative language, drawing from the literary analysis of Somkiat Rakmanee (2008), which focuses on various literary devices and figures of speech, and the study of literary principles by Wipha Kankanana (2013), which covers the use of different rhetorical styles; 2) critical analysis and reading concepts from Worawat Sriyaphaya (2019), which examines the critic's knowledge regarding textual knowledge, as well as extra-textual knowledge concerning the text's history, the reader's and the author's life experiences, the author's

relationship with society and culture, language and literary art, and critical analysis concepts. The data collection tools used were: 1) a data record form for the use of figurative language in the songs; and 2) a data record form for the concepts within the songs. The data was analyzed and the research findings were presented using descriptive analysis. The research found that six types of figurative language were used: symbol, simile, metaphor, personification, hyperbole, and rhetorical question. The study also identified six concepts in the songs: social, nature, life, love, political, and art and culture.

Keywords: Figurative Language Song for Life Literary Art Chukiat Chathaisong

บทนำ

เพลงเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่ถ่ายทอดเรื่องราว ความรู้สึกนึกคิด โดยใช้เนื้อหาและท่วงทำนองของเพลงเป็นสื่อ ทำให้ผู้รับสารได้รับสาระความรู้แง่คิด และเกิดความรู้สึกต่าง ๆ โดยผู้ประพันธ์เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเรียบเรียงเรื่องราวจากจินตนาการ และแรงบันดาลใจมาถ่ายทอดความรู้สึก อารมณ์ ความคิดตามสภาพแวดล้อม รวมถึงบันทึก เหตุการณ์ที่ได้จากประสบการณ์และการดำเนินชีวิตในสังคม (วิจิตรา อาจบำรุง, 2553) เพลงจึงเปรียบเสมือนกระจกที่สะท้อนภาพในแต่ละช่วงชีวิตได้อย่างดี อีกทั้งเพลงยังทำให้เกิดความไพเราะสร้างความเพลิดเพลินให้แก่ผู้ฟัง มีคุณค่าด้านวรรณศิลป์ทั้งด้านการเลือกสรรคำที่ใช้ในการแต่ง การเรียบเรียงประโยค และการใช้โวหารมาปรับใช้ในการแต่งเพลง อีกทั้งในการประพันธ์เพลงยังทำให้ผู้ฟัง

รู้สึกเข้าถึงได้ง่ายกว่าวรรณกรรมประเภทอื่น ๆ เพราะมีขนาดที่สั้น (จิตชนก ผลาผล, 2561)

บทเพลงจึงเป็นช่องทางหนึ่งที่รัฐใช้เป็นสื่อในการถ่ายทอดหรือสร้างอุดมการณ์ที่รัฐต้องการนำเสนอให้กับประชาชนผ่านบทเพลงที่บรรจุเนื้อหาเกี่ยวกับอุดมการณ์ทางการเมืองที่เรียกว่า เพลงปลุกใจ ถึงกระนั้นบทเพลงเองไม่ใช่สื่อที่สามารถถูกยึดครองได้โดยรัฐเพียงฝ่ายเดียว ฝ่ายประชาชนเองก็ได้การนำเสนอความคิด ข้อมูลข่าวสาร อุดมการณ์ทางการเมืองของตนเช่นกันไม่ว่าจะมีเนื้อหาเพื่อสะท้อนปัญหา ข้อเรียกร้อง สภาพสังคม หรือแม้กระทั่งมีเนื้อหาวิพากษ์วิจารณ์การทำงานไปจนถึงมีเนื้อหาต่อต้านรัฐ ซึ่งหนึ่งในบทเพลงประเภทดังกล่าวคือ บทเพลงเพื่อชีวิต

เพลงเพื่อชีวิต (Songs for Life) คือ เพลงไทยสากลชนิดหนึ่งที่มีความนิยมและมีองค์ประกอบที่คล้ายคลึงกับเพลงพื้นบ้าน (Folk Music) เป็นเพลงที่สะท้อนวิถีชีวิตสภาพสังคม แนวคิด มีลักษณะทางดนตรีที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีเนื้อหาของบทเพลงที่กล่าวถึงสภาพความเป็นจริงของคนชนชั้นล่างหรือข้อความทางการเมือง อันเกี่ยวข้องกับเสรีภาพและความเสมอภาค (Freedom and Equality) (ไพบุลย์ โพธิ์หวงประสิทธิ์ และธนาภรณ์ ภูมั่ง, 2555) บทเพลงเพื่อชีวิตนั้นพัฒนาการมาจากเพลงพื้นบ้านซึ่งเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่เป็นสื่อกลางถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกจินตนาการต่าง ๆ ไปสู่ผู้ฟัง อีกทั้งเป็นเสมือนภาพบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคมทุกยุคทุกสมัย ซึ่งจะปรับเปลี่ยนเนื้อหาของเพลงไปตามสภาพสังคมที่แก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นไปจนถึงปลุกจิตสำนึกของผู้ฟังให้ลุกขึ้นเรียกร้องและต่อสู้ให้เกิดความเป็นธรรมขึ้นในสังคม (คณาจารย์คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2544) การถ่ายทอดบทเพลงให้มีความไพเราะนั้น ผู้เขียนบทเพลงต้องมีความสามารถเรียงถ้อยความ รู้จักเลือกสรรคำที่ก่อให้เกิดพลังทางภาษา กระตุ้นให้ผู้ฟังเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของผู้เขียนบทเพลงเพื่อปลุกเร้าจิตสำนึกให้ประชาชนลุกขึ้นต่อสู้กับ

ความไม่เป็นธรรมในสังคม โดยนำมาประกอบเข้ากับท่วงทำนองจังหวะ เสียงประสาน ดังจะเห็นได้จากบทเพลงเพื่อชีวิตของ ชูเกียรติ ฉาโสง

ชูเกียรติ ฉาโสง ศิลปินเพลงเพื่อชีวิต เกิดเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2505 เป็นคนจังหวัดบุรีรัมย์ จบการศึกษาจากครุศาสตรบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา ในปี 2517 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ซึ่งเขาชื่นชอบในการเขียนจึงเริ่มเขียนหนังสือมา ตั้งแต่ยังเป็นเด็ก ต่อมามีบทกวีตีพิมพ์ใน หนังสือพิมพ์ “อธิปัตย์” เป็นครั้งแรกตั้งแต่ เรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังจากนั้นก็มีผลงานเรื่องสั้น บทกวี สารคดี ลงพิมพ์ ในหนังสือพิมพ์และนิตยสารต่าง ๆ และเขาเป็นคอลัมนิสต์ในหนังสือพิมพ์และ นิตยสารหลายแห่ง ซึ่งเขาได้เขียนเป็นคอลัมนิสต์ครั้งแรกในหนังสือพิมพ์ “ผู้จัดการ รายวัน” ในคอลัมน์ “ระหว่างรอยเท้า” นอกจากเขียนคอลัมน์ เขายังโดดเด่นจากการเขียน ความเรียงเชิงชีวประวัติ โดยมีหนังสือรวมเล่ม 20 เล่ม ทั้งบทกวี นวนิยาย และสารคดี (ส่วนมากเป็นความเรียงเชิงชีวประวัติ) และได้ประสบความสำเร็จในฐานะนักร้อง นักดนตรี นักแต่งเพลง มีผลงานเพลงเป็นอัลบั้มเดี่ยวออกมาแล้ว 6 ชุด คือ แด่เผ่าพันธุ์ที่หลงเหลือ (ปี 2535) เรือกระดาษ (ปี 2536) วันที่ดาวทอแสง (ปี 2537) ทางของนก (ปี 2539) และ กิ่งโครง (ปี 2540) และ 20 ปี ผิงดาว

ในระยะเวลา 30 ปี ที่ผ่านมามีบทประพันธ์เพลงของชูเกียรติ ฉาโสง มักนิยม ฟังในหมู่นักศึกษาหนุ่มสาว จากรัฐสถาบันต่าง ๆ ทั่วประเทศ นำไปเผยแพร่กันมาก เวลาไปออกค่ายอาสาพัฒนาในชนบท อันเป็นแรงบันดาลใจและกำลังใจ ในสร้างสรรค์สังคมที่ดีเส้นทางบทเพลงมีส่วนปลุกใจ ความจริง ความฝัน ความรัก ความหวัง ให้แก่คนหนุ่มสาวหลายต่อหลายรุ่น หลายคนหนุ่มสาวที่ประสบความสำเร็จในชีวิต วันนี้ผลงานแต่ละชุดนั้น มีการเลือกสรรคำที่ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกรวมทั้งสะท้อน สภาพชีวิตและปัญหาด้านต่าง ๆ ของมนุษย์ได้อย่างยอดเยี่ยมเป็นบทกวีในเสียงเพลงที่ ไพเราะสวยงาม มีเนื้อหาที่กินใจ

ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2568 ชูเกียรติ ฉาโธสง ได้รับรางวัลจากมหาวิทยาลัยขอนแก่นในฐานะผู้สร้างสรรค์วรรณกรรมร่วมสมัยดีเด่น โดยได้รับยกย่องเป็นศิลปินมรดกอีสาน สาขาวรรณกรรมร่วมสมัย

ด้วยเหตุที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้คณะผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาภาษาภาพพจน์และแนวคิดในวรรณกรรมเพลงของชูเกียรติ ฉาโธสง ที่สามารถนำเอกลักษณ์ของตนมาเขียนเป็นบทเพลงทั้งในด้านการแต่งบทกวีที่ยึดโยงกับบทเพลงก่อนการแสดง ซึ่งบทกวีมีการใช้ภาษาที่ไพเราะ ถ้อยคำที่สละสลวยและภาพพจน์ต่าง ๆ ที่สามารถทำให้เห็นถึงความงดงามทางภาษาได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาภาษาภาพพจน์และแนวคิดในวรรณกรรมเพลงของชูเกียรติ ฉาโธสง

แนวคิดที่ใช้ในการวิเคราะห์

ประยุกต์ใช้แนวคิดในการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้ 1) ภาษาภาพพจน์ - ภาษาวรรณศิลป์-สมเกียรติ รักษ์มณี (2551) ว่าด้วยโวหารการประพันธ์และโวหารภาพพจน์ และ การใช้โวหารชนิดต่าง ๆ - วิภา กังกะนันท์ - วรรณคดีศึกษาว่าด้วยหลักการอ่าน (2556) แนวคิดการอ่านวิเคราะห์วิจารณ์ของวรวรรณ ศรียาภัย (2562) ว่าด้วยความรู้ของผู้วิเคราะห์วิจารณ์ประเด็นความรู้ในตัวบท รวมทั้งแนวคิดความรู้นอกตัวบท ประเด็นประวัติตัวบท ประสบการณ์ชีวิตของผู้อ่าน ผู้แต่งกับสังคมวัฒนธรรม ภาษากับวรรณศิลป์ และแนวคิดการวิเคราะห์วิจารณ์

วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบคุณภาพ (Qualitative Research) มีการเก็บรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียดการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1) ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย บทเพลงของซูเกียรติ ฉาโธสง จำนวน 44 เพลง ได้แก่ 1. ผิงดาว 2. แด่เผ่าพันธุ์ที่หลงเหลือ 3. ดวงตาอาทรร 4. พันธุ์ทิพย์ 5. เพี้ยนฟ้าเพี้ยนดิน 6. วันสุดท้าย 7. คนตกงาน 8. ไฟตำนาน 9. ผันทั้งต้น 10. เรือกระดาศ 11. ความรัก 12. เพียงกล่าวคำอำลา 13. บทเพลงของผีเสื้อ 14. ฉันฝันว่าฉันตาย 15. วันที่ดาวทอแสง 16. ชีวิตก็เป็นอย่างนี้ 17. คิดถึงเพื่อน 18. สุดปลายฝัน 19. ถนนสายชะตากรรม 20. คนเหมือนกัน 21. วันนี้เป็นวันสุดท้าย 22. คลื่นน้ำค้าง 23. ความหวัง 24. ดานั่ง 25. ปาย 26. หญิงสาวในสายหมอก 27. บางนารา 28. สิบปากกาหน้าเลนส์ 29. โลกเอ๋ย จงหมุนไป 30. คนเสียศูนย์ 31. ชีวิตกับน้ำค้าง 32. ไฟกลางโลศพ 33. คนจริง 34. บทเพลงของนักฝัน 35. โลกและเรา 36. สุดผั่งฟ้า 37. เส้นทางของนก 38. เจาดวงดาว 39. คีรีวง 40. พนมรุ้ง 41. เทียนส่องทาง 42. รุสิดาว 43. วาระสุดท้ายของคนดี และ 44. โรงเรียนหมู่บ้านเด็ก

2) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวรรณกรรมเพลงประกอบด้วยเครื่องมือย่อย 2 ชุด ได้แก่

2.1) แบบบันทึกข้อมูลรูปแบบการใช้ภาษาภาพพจน์ในวรรณกรรมเพลง

2.2) แบบบันทึกแนวคิดในวรรณกรรมเพลงบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์

3) วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

จากผลการศึกษาวรรณกรรมเพลงของชูเกียรติ ฉาโธสง ทั้งสิ้น 44 เพลง พบการใช้ภาษาภาพพจน์ แนวคิดในวรรณกรรมเพลง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การใช้ภาษาภาพพจน์ คือ กลวิธีการนำเสนอสารโดยการพลิกแพลงภาษาที่ใช้พูด หรือเขียนให้แปลกออกไปจากภาษาตามตัวอักษรทำให้ผู้อ่านเกิดภาพในใจ เกิดความประทับใจ เกิดความรู้สึกสะเทือนใจ เป็นการเปรียบเทียบให้เห็นภาพอย่างชัดเจน พบว่า ผู้ประพันธ์เพลงใช้โวหารดังนี้

1.1 สัญลักษณ์ (Symbol) เป็นการเรียกชื่อสิ่ง ๆ หนึ่งโดยใช้คำอื่นมาแทน ส่วนใหญ่คำที่นำมาแทนจะเป็นคำที่เกิดจากการเปรียบเทียบและตีความ ซึ่งใช้กันมานานจนเป็นที่เข้าใจและรู้จักกันโดยทั่วไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ประพันธ์ต้องการเปรียบเทียบเพื่อสร้างภาพพจน์ ดังตัวอย่าง “*ฝากดอกไม้ให้นาวาพรรณ ฝากความฝันอันสูงค่า ฝากรอยยิ้มและน้ำตา...ที่หลั่งมาจากหัวใจ*” (lovevictorylove, 2553)

ข้อความข้างต้นเป็นข้อความจากบทเพลง “*ฝันดาว*” ผู้ประพันธ์มีการเปรียบเทียบความรักแทนสัญลักษณ์หลายอย่าง เช่น **ดอกไม้** ในบทเพลงนี้ การใช้สัญลักษณ์แทนความรักอย่างหลากหลายเพื่อสื่อถึงทั้งความรัก ความฝัน และความเชื่อมั่นที่ยิ่งใหญ่ และเน้นการสนับสนุนซึ่งกันและกันเพื่อก้าวผ่านอุปสรรคเป้าหมายที่ยิ่งใหญ่ในชีวิต เป็นการทำให้เห็นถึงการมีความฝันและความมุ่งมั่นที่จะไปถึงสิ่งที่มุ่งหวัง เป็นการเปรียบเทียบถึงการมอบสิ่งที่ดีงามที่สุดให้แก่ผู้ฟังหรือคนที่ผู้แต่งต้องการสื่อสารถึง โดยใช้คำว่า ฝาก หากเป็นคนรัก ก็เป็นเพื่อส่งสารให้ถึงหญิงสาวผู้เป็นที่รักนั่นเอง

1.2 อุปมา (Simile) คือ การเปรียบเทียบว่าสิ่งหนึ่งเหมือนกับสิ่งหนึ่งโดยใช้คำเชื่อมที่มีความหมายเช่นเดียวกับคำว่า “เหมือน” เช่น ดุจ ดัง ราว รวากับเปรียบ ประดุจ เปรียบ ปาน ประหนึ่ง เพียง เพียง พ่าง ปูน ละหม้าย ฯลฯ ดังตัวอย่าง “*ยามเรามองดวงดาว ดังเรามองตากัน มอบฝากความผูกพัน แต่ดาวดวงนั้น แม้จะ*

ทุกซ์เพียงใด เราจะยืมให้กัน **ดูดวงดาวหมื่นพัน สาดส่องแสงพราว**” (greenkoel, 2554)

ข้อความข้างต้นเป็นข้อความจากบทเพลง “ดวงดาวอาทร” ผู้ประพันธ์มีการใช้คำว่า **ดู** มาเพื่อเปรียบเทียบโดยการเปรียบเทียบการมองดวงดาวเหมือนกับการมองตากัน ซึ่งการมองตากันเป็นการสื่อสารโดยไม่ต้องพูด เปรียบเหมือนการมอบการให้กำลังใจและความหวังในช่วงเวลาที่ยากลำบาก ความรู้สึกและความผูกพันที่ลึกซึ้งผ่านสายตา อีกทั้งยังสื่อถึงความเชื่อมโยงและความรู้สึกที่มีให้กันเมื่อมองดวงดาว ความใกล้ชิดและความเข้าใจกันระหว่างคนสองคน โดย ดวงดาวสื่อถึงความสว่างและความงดงามในความมืด การยืมให้กันในยามทุกซ์ เป็นการมอบแสงสว่างให้กับกันและกันในช่วงเวลาที่มีดมน

1.3 อุปลักษณ์ (Metaphor) คล้ายกับอุปมาโวหารเป็นการเปรียบเทียบเหมือนกัน แต่เป็นการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง ดังตัวอย่างจากบทเพลง “คลื่นน้ำค้าง” ไชวลิ “คลื่นน้ำค้าง” “ทะเลน้ำค้าง” ทะเลน้ำตา” คลื่น เป็นอาการเคลื่อนไหวสูงกวาระดับโดยปรกติแล้วลดลงและแลเห็นเคลื่อนไปเป็นระยะยาวหรือสั้น ปรกติใช้กับ อาการของน้ำที่เคลื่อนไหว “คลื่นทะเล” แต่ในเพลงนี้นำลักษณะบางประการของคลื่นมาใช้กับน้ำค้าง เพื่อสื่อให้เห็นภาพ ความทุกข์ของผู้คนจำนวนมาก น้ำตาแทนความทุกข์ที่ระบายออกมา เมื่อคนจำนวนมาก ที่ทุกข์น้ำตาก็ย่อมมาก เปรียบเหมือนทะเลทุกซ์ Greenkoel. (2552)

1.4 บุคลาธิษฐาน (Personification) หรือบุคคลวัต คือการกล่าวถึงสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่มีชีวิต ไม่มีความคิด ไม่มีวิญญาณ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ หรือสิ่งมีชีวิตที่ไม่ใช่มนุษย์ เช่น ต้นไม้ สัตว์ โดยให้สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ แสดงกิริยาอาการและความรู้สึกได้เหมือนมนุษย์ ให้มีคุณลักษณะต่าง ๆ เหมือนสิ่งมีชีวิต ดังตัวอย่างจากบทเพลง “ไฟदानาน” “มาบัดนี้เห็นมีแต่ความหมองหม่น **เสียงจักรกลคืบคลานเข้ามาแผดร้อน ชูทำลาย**

**เงาร้ายเป็นกรดอนอง ชีวิตทั้งผอง ล้วนต้องแต่เปลี่ยนแปลงไป ดอกไม้กลับร่วงโรยรา
ลำธารน้ำตาไหลรินชุ่มฉ่ำ”** (Classic New Chanel, 2567).

จากบทเพลงข้างต้น ผู้ประพันธ์มีการกล่าวมีการใช้บุคลากรอย่างโดดเด่น โดยการให้ลักษณะของสิ่งที่ไม่มีชีวิตกลายเป็นเหมือนสิ่งที่มีชีวิตหรือมีการกระทำราวกับเป็นมนุษย์มีการใช้ลักษณะของ “จักรกล” ซึ่งเป็นสิ่งไม่มีชีวิต มีพฤติกรรมเหมือนสิ่งมีชีวิตที่สามารถคิดคลานมีการใช้คำว่า ชูทำลาย เงาร้ายเป็นกรดอนอง เปรียบเทียบการทำลายที่มีพลังหรือเจตนาในการส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างกว้างขวาง มีการใช้คำว่า ลำธารน้ำตา เสมือนทำให้มีอารมณ์และความรู้สึกเหมือน มนุษย์ ทำให้เหมือนกับว่าลำธารนั้นสามารถร้องไห้ได้

1.5 อธิพจน์ (Hyperbole) คือโวหารที่กล่าวเกินความจริง เพื่อสร้างและเน้นความรู้สึกและอารมณ์ ทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกที่ลึกซึ้ง ภาพพจน์ชนิดนี้นิยมใช้กันมากแม้ในภาษาพูด เพราะเป็นการกล่าวที่ทำให้เห็นภาพได้ง่ายและแสดงความรู้สึกของกวีได้อย่างชัดเจน ดังตัวอย่าง “**นั่งฝันนอน ฝันในกรุงเทพ จนฝัน
อึกเสบ ฝันจนหน้าดำ** ทำยังโจละมิงงานให้ทำ ระกำเจ็บจำเดินย่ำจำทน” (Classic New Chanel, 2567)

ข้อความข้างต้นนี้มาจากบทเพลง “**เพียนฟ้าเพียนดิน**” ผู้ประพันธ์มีการพูดถึงอาการฝันอึกเสบ ฝันจนหน้าดำนั้นเป็นการกล่าวเกินจริงโดยคำแปลนี้อาจเจอการฝันถึงความหวังจนอาจทำให้เกิดอาการอึกเสบ หรือ หน้าดำ ได้จริง แต่การใช้คำนั้น เน้นถึงความเหน็ดเหนื่อยและความเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นในระหว่างการค้นหาความฝัน อีกทั้งยังมีการพูดถึงอาการหน้ามืดตาเลาที่เกิดขึ้นเป็นประจำเพื่อย้ำถึงความสม่ำเสมอ ซึ่งการใช้คำนี้ช่วยเน้นความรู้สึกที่ผู้ประพันธ์ต้องการที่จะส่งต่อไปถึงผู้ฟัง เพื่อให้บทเพลงนี้เข้ากับสถานการณ์ของผู้ฟังได้มากยิ่งขึ้น

1.6 ปฏิพจน์ (Rhetorical question) เป็นการตั้งคำถามโดยไม่ได้ต้องการคำตอบ เพราะผู้เขียนหรือผู้ฟังทราบคำตอบอยู่แล้ว ทั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อย้ำเน้น

ข้อความใหม่นี้หนักถึงดูความสนใจและให้ข้อคิด ดังตัวอย่าง “มีเพียงใจมีดมน ดาวสักดวงมีไหม เป็นแรงใจส่งนำ ในคืนฟ้ามีดดำแสนเศร้า คนสักคนมีไหม เป็นแรงใจให้เรา” (วรรณกรรมรีวิว รีวิววัฒนธรรม, 2567)

ข้อความข้างต้นมาจากบทเพลง “เรือกกระดาช” มีการตั้งคำถามเพื่อสะท้อนถึงความปลอดภัยของผู้ที่มีใครสักคนที่จะเข้าใจและแบ่งปันความรู้สึกของตนได้บ้างไหม โดยคำถามนี้นั้นแสดงถึงความหวังว่ามีใครบางคนที่สามารถเติมเต็มความต้องการทางอารมณ์และจิตใจได้ แต่ขณะเดียวกันผู้พูดก็ยังสะท้อนถึงความอ้างว้างที่ยังไม่ได้รับคำตอบจากชีวิตและยังแสดงความหวังที่จะพบกับใครสักคนที่สามารถเข้าใจและอยู่เคียงข้าง

2. แนวคิดในวรรณกรรมเพลง

จากการศึกษาวรรณกรรมเพลงของชูเกียรติ ฉาโธสง ทั้ง 44 เพลง พบว่ามีแนวคิดที่ปรากฏในงานเพลงทั้ง 6 แนวคิด ได้แก่ แนวคิดด้านสังคม แนวคิดด้านธรรมชาติ แนวคิดด้านเกี่ยวกับชีวิต แนวคิดด้านความรัก แนวคิดด้านการเมืองและแนวคิดด้านศิลปวัฒนธรรม ดังนี้

2.1 แนวคิดด้านสังคม พบเนื้อหาสาระด้านสังคมที่ปรากฏ ได้แก่ แนวคิดด้านความทุกข์ยากลำบาก เช่น บทเพลง “เพี้ยนฟ้าเพี้ยนดิน” แนวคิดด้านการดิ้นรนแข่งขัน เช่น บทเพลง “คนตกงาน” และแนวคิดด้านการแบ่งแยกชนชั้น เช่น “บทเพลงของผีเสื้อ” เป็นต้น

2.2 แนวคิดด้านธรรมชาติ พบเนื้อหาสาระด้านธรรมชาติที่ปรากฏ ได้แก่ ด้านความงามของธรรมชาติ ด้านอนุรักษ์ธรรมชาติ ด้านธรรมชาติของการถูกรุกรานและด้านความโหดร้ายของธรรมชาติ เช่น บทเพลง “แค่ผั่วพันธุ์ที่หลงเหลือ” เน้นถึงความงามและความสมดุลของธรรมชาติผ่านภาพของสิ่งต่าง ๆ อีกทั้งยังมีการเชิญชวนให้ผู้คนร่วมกันรักษาสิ่งที่หลงเหลืออยู่ในธรรมชาติ เป็นการปลุกจิตสำนึกเรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติและสำคัญของการฟื้นฟูความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับ

สิ่งแวดล้อม บทเพลง “โรงเรียนหมู่บ้านเด็ก” สะท้อนถึงการเรียนรู้และเติบโตในสิ่งแวดล้อมที่เป็นมิตรกับธรรมชาติ ทั้งยังส่งเสริมการเข้าใจถึงความสำคัญของการรักษาสิ่งแวดล้อมและการสร้างชีวิตที่ดีในสังคม

2.3 แนวคิดด้านเกี่ยวกับชีวิต พบเนื้อหาสาระด้านเกี่ยวกับชีวิตที่ปรากฏได้แก่ ด้านแรงบันดาลใจในการใช้ชีวิต เช่น เพลง “ผิงดาว” เป็นการเสนอแนะให้มองชีวิตในมุมมองที่อบอุ่นและเปี่ยมด้วยความหมาย ด้านชีวิตที่ต้องต่อสู้กับความยากลำบาก เช่น เพลง “วันสุดท้าย” โดยใช้ภาพธรรมชาติเพื่อเปรียบเทียบกับความเศร้าและความสูญเสียในชีวิต ชีวิตที่ต้องเผชิญกับความโศกเศร้าและความรู้สึกผิดหวัง ความเหน็ดเหนื่อยจากการต่อสู้ในชีวิตที่ยาวนาน ชีวิตที่เต็มไปด้วยอุปสรรคที่ทำให้รู้สึกหมดแรงและการค้นหาวิธีในการทำให้ชีวิตดีขึ้น “หาคนที่คอยช่วยเหลือและสนับสนุนในช่วงเวลาที่มีดมน ด้านความสับสนในชีวิต เช่น เพลง “ถนนสายชะตากรรม” สะท้อนถึงความเหงา ความโดดเดี่ยว และความสับสนในการเดินทางชีวิตที่ไม่มีจุดหมายชัดเจน และด้านแสวงหาคูณค่าชีวิต เช่น เพลง “บทเพลงของนักฝัน”

2.4 แนวคิดด้านความรัก พบเนื้อหาสาระด้านความรักที่ปรากฏได้แก่ ด้านความรักแบบเพื่อน เช่น เพลง “คิดถึงเพื่อน” ด้านความรักแบบหวังดี เช่น เพลง “ความรัก” ด้านความรักแบบผิดหวัง เช่น เพลง “วันนี้เป็นวันสุดท้าย” และด้านความมั่นคงในรัก เช่น เพลง “รู้สิดาว” ใช้ดวงดาวและความมืดในคืนที่หนาวเหน็บเป็นสัญลักษณ์ของความรักที่เต็มไปด้วยความเดียวดายและซ่อนเร้น แต่แม้ว่าจะมีความไม่แน่นอนและห่างไกล ความรักจะยังคงมั่นคงและยั่งยืน เป็นการแสดงออกถึงความรักที่ลึกซึ้งและไม่เปลี่ยนแปลง

2.5 แนวคิดด้านการเมือง พบเนื้อหาสาระด้านการเมืองที่ปรากฏได้แก่ การมีส่วนร่วมในการเมือง เช่น เพลง “ฝันทั้งคืน” เป็นการสื่อสารแนวคิดทางการเมืองที่มุ่งหวังให้เกิดสันติภาพ ความร่วมมือ และการเปลี่ยนแปลงในสังคม โดยการสร้าง

ความหวังในอนาคตและการทำงานร่วมกันของคนรุ่นใหม่ เป็นการเชิญชวนให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการสร้างสังคมที่ดีกว่าและเป็นธรรม

2.6 แนวคิดด้านศิลปวัฒนธรรม พบเนื้อหาสาระด้านศิลปวัฒนธรรมที่ปรากฏ เช่น เพลง “พนมรุ้ง” โบราณสถานปราสาทหินพนมรุ้งที่เป็นสัญลักษณ์ของความยั่งยืนและความเชื่อมโยงระหว่างมนุษย์กับเทพเจ้า นอกจากนี้ยังเป็นการสื่อถึงความภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรมที่สืบทอดมาให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้และเข้าใจ เป็นการเรียกร้องให้ทุกคนเห็นคุณค่าในวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของตนเอง

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง ภาษาภาพพจน์และแนวคิดในวรรณกรรมเพลงของชูเกียรติ ฉาไธสง ศึกษาบทเพลงจำนวน 44 เพลง โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่าผู้แต่งใช้ภาษาภาพพจน์หลากหลาย ได้แก่ สัญลักษณ์ อุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน อธิพจน์ และปฏิพจน์ ซึ่งช่วยเพิ่มพลังทางภาษาและสร้างอารมณ์สะท้อนใจแก่ผู้ฟัง ขณะเดียวกันยังสะท้อนแนวคิดสำคัญ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านสังคมที่ชี้ให้เห็นความทุกข์ ความไม่เป็นธรรม และการต่อสู้ ด้านธรรมชาติที่เน้นคุณค่าและการอนุรักษ์ ด้านชีวิตที่สะท้อนแรงบันดาลใจ ความหวัง และการเผชิญอุปสรรค ด้านความรักทั้งมิติของมิตรภาพ ความหวังดี ความผิดหวัง และความมั่นคง ด้านการเมืองที่สื่อการมีส่วนร่วมและความเปลี่ยนแปลง และด้านศิลปวัฒนธรรมที่เน้นความภาคภูมิใจในรากเหง้าและมรดกท้องถิ่น สรุปได้ว่าเพลงของชูเกียรติ ฉาไธสง ไม่เพียงเป็นงานศิลป์ด้านดนตรี หากยังเป็นวรรณกรรมร่วมสมัยที่สะท้อนชีวิต สังคม และคุณค่าทางวัฒนธรรมผ่านการเลือกใช้ถ้อยคำและโวหารอันทรงพลังจนกลายเป็นอัตลักษณ์เฉพาะของศิลปิน

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวรรณกรรมเพลงของชูเกียรติ ฉาโสง รวมทั้งสิ้น 44 เพลง งานวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการใช้ภาษาภาพพจน์ในวรรณกรรมเพลงของชูเกียรติ ฉาโสง ผลการวิจัยพบว่า การใช้ภาษาภาพพจน์ ที่ใช้มาก ได้แก่ สัญลักษณ์ อุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน อธิพจน์ และปฏิพจน์ ด้านแนวคิดในงานเพลง พบแนวคิดจำนวน 6 ด้าน คือ แนวคิดด้านสังคม แนวคิดด้านธรรมชาติ แนวคิดด้านเกี่ยวกับชีวิต แนวคิดด้านความรัก แนวคิดด้านการเมือง และแนวคิดด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านองค์ประกอบอื่น ๆ ที่ชูเกียรติ ฉาโสง ใช้ในการแสดงบทเพลง พบการประพันธ์บทกวีเพื่อกล่าวเป็นลำนำกวีก่อนร้องเพลงในระหว่างการแสดงคอนเสิร์ต

1. การใช้ภาษาภาพพจน์ พบว่าผู้ประพันธ์ใช้โวหาร ได้แก่ สัญลักษณ์ อุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน อธิพจน์ และปฏิพจน์ ซึ่งสอดคล้องกับ จักรี ศรีมุงคุณ (2547) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ลักษณะในวรรณกรรมเพลงเพื่อชีวิตของ พงษ์สิทธิ์ คำภีร์ ผลวิจัยพบว่า ศิลปะในการประพันธ์ ลักษณะเด่น คือ โวหารต่าง ๆ โวหารอธิพจน์ อุปมา โวหารปฏิพจน์ โวหารขัดแย้งคู่ขนาน อุทาหรณ์ อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน คำเสียงเสียงธรรมชาติ คำภาษาถิ่น การใช้คำ คำซ้อน การหลากคำ เล่นคำ เล่นอักษร คำแสดงอารมณ์ แสดงอาการเคลื่อนไหว น่าสังเกตคือ วรรณกรรมเพลงของชูเกียรติ ไม่มุ่งเน้นการวิจารณ์และต่อสู่ทางการเมือง หรือท้าทายผู้มีอำนาจทางสังคม ลักษณะเพลงจะเน้นใช้ความเปรียบที่ละมุนละไม แนบเนียน และสุภาพ ผิดจากวรรณกรรมเพลงของพงษ์สิทธิ์ คำภีร์ บางเพลง

2. แนวคิดในวรรณกรรมเพลง จากการวิเคราะห์แนวคิดในเพลงเพื่อชีวิตของชูเกียรติ ฉาโสง พบว่า แนวคิดที่พบมากที่สุดคือแนวคิดด้านสังคม พบทั้งสิ้น 13 เพลง แนวคิดด้านธรรมชาติ พบทั้งสิ้น 12 แนวคิดด้านการใช้ชีวิต พบทั้งสิ้น 9 แนวคิดด้านความรัก พบทั้งสิ้น 7 เพลง แนวคิดด้านเมือง พบทั้งสิ้น 2 เพลง แนวคิด

ด้านศิลปวัฒนธรรม พบทั้งสิ้น 1 เพลง ซึ่งสอดคล้องกับ จิตติขวัญ ภูพันธ์ตระกูล (2557) ที่ได้ศึกษาแนวคิดที่ปรากฏในเพลงของมาลีฮวนน่าจำแนกได้ 4 แนวคิดได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับชีวิต แนวคิดเกี่ยวกับความรัก แนวคิดเกี่ยวกับสังคม และแนวคิดเกี่ยวกับผู้หญิง ด้านแนวคิดเกี่ยวกับชีวิตนำเสนอให้เห็นชีวิตในแง่มุมต่าง ๆ ได้แก่ ชีวิตต้องอดทนเพื่อต่อสู้กับปัญหาและอุปสรรค ชีวิตมีความสุขได้จากการได้กระทำในสิ่งที่ตนพอใจ และชีวิตครอบครัวมีความสุขได้เพียงมีความรักใคร่กัน ด้านแนวคิดเกี่ยวกับความรักได้เสนอให้เห็นว่าความยากก่อให้เกิดความผิดหวังและความทุกข์ นอกจากนี้ความมั่นคงในความรักและการสื่อสารทำความเข้าใจกันเป็นหนทางที่จะนำไปสู่ความสุขสมปรารถนาในความรัก แนวคิดเกี่ยวกับสังคมได้เสนอให้เห็นว่า คนทำให้เกิดปัญหาและเหตุการณ์ที่เลวร้ายในสังคม รวมทั้งปัญหาและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตของผู้คน น่าสังเกตว่า ในวรรณกรรมเพลงในเชิงสังคมชูเกียรติ มุ่งสะท้อนประเด็นส่วนรวม ประเด็นปัญหาใหญ่ ๆ มากกว่า จะกล่าวจำเพาะถึงชีวิตใครคนใดคนหนึ่ง หากกล่าวถึงสถานที่ ก็มักกล่าวถึงบ้านเมืองที่มีประวัติศาสตร์อันปวดร้าวจากสงคราม จากบาดแผลในอดีต อาจเป็นเพราะชูเกียรติมีมิตรสหายเป็นกวีบทเพลงของเขาจึงมีลักษณะคล้ายบทกวี บางบทเพลงที่มีการกล่าวลำน้ด้วยบทกวีจะเป็นหนึ่งเดียวกัน ผู้วิจัยคิดว่า คือเสน่ห์ประการหนึ่งในการแสดงสดของชูเกียรติ และถือเป็นอัตลักษณ์สำคัญ

ชูเกียรติ ฉาไธสง เป็นศิลปินเพื่อชีวิตที่มีความสามารถ มีเอกลักษณ์อันโดดเด่นทั้งในด้านการแต่งบทกวีที่ยึดโยงกับบทเพลงก่อนการแสดงดังที่กล่าวมา ซึ่งบทกวีมีการใช้ภาษาที่ไพเราะ ถ้อยคำที่สละสลวยและภาพพจน์ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ฟังสามารถเข้าใจในบทเพลงมากขึ้นและทำให้ผู้ฟังมีอารมณ์ร่วมกับบทเพลง อีกทั้งผู้ฟังสามารถเข้าใจความเป็นจริงของชีวิตที่ต้องเผชิญกับความยากลำบาก ความเจ็บปวด และการเรียนรู้ที่จะปล่อยวางซึ่งนำมาถึงความสงบภายในชีวิต

นอกจากนี้ชูเกียรติยังมีความสามารถในการประพันธ์ร้อยแก้วเชิงสารคดี มีผลงานจำนวนมาก ส่งผลให้งานวรรณกรรมเพลงชูเกียรติ ได้ถ่ายทอดเรื่องราวที่หลากหลาย น่าสนใจไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเดินทาง ประสบการณ์ต่าง ๆ ของตนที่ได้ประสบพบเจอ แล้วนำมาประพันธ์เป็นบทเพลงเชื่อมโยงกับธรรมชาติรอบตัว รวมไปถึงเรื่องราวเกี่ยวกับความรักและสังคมที่ต้องมีการพึ่งพิงอาศัยซึ่งกันและกัน การมีมิตรไมตรี การอดทนต่อสู้ต่อความยากลำบาก การมีความฝันและความหวังในการใช้ชีวิต อีกทั้งยังเห็นถึงความสำคัญของศิลปวัฒนธรรม ที่ทรงคุณค่า เช่น พนมรุ้ง ซึ่งชูเกียรติ ฉาโสง ได้ถ่ายทอดออกมาเป็นบทเพลงด้วยเนื้อหาของเพลงส่วนใหญ่เป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิต จึงทำให้ผู้คนเข้าถึงอารมณ์ และเกิดความรู้สึกนึกคิดถึงบทเพลงเหล่านั้นได้เป็นอย่างดี ด้วยเหตุนี้ งานเพลงของชูเกียรติ ฉาโสง จึงเป็นที่ชื่นชอบสำหรับผู้ฟังเพลงเพื่อชีวิต ในการหาแรงบันดาลใจ ความหวัง ความฝัน และในการใช้ชีวิต

เอกสารอ้างอิง

คณาจารย์คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2544). เอกสาร

ประกอบการสอน วิชาไทยศึกษา หน่วยที่ 8-15. สำนักพิมพ์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

จักรี ศรีมุงคุณ. (2547). **อัตลักษณ์ในวรรณกรรมเพลงเพื่อชีวิตของพงษ์สิทธิ์ คำภีร์**

[การศึกษาค้นคว้าอิสระระดับมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัย

มหาสารคาม.

จิตติขวัญ ภูพันธ์ตระกูล. (2557). **แนวคิดในเพลงของมาลีฮวนน่า** [วิทยานิพนธ์

มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชิตชนก ผลาผล. (2561). คุณค่าที่ปรากฏในบทเพลงของก้อง ห้วยไร่. ใน **การประชุม**

วิชาการและนำเสนอผลงานระดับชาติของนักศึกษาด้านมนุษยศาสตร์และ

สังคมศาสตร์ ครั้งที่ 1/2561 (น. 281-291). คณะมนุษยศาสตร์และ

สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

ไพบุลย์ โพธิ์หวั่งประสิทธิ์, & ญาณกรณ์ ภู่มั่ง. (2555). เนื้อหาของเพลงเพื่อชีวิตใน

สังคมการเมืองไทย : ตัวแทนของการกล่อมเกลางานการเมือง. ใน **การ**

ประชุมวิชาการ การพัฒนาชนบทที่ยั่งยืน ประจำปี 2555 “ชุมชนท้องถิ่น

ฐานรากการพัฒนาประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” (น. 824-828). คณะ

ศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

วรรณกรรมรีวิว รีวิวดนธรรม. (2567, กุมภาพันธ์ 1). **ลำน่านักวีและบทเพลง -**

“เรื่อกระดาษ” - ชูเกียรติ ฉาไธสง [Music Video]. YouTube.

https://www.youtube.com/watch?v=ZiwwYzip7E&list=RDZiwwYzip7E&start_radio=1

วรวรรณ ศรียาภัย. (2562). หน่วยที่ 5 การอ่านวิเคราะห์วิจารณ์ **เอกสารการสอน**

ชุดวิชา การอ่านภาษาไทย. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- วิจิตร อาจบำรุง. (2553). **เพลงและนันทนาการ**. โอเดียนสโตร์.
- วิภา กงกะนันทน์. (2013). **วรรณคดีศึกษา (ว่าด้วยหลักการอ่าน)**. องค์การคำของ
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากร
ทางการศึกษา (สกสศ.).
- สมเกียรติ รัชัณณ. (2008). **ภาษาวรรณศิลป์** (พิมพ์ครั้งที่ 3). สายน้ำใจ.
- Classic New Chanel. (2567, มีนาคม 13). **ซูเกียรติ ฉาไรสง - Live In Buriram**
[Music Video]. YouTube.
https://www.youtube.com/watch?v=2om33znC1OA&list=RD2om33znC1OA&start_radio=1
- Greenkoel. (2554, ตุลาคม 2). **ดวงตาอาทร - ซูเกียรติ ฉาไรสง** [Music Video].
YouTube.https://www.youtube.com/watch?v=luYI2YLcVIA&list=RDluYI2YLcVIA&start_radio=1
- Greenkoel. (2552, กันยายน 2). **ชีวิตก็เป็นอย่างนี้- ซูเกียรติ ฉาไรสง** [Music Video].
YouTube.https://www.youtube.com/watch?v=luYI2YLcVIA&list=RDluYI2YLcVIA&start_radio=1
- Lovevictorylove. (2553, สิงหาคม 2). **ผิงดาว - ซูเกียรติ ฉาไรสง** [Music Video].
YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=LWnlq9WcFMQ>

ปัจจัยในการเลือกใช้กลวิธีทางภาษาของนักบริบาลไทยเพื่อ โน้มน้าวใจผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นให้รับประทานอาหาร

Factors Affecting the Use of Linguistic Strategies by Thai Caregivers in Persuading Japanese Elderly to Have Meals

อิทธิพล บัวน้อย^{*1} พิษณุสินี เสถียรธราดล²

Ittiphol Buayoi^{*1} Phitsinee Sathientharadol²

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยในการเลือกใช้กลวิธีทางภาษาของนักบริบาลไทยเพื่อโน้มน้าวใจผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นให้รับประทานอาหาร โดยอิงกรอบแนวคิดความสุภาพของ Brown และ Levinson (1987) ซึ่งระบุว่าการเลือกใช้กลวิธีความสุภาพขึ้นอยู่กับปัจจัย 3 ประการ ได้แก่ ความใกล้ชิดของความสัมพันธ์ อำนาจสัมพัทธ์ และความรุนแรงของสถานการณ์ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึกกับนักบริบาลไทยจำนวน 6 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ปลายเปิดเพื่อเก็บข้อมูลพื้นฐาน ประสบการณ์การทำงาน แนวทางการโน้มน้าว และการตอบสนองต่อสถานการณ์สมมุติ ผลการศึกษพบว่าเลือกใช้กลวิธีทางภาษาได้รับอิทธิพล

^{*} Corresponding author, e-mail: ittiphol.bu@up.ac.th

¹ อาจารย์สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

¹ Lecturer, Japanese Department, School of Liberal Arts, University of Phayao

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

² Assistant Professor, Dr., English Department, School of Liberal Arts, University of Phayao

จากปัจจัยสำคัญสามประการ ดังนี้ 1) ความสัมพันธ์ระหว่างนักบริบาลและผู้สูงอายุ โดยความสัมพันธ์ช่วยให้ใช้กลวิธีกระตุ้นอารมณ์และความสุภาพเชิงบวกเพื่อสร้างบรรยากาศผ่อนคลายและส่งเสริมความไว้วางใจ ขณะที่ความสัมพันธ์ที่มีระยะห่างจะเน้นการใช้ตรรกะและเหตุผลร่วมกับความสุภาพเชิงลบ 2) อำนาจสัมพันธ์หรือสถานะของผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุที่มีสถานะทางเศรษฐกิจสูงนักบริบาลใช้ถ้อยคำเชิงบวกและภาษารูปยักย่องเพื่อแสดงความเคารพ ส่วนผู้สูงอายุที่มีข้อจำกัดทางด้านเศรษฐกิจนักบริบาลจะใช้เหตุผลและสร้างความกังวลเกี่ยวกับผลลัพธ์ด้านลบโดยยังคงรักษาความสุภาพของภาษาอย่างสม่ำเสมอ และ 3) ความรุนแรงของสถานการณ์ด้านสุขภาพ หากมีผลกระทบต่อนิสัยอย่างรุนแรงนักบริบาลจะบูรณาการการใช้เหตุผลและตรรกะร่วมกับความสุภาพและกลวิธีกระตุ้นอารมณ์เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้สูงอายุปฏิบัติตามคำแนะนำ ผลการศึกษานี้สามารถประยุกต์เป็นแนวทางพัฒนาทักษะการสื่อสารของนักบริบาลไทยในญี่ปุ่นเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการดูแลผู้สูงอายุอย่างเหมาะสม

คำสำคัญ: กลวิธีการโน้มน้าว ผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น นักบริบาลชาวไทย

Abstract

This study aims to analyze the factors influencing Thai caregivers' selection of linguistic strategies to persuade Japanese elderly individuals to consume meals, framed by Brown and Levinson's (1987) politeness theory. According to this framework, the choice of politeness strategies is contingent upon three principal factors: the closeness of social relationships, relative power, and the severity of the situation. A qualitative research design was employed, involving in-depth

interviews with six Thai caregivers. Open-ended interviews were used to gather comprehensive information regarding participants' demographic background, professional experience, approaches to persuasion, and responses to hypothetical scenarios reflecting practical communication challenges in elderly care. The findings indicate that the caregivers' choice of linguistic strategies is significantly influenced by three main factors. First, the caregiver–elderly relationship: close relationships facilitated the use of positive-politeness strategies and emotionally engaging communication to foster a relaxed atmosphere and promote trust, whereas more distant relationships prompted the use of logical reasoning combined with negative-politeness strategies. Second, the relative power or status of the elderly: for high-status elders, caregivers employed positive and honorific language to demonstrate respect, while for elders with limited socioeconomic resources, caregivers applied reasoning and highlighted potential negative outcomes, maintaining consistent politeness to ensure respect and ethical treatment. Third, the severity of health-related situations: in cases posing significant health risks, caregivers integrated logical reasoning with politeness strategies and emotionally engaging communication to motivate the elderly to follow nutritional recommendations. These findings provide valuable insights for developing communication training programs for Thai caregivers in Japan, thereby enhancing the effectiveness and appropriateness of elderly care practices.

Keywords: Persuasive strategies The Japanese elderly Thai Caregivers

บทนำ

ญี่ปุ่นกำลังประสบปัญหาการขาดแคลนบุคลากรด้านการดูแลผู้สูงอายุ เนื่องจากจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น ขณะที่อัตราการเกิดลดลง ทำให้ความต้องการแรงงานด้านการดูแลสูงกว่ากำลังคนในประเทศ (Wang, 2023) เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานภาคการดูแลผู้สูงอายุ รัฐบาลญี่ปุ่นจึงมีนโยบายเปิดรับแรงงานต่างชาติในสาขานี้ โดยประเทศไทยนับเป็นหนึ่งในประเทศสำคัญที่มีการส่งนักรับบาลเข้ามาทำงานในญี่ปุ่น (Asis & Carandang, 2020) อย่างไรก็ตาม นักรับบาลไทยไม่ได้ให้บริการด้านร่างกายและสุขภาพเพียงอย่างเดียว แต่ยังต้องสื่อสารในบริบทระหว่างวัฒนธรรม ความแตกต่างด้านภาษา ค่านิยม ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนหรือไม่ตรงตามความคาดหวังของผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่น (Ide, 1989) การสื่อสารจึงมีความสำคัญโดยเฉพาะเมื่อใช้กลวิธีโน้มน้าวใจเพื่อกระตุ้นการปรับพฤติกรรม เช่น การรับประทานอาหารเช้าส่งผลต่อสุขภาพและคุณภาพชีวิต กลวิธีดังกล่าวสัมพันธ์กับแนวคิดเรื่อง “หน้า” (face) ของ Brown และ Levinson (1987) เนื่องจากการโน้มน้าวให้เปลี่ยนพฤติกรรมอาจคุกคามสิทธิในการตัดสินใจ ซึ่งหากใช้ถ้อยคำไม่เหมาะสมอาจจะเป็นการละเมิดหรือไม่ให้เกียรติผู้สูงอายุ จากการทบทวนงานวิจัยก่อนหน้านี้ พบว่าส่วนใหญ่การศึกษาความสุภาพในภาษาญี่ปุ่นเพื่อสะท้อนความเคารพและสถานะทางสังคม โดย Nakagawa (2014) พบว่าการเลือกใช้คำยกย่องหรือถ่อมตัวสะท้อนความสัมพันธ์และสถานะทางสังคม ขณะที่ Matsuoka และ Poole (2010) ศึกษาบริบทการดูแลด้านสุขภาพ พบว่ากลวิธีความสุภาพช่วยลดความตึงเครียดและรักษา “หน้า” ของทั้งผู้ให้บริการและผู้รับบริการ ขณะที่การศึกษาของ Pramesti, Beratha และ Budiarsa (2019) พบว่านักรับบาลชาวอินโดนีเซียปรับใช้ความสุภาพตามบริบทเพื่อสร้างความใกล้ชิดและลดแรงกดดัน อย่างไรก็ตามงานวิจัยเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการใช้กลวิธีโน้มน้าวใจของนักรับบาลไทย

ในญี่ปุ่นยังมีจำกัด การศึกษาประเด็นนี้จึงสำคัญต่อความเข้าใจการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมที่เหมาะสมสำหรับนักบริบาลไทย

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยในการเลือกใช้กลวิธีทางภาษาของนักบริบาลไทยเพื่อโน้มน้าวใจผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นให้รับประทานอาหาร

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ด้วยชุดคำถามปลายเปิด (Open-ended Questions) เพื่อให้ผู้สัมภาษณ์สามารถแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระและลงลึกในประเด็นสำคัญโดยครอบคลุมหัวข้อที่เกี่ยวข้องปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกใช้กลวิธีทางภาษาของนักบริบาลไทยเพื่อโน้มน้าวใจผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นให้รับประทานอาหาร

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ประกอบด้วยนักบริบาลไทยที่ปฏิบัติงานในสถานดูแลผู้สูงอายุในประเทศญี่ปุ่น โดยอ้างอิงข้อมูลจากสำนักงานแรงงานไทยและกระทรวงยุติธรรมญี่ปุ่น ณ เดือนธันวาคม 2566 ซึ่งระบุว่ามึนักบริบาลไทยที่ทำงานอย่างถูกกฎหมายจำนวน 57 คน (สำนักงานแรงงานไทยในประเทศญี่ปุ่น, 2567) การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 6 คน (ชาย 4 คน และหญิง 2 คน) ผู้เข้าร่วมต้องมีคุณสมบัติ ได้แก่ มีประสบการณ์ในการดูแลผู้สูงอายุไม่น้อยกว่า 1 ปี อายุระหว่าง 19–45 ปี สำเร็จหลักสูตรการดูแลผู้สูงอายุ (Nurse Aide) มีวุฒิการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และมีทักษะภาษาญี่ปุ่นในระดับ N4 ขึ้นไป

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสัมภาษณ์ แบ่งเป็นสองส่วน ได้แก่ ส่วนแรกเก็บข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้สัมภาษณ์ เช่น ประสบการณ์ทำงานและแนวทางการโน้มน้าวผู้สูงอายุ ส่วนที่สอง เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้กลวิธีทางภาษา โดยใช้สถานการณ์สมมติเพื่อสะท้อนวิธีการพูดจูงใจ เช่น หากผู้สูงอายุที่มีความคุ้นเคยและใกล้ชิดปฏิเสธการรับประทานอาหาร ผู้ให้สัมภาษณ์จะเลือกใช้ถ้อยคำหรือวิธีการใดในการโน้มน้าวให้เปลี่ยนใจ และในทางกลับกัน หากผู้สูงอายุเป็นบุคคลที่ไม่สนิท ผู้ให้สัมภาษณ์จะเลือกใช้ถ้อยคำหรือวิธีการใดในการชักจูงให้ยอมรับประทานอาหาร เป็นต้น

4. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

การตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของเครื่องมือวิจัยนี้ดำเนินการโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ผ่านเกณฑ์ดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence: IOC) โดยข้อคำถามหรือผลการวิเคราะห์ที่มีค่า IOC ≥ 0.5 ถือว่าเหมาะสมและสามารถใช้ได้ ส่วนที่มีค่า IOC ต่ำกว่ากำหนด ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เครื่องมือมีคุณภาพและครอบคลุมตามวัตถุประสงค์การวิจัย

5. การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการสัมภาษณ์ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น Zoom, Microsoft Teams, Google Meet หรือ Line โดยผู้วิจัยจัดส่งข้อมูลการเข้าถึงล่วงหน้าและตรวจสอบความพร้อมของอุปกรณ์และอินเทอร์เน็ตของผู้ให้สัมภาษณ์เพื่อความราบรื่นอย่างน้อย 1 วัน ระยะเวลาในการสัมภาษณ์เฉลี่ย 60-90 นาทีต่อคน ขณะสัมภาษณ์จะบันทึกเสียงหรือวิดีโอเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างครบถ้วน การสัมภาษณ์จะดำเนินไปจนข้อมูลมีลักษณะซ้ำซ้อนและไม่มีประเด็นใหม่เกิดขึ้น ซึ่งสะท้อนถึงภาวะข้อมูลอิ่มตัว (Data Saturation) ตามแนวทางของ Creswell (2013) และ Fusch & Ness (2015) การสัมภาษณ์ก็จะสิ้นสุดลง

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์นักบริบาลไทยที่ดูแลผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นจะถูกบันทึกและถอดความอย่างละเอียด โดยเก็บเฉพาะถ้อยคำเพื่อใช้ในการวิเคราะห์เชิงลึก การวิเคราะห์ใช้วิธี Content Analysis โดยพิจารณาทั้งรูปแบบภาษาและ เนื้อความของถ้อยคำ ในกระบวนการวิเคราะห์จะจำแนกถ้อยคำตามกลวิธีทางภาษา ตามกรอบแนวคิดความสุภาพของ Brown & Levinson (1987) เช่น ความสุภาพเชิงบวก (positive politeness) ความสุภาพเชิงลบ (negative politeness) พร้อมระบุตัวอย่างประโยคจริงจากบทสัมภาษณ์เพื่อแสดงลักษณะการใช้ภาษา จากนั้นจะวิเคราะห์ปัจจัยที่นักบริบาลคำนึงถึงขณะเลือกใช้กลวิธีเหล่านั้นเช่น ความใกล้ชิดระหว่างนักบริบาลกับผู้สูงอายุ อำนาจสัมพันธ์ หรือความรุนแรงของสถานการณ์ โดยอ้างอิงทั้งจากบทสัมภาษณ์และคำอธิบายหรือเหตุผลที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ให้ไว้

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่าเลือกใช้รูปแบบการสื่อสารของนักบริบาลไทยในการโน้มน้าวผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นให้รับประทานอาหารได้รับอิทธิพลจากปัจจัยสำคัญ 3 ประการ โดยแต่ละปัจจัยส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้กลวิธีทางภาษาและระดับความสุภาพในการสื่อสารที่แตกต่างกัน ดังนี้

1. ความใกล้ชิดหรือระยะห่างของความสัมพันธ์ (social distance)

ความใกล้ชิดหรือระยะห่างของความสัมพันธ์ หมายถึงระดับความสนิทสนมที่ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทางสังคม วัฒนธรรม และบริบท เช่น บทบาท อายุ เพศ และความแตกต่างในอำนาจ (Brown & Levinson, 1987) จากการศึกษาพบว่าระดับความใกล้ชิดของความสัมพันธ์มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้กลวิธีโน้มน้าวใจ ความสุภาพ และระดับภาษาของนักบริบาล ดังนี้

1.1 ความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด

ความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด หมายถึง ความคุ้นเคยและความไว้วางใจที่เกิดจากการดูแลต่อเนื่องยาวนาน โดยมีการปฏิสัมพันธ์ที่เป็นกันเองและเกินขอบเขตของหน้าที่ เช่น การพูดคุยเรื่องส่วนตัวหรือทำกิจกรรมร่วมกัน ซึ่งสะท้อนผ่านการสื่อสารที่ผ่อนคลายและการแสดงความใส่ใจอย่างจริงใจ ในการศึกษาครั้งนี้ กำหนดเกณฑ์ความใกล้ชิดตามระยะเวลาการดูแลตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป

K6 “กับคนที่เราสนิทด้วย วิธีที่ได้ผลส่วนมากจะเป็นฟีลแบบขอร้องอะไรอย่างนี้อะครับ ประมาณแบบ ‘ถ้าเกิดไม่กินก็จะมีคนโกรธผมนะช่วยผมหน่อย’
「食べないと怒られちゃうよ。お願い、食べてね。」 (Tabenai to okorarechau yo. Onegai, tabete ne) แบบนี้อะครับ แค่ก็บอก กินก็ได้ แล้วก็ถูกไปนั่งเก้าอี้กิน ด้วยความที่สนิทกันอยู่แล้วอะครับ แค่ก็เลยยอมไปกิน”

ตัวอย่างที่ 1 สถานการณ์ที่ความสัมพันธ์มีความใกล้ชิด

จากตัวอย่างที่ 1 ในสถานการณ์ที่นักบริบาลและผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์สนิทสนม การสื่อสารมักเป็นไปอย่างไม่เป็นทางการและเป็นกันเอง โดยนักบริบาลเลือกใช้ภาษารูปธรรมดา (plain form) เช่น ประโยค 「食べないと怒られちゃうよ。お願い、食べてね。」 (Tabenai to okorarechau yo. Onegai, tabete ne) แสดงให้เห็นการใช้คำและรูปแบบที่เป็นกันเอง ได้แก่คำว่า 「ちゃうよ」 (chau yo) และ 「食べてね」 (tabete ne) สะท้อนความสัมพันธ์ ลดความเป็นทางการ และสร้างบรรยากาศที่ทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกสบายใจและแสดงความเห็นได้อย่างอิสระ

1.2 ความสัมพันธ์ที่มีระยะห่าง

ความสัมพันธ์ที่มีระยะห่างหมายถึงการรักษาระยะห่างทางสังคมและบทบาท ส่งผลให้การสื่อสารเป็นทางการและระมัดระวัง โดยใช้ภาษาสุภาพเพื่อหลีกเลี่ยงความขัดแย้งและรักษาความสัมพันธ์ในกรอบที่เหมาะสม ในบริบทของนักบริบาล

ความสัมพันธ์ที่มีระยะห่างเกิดจากการดูแลที่ไม่นานหรือมีระยะเวลายาวนาน การปฏิสัมพันธ์จำกัดเฉพาะเรื่องจำเป็นและมีความระมัดระวังในการสื่อสาร ความสัมพันธ์นี้ถูกกำหนดโดยระยะเวลาการดูแลที่น้อยกว่า 1 ปี

K3 “กรณีคนไม่สนิทเราต้องถามเหตุผลไต่ถามก่อน ถ้าเค้าบอกว่าเค้าว่าเค้าไม่รู้สึกหิว เราก็จะเปลี่ยนว่า ‘ถ้าฉันรอสายกว่านี้ จะยกไปเสิร์ฟที่ห้อง’ 「それなら、もう少しお待ちいただければ、お部屋にお持ちします。」 (Sore nara, mou sukoshi omachi itadakereba, o-heya ni omachi shimasu.) เพราะยังไต่ถามก็ต้องกิน อาจจะต้องเลื่อนจากเข้ามาเป็นสายแค่นั้นเอง แล้วอาหารบ้ายเค้าก็ไม่สามารถกินตอนเที่ยงตรงได้ ก็ต้องเลื่อนไปตอนบ่าย แล้วตอนเย็นจะรับประทานมัย ถ้าตอนเย็นไม่รับประทานไม่มีปัญหา ต้องพูดไปเลยว่า ‘ถ้าไม่กินอาหารเย็น ไม่มีปัญหาอยู่แล้ว แต่คืออาหารเช้า อาหารกลางวันมันค่อนข้างสำคัญ’ 「夕食は食べなくても問題ありませんが、朝食と昼食はかなり重要です。」 (Yuushoku wa tabenakute mo mondai arimasen ga, choushoku to chuushoku wa kanari juuyou desu.) คนที่ไม่ค่อยสนิทเราต้องบอกความจริงให้เค้ารับทราบ บอกเค้าไปตรง ๆ เลยครับ”

ตัวอย่างที่ 2 สถานการณ์ที่ความสัมพันธ์มีระยะห่าง

ตัวอย่างที่ 2 แสดงการใช้กลวิธีสื่อสารที่คำนึงถึงความไม่สนิทสนมระหว่างนักบริบาลกับผู้สูงอายุ โดยนักบริบาลใช้เหตุผลชี้แจงความสำคัญของมื้ออาหาร เช่น การกล่าวกับผู้สูงอายุว่า “อาหารเช้า อาหารกลางวันมันค่อนข้างสำคัญ” หรือภาษาญี่ปุ่นว่า 「朝食と昼食はかなり重要です。」 (choushoku to chuushoku wa kanari juuyou desu) เพื่อให้ผู้สูงอายุตระหนักถึงความจำเป็นในการรับประทานอาหารอย่างต่อเนื่อง พร้อมใช้ความสุภาพเชิงลบเสนอทางเลือกอย่างยืดหยุ่น เช่น “ถ้าฉันรอสายกว่านี้ จะยกไปเสิร์ฟที่ห้อง” 「それなら、もう少しお待ちいただければ、

お部屋にお持ちします。」ซึ่งช่วยจัดการกับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงโดยไม่สร้างความรู้สึกถูกบังคับ ในบริบทที่ความสัมพันธ์ไม่สนิทการใช้ภาษารูปยักเยื้อง เช่น 「いただければ」(itadakereba) และ 「お持ちします」(omachishimasu) ช่วยรักษาระดับความสุภาพและส่งเสริมบรรยากาศการสื่อสารที่เป็นมิตร ทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการรับประทานอาหาร

2. อำนาจสัมพัทธ์

อำนาจสัมพัทธ์ หมายถึง ความแตกต่างของอำนาจระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง ซึ่งมีผลต่อการเลือกใช้กลยุทธ์ทางภาษา โดยอำนาจสัมพัทธ์ถูกกำหนดจากปัจจัยหลายประการ เช่น เพศ อายุ บทบาทและสถานะทางสังคม ในกรณีที่ผู้พูดมีอำนาจสูงกว่าผู้ฟัง การใช้กลยุทธ์ความสุภาพอาจไม่จำเป็น แต่หากผู้พูดมีอำนาจต่ำกว่า จะต้องใช้กลยุทธ์ความสุภาพเชิงลบเพื่อรักษาความสัมพันธ์ที่เหมาะสม (Brown และ Levinson, 1987) ในการศึกษานี้จะมุ่งเน้นการพิจารณาเฉพาะปัจจัยสถานะทางเศรษฐกิจเท่านั้น เนื่องจากเป็นปัจจัยที่สะท้อนความแตกต่างเชิงอำนาจระหว่างนักบริบาลและผู้สูงอายุได้อย่างชัดเจนและมีอิทธิพลโดยตรงต่อการเลือกรูปแบบการสื่อสาร อย่างไรก็ตามผู้วิจัยตระหนักว่าปัจจัยด้านเพศและอายุอาจมีผลต่อการใช้ภาษาด้วยเช่นกัน ในการศึกษาลำดับถัดไปจะพิจารณาปัจจัยเพศและอายุร่วมด้วย ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์พบว่าปัจจัยด้านอำนาจสัมพัทธ์มีผลต่อการเลือกใช้กลวิธีการโน้มน้าวใจ กลวิธีความสุภาพ และระดับภาษาของนักบริบาล ดังนี้

2.1 ผู้สูงอายุที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง

ผู้สูงอายุที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง คือผู้สูงอายุที่ใช้บริการดูแลจากสถานบริบาลเอกชนและชำระค่าใช้จ่ายด้วยเงินส่วนตัว ซึ่งสะท้อนถึงสถานะทางการเงินที่มั่นคง ผู้สูงอายุกลุ่มนี้อาจมีทัศนคติที่มองว่าตนเองเหนือกว่าผู้อื่นและแสดงออกถึงอำนาจผ่านการปฏิเสธคำแนะนำจากนักบริบาลหรือการคาดหวังให้ปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด

K4 “ด้วยความที่อยู่ในศูนย์ดูแลผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นที่เค้าจ่ายเงินเองก็เป็นกลุ่มที่มีฐานะดี การสื่อสารและให้บริการจึงต้องระมัดระวังมาก ๆ ค่ะ ต้องใช้ Keigo หรือคำพูดที่สุภาพมาก ๆ การโน้มน้าวไม่สามารถบังคับอะไรได้เลย ส่วนมากมักจะใช้วิธีการชวนทานอย่างเช่น ‘คุณตาจะได้เวลาทานข้าวแล้วค่ะ วันนี้เตรียมอาหารที่คุณตาชอบไว้ให้ค่ะทานสักหน่อยนะคะ’ 「おじいさん、もうお食事の時間ですよ。今日はおじいさんの好きな料理を用意しております。少し召し上がっていただけますか。」 (Ojiisan, mou o shokuji no jikan desu yo. Kyou wa ojiisan no osuki na ryouri wo youi shite orimasu. Sukoshi meshiagatte itadakemasu ka.) อะไรแบบนี้ค่ะ ต้องค่อย ๆ โน้มน้าวไปจนกว่าเค้าจะทานค่ะ”

ตัวอย่างที่ 3 การสื่อสารกับผู้สูงอายุที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง

ข้อความในตัวอย่างที่ 3 แสดงให้เห็นถึงการสื่อสารที่เน้นการกระตุ้นอารมณ์ผ่านการเลือกใช้ถ้อยคำที่มุ่งสร้างความรู้สึกเชิงบวกและดึงดูดอารมณ์ของผู้สูงอายุ เช่น “วันนี้เตรียมอาหารที่คุณตาชอบไว้ให้ค่ะ” 「今日はおじいさんの好きな料理を用意しております。」 (Kyou wa ojiisan no osuki na ryouri wo youi shite orimasu. Sukoshi meshiagatte itadakemasu ka.) ซึ่งสะท้อนถึงความใส่ใจและการให้ความสำคัญต่อความชอบของผู้สูงอายุ นอกจากนี้ นักบริบาลใช้กลวิธีความสุภาพเชิงบวกเพื่อสร้างความใกล้ชิด แสดงความเอาใจใส่และให้เกียรติผู้สูงอายุ ทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกผ่อนคลาย ใจกว้างใจ และมีแรงจูงใจตอบสนองผ่านการใช้ถ้อยคำขอรับรองว่า “ทานสักหน่อยนะคะ” 「少し召し上がっていただけますか。」 (Sukoshi meshiagatte itadakemasu ka.) ที่ช่วยให้ผู้สูงอายุรู้สึกสบายใจ ลดความรู้สึกกดดัน และไม่รู้สึกว่าถูกบังคับ ในสถานการณ์นี้นักบริบาลเลือกใช้รูปยกย่องเพื่อแสดงความเคารพต่อผู้สูงอายุ โดยใช้คำกริยารูปยกย่อง เช่น 「召し上がって」

(meishiagatte) และ 「いただけますか」 (itadakemasu ka) ในประโยค 「今日はおじいさんのお好きな料理を用意しております。少し召し上がっていただけますか。」 (Kyou wa ojiisan no osuki na ryouri wo youi shite orimasu. Sukoshi meshiagatte itadakemasu ka.) ซึ่งสะท้อนการรักษามารยาทและให้เกียรติ การใช้รูปยกย่องเหมาะสมกับผู้สูงอายุที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูง เนื่องจากอาจคาดหวังการปฏิบัติด้วยความเคารพ การใช้ภาษาที่สุภาพจึงช่วยสร้างความสัมพันธ์ลดความขัดแย้ง และเพิ่มโอกาสให้ผู้สูงอายุยอมรับคำแนะนำได้ง่ายขึ้น

2.2 ผู้สูงอายุที่มีข้อจำกัดทางเศรษฐกิจ

ผู้สูงอายุที่มีข้อจำกัดทางเศรษฐกิจ หมายถึงผู้สูงอายุที่มีฐานะทางการเงินไม่มั่นคง และต้องพึ่งพาบริการจากหน่วยงานภาครัฐ เนื่องจากไม่สามารถชำระค่าใช้จ่ายในการดูแลตนเองได้ แม้ว่าจะไม่แสดงความแตกต่างด้านอำนาจจากนักบริบาลชัดเจน แต่ยังคงมีสถานะทางสังคมที่อาจสูงกว่านักบริบาลเนื่องจากอยู่ในสถานะผู้รับบริการ

K1 “ถ้าเค้าไม่กินมาเลยตั้งแต่เช้า กลางวัน ยันมือเย็น เราต้องบังคับ คือเราต้องใช้ไม้แข็ง บางที่การทำงานบริบาลเราต้องมีไม้แข็ง แบบไม่กินไม่ได้ เราก็ต้องพูดตามความเป็นจริง เนี่ย ‘คุณยังไม่ได้กินข้าวเช้าข้าวกลางวัน เดี่ยวคุณจะมาหิวตอนกลางคืน คุณจะมารบกวนคนอื่นนะ’ 「あなたはまだ朝ごはんも昼ごはんも食べていませんね。夜になったらお腹がすいてしまいますよ。他の人に迷惑をかけることになりますよ。」 (Anata wa mada asagohan mo hirugohan mo tabete imasen ne. Yoru ni nattara onaka ga suite shimaimasu yo. Hoka no hito ni meiwaku o kakeru koto ni narimasu yo.) ต้องขู่ไปเลยว่า ‘ถ้าหิวไม่มีของว่างอะไรให้ทานแล้วนะ’ 「お腹がすいても、もう食べられるおやつは何もないよ。」 (Onaka ga suite mo, mou taberareru oyatsu wa nanimo nai yo.) แต่น้ำเสียงเราก็ต้องสุภาพอยู่นะ แบบขู่กันด้วยเหตุผลว่า ‘เนี่ยถ้าหิวกลางคืนจะทำยังไงจะทรมานนะจะเจ็บท้องนะ’ 「夜、お腹がすいたらどうしますか？」

辛いですよ、お腹が痛くなりますよ。」(Yoru, onaka ga suitara dou shimasu ka? Tsurai desu yo, onaka ga itaku narimasu yo.) อะไรแบบนี้เราก็พูดเดี่ยวเค้าก็กลัวเองแล้วเค้าก็จะกิน”

ตัวอย่างที่ 4 การสื่อสารกับผู้สูงอายุที่มีข้อจำกัดทางเศรษฐกิจ

ข้อความในตัวอย่างที่ 4 สะท้อนถึงการใช้กลวิธีการใช้เหตุผลและตรรกะร่วมกับกลวิธีการกระตุ้นอารมณ์ในการโน้มน้าวใจ โดยนักบริบาลนำเสนอเหตุผลตามความเป็นจริงและสร้างความกังวลเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การชี้ให้เห็นผลเสียของการไม่รับประทานอาหารผ่านคำพูด “ถ้าหิวไม่มีของว่างอะไรให้ทานแล้วนะ” 「お腹がすいても、もう食べられるおやつは何もないですよ。」(Onaka ga suite mo, mou taberareru oyatsu wa nanimo nai desu yo.) กระตุ้นให้ผู้สูงอายุคิดล่วงหน้าและตัดสินใจรับประทานอาหารในเวลาที่เหมาะสมผ่านการสร้างความวิตกกังวลเกี่ยวกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นเช่น “ถ้าหิวกลางคืนจะทำยังไง จะทรมาณนะ จะเจ็บท้องนะ” 「夜、お腹がすいたらどうしますか？辛いですよ、お腹が痛くなりますよ。」(Yoru, onaka ga suitara dou shimasu ka? Tsurai desu yo, onaka ga itaku narimasu yo.) นอกจากนี้ ยังพบการใช้กลวิธี การคุกคามหน้าอย่างตรงไปตรงมาด้วยการตักเตือนโดยตรง เช่น “คุณยังไม่ได้กินข้าว เข้าข้าวกลางวัน เดี่ยวคุณจะมาหิวตอนกลางคืน คุณจะมารบกวนคนอื่นนะ” 「あなたはまだ朝ごはんも昼ごはんも食べていませんね。夜になったらお腹がすいてしまいますよ。他の人に迷惑をかけることになりますよ。」(Anata wa mada asagohan mo hirugohan mo tabete imasen ne. Yoru ni nattara onaka ga suite shimaimasu yo. Hoka no hito ni meiwaku o kakeru koto ni narimasu yo.) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการใช้ภาษาที่ตรงไปตรงมาและมีลักษณะที่เข้มงวดมากขึ้นเพื่อเร่งให้ผู้สูงอายุตัดสินใจปฏิบัติตามคำแนะนำ อย่างไรก็ตาม ในสถานการณ์นี้แม้จะเป็นกลุ่มผู้สูงอายุที่มีข้อจำกัดทางเศรษฐกิจ นักบริบาลยังคงรักษาความสุภาพ

ผ่านการใช้รูปประโยคสุภาพที่ลงท้ายด้วย 「ます」 (masu) และ 「-です」 (desu) เช่น ในประโยค 「お腹がすいても、もう食べられるおやつは何もないですよ。」 (Onaka ga suite mo, mou taberareru oyatsu wa nanimo nai desu yo.) และ 「夜、お腹がすいたらどうしますか？辛いですよ、お腹が痛くなりますよ。」 (Yoru, onaka ga suitara dou shimasu ka? Tsurai desu yo, onaka ga itaku narimasu yo.) ซึ่งสะท้อนถึงความพยายามในการรักษามารยาทและให้เกียรติผู้สูงอายุ โดยไม่ได้พิจารณาจากฐานะทางเศรษฐกิจของผู้สูงอายุ แต่ให้ความสำคัญกับบทบาทของนักบริบาลในฐานะผู้ให้บริการและผู้สูงอายุในฐานะผู้รับบริการ

3. ความรุนแรงของสถานการณ์ (Severity of the Situation)

ความรุนแรงของสถานการณ์ หมายถึงระดับความเร่งด่วนและความสำคัญของสถานการณ์ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเลือกใช้กลวิธีการสื่อสาร ในกรณีที่สถานการณ์มีความสำคัญสูง เช่น สถานการณ์ที่ผู้สูงอายุจำเป็นต้องปฏิบัติตามคำแนะนำทันทีเนื่องจากอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพหรือความปลอดภัยของตนเอง เช่น จำเป็นต้องรับประทานยาเนื่องจากจะต้องรับประทานยา ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ชี้ให้เห็นว่าปัจจัยด้านความรุนแรงของสถานการณ์ ซึ่งหมายถึงระดับความจำเป็นที่ผู้สูงอายุต้องรับประทานยาในมือนั้น ๆ มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้กลวิธีการโน้มน้าวใจของนักบริบาล โดยพบว่าปัจจัยดังกล่าวส่งผลต่อการเลือกใช้กลวิธีการโน้มน้าวใจ กลวิธีด้านความสุภาพ และระดับภาษาที่ใช้ ดังนี้

- K5 “คนที่ต้องกินยายังไงก็ต้องให้กินให้สำเร็จ เพราะถ้าไม่กินมันไม่สามารถกินยาได้อะครับ บางทีถ้าเขาไม่กินมันต้องพักยาด้วยครับ เราต้องบอกเค้าไปเลยตรง ๆ ว่า ‘ต้องกิน ถ้าไม่กินไม่ได้นะ เพราะเดี๋ยวจะต้องกินยา ถ้าไม่ได้กินยาก็จะไม่สบายอีกนะ’ 「食べないとだめですよ。薬を飲まなきゃいけないからです。薬を飲まないと、また体調が悪くなりますよ。」 (Tabenai to dame

desu yo. Kusuri o nomanakya ikenai kara desu. Kusuri o nomanai to, mata taichou ga waruku narimasu yo.) คือยังก็ต้องให้กินให้ได้ ถ้าเขายังไม่ยอมกินเราก็ต้องซื้อเค้าใหม่ พุดชนเค้ากินจนกว่าจะยอมกิน แต่ส่วนมากก็จะซื้อให้ได้ตั้งแต่ตอนแรกเลยอะครับ”

ตัวอย่างที่ 5 การสื่อสารในกรณีที่สถานการณ์มีความจำเป็นเร่งด่วน

ตัวอย่างที่ 5 แสดงให้เห็นถึงความรุนแรงของสถานการณ์ที่ส่งผลต่อการเลือกใช้กลวิธีการโน้มน้าวใจ ระดับความสุภาพ และรูปแบบภาษาของนักบริบาล โดยเฉพาะในบริบทที่มีความจำเป็นและเร่งด่วน เช่น กรณีที่ผู้สูงอายุต้องรับประทานยาเพื่อให้สามารถรับประทานยาได้ นักบริบาลเลือกใช้กลวิธีการโน้มน้าวใจผ่านการให้เหตุผลเชิงตรรกะ โดยอธิบายให้ผู้สูงอายุเข้าใจถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นหากไม่รับประทานยาผ่านถ้อยคำ “ถ้าไม่กินไม่ได้นะ เพราะเดี๋ยวจะต้องกินยา ถ้าไม่ได้กินยาก็จะไม่สบายอีกนะ” 「食べないとだめですよ。薬を飲まなきやいけなからです。薬を飲まないと、また体調が悪くなりますよ。」 (Tabenai to dame desu yo. Kusuri o nomanakya ikenai kara desu. Kusuri o nomanai to, mata taichou ga waruku narimasu yo.) กลวิธีนี้ไม่เพียงกระตุ้นให้ผู้สูงอายุตัดสินใจรับประทานยา แต่ยังเน้นความสำคัญต่อสุขภาพ นอกจากนี้นักบริบาลยังใช้การกระตุ้นอารมณ์ผ่านความวิตกกังวลเกี่ยวกับผลลัพธ์ เช่น การเจ็บป่วย “ถ้าไม่ได้กินยาก็จะไม่สบายอีกนะ” 「薬を飲まないと、また体調が悪くなりますよ。」 (Kusuri o nomanai to, mata taichou ga waruku narimasu yo.) ซึ่งบริบทที่มีความจำเป็นและเร่งด่วนส่งผลให้นักบริบาลเลือกใช้ประโยคที่ชัดเจนและสะท้อนความเร่งด่วน เช่น การใช้คำว่า “จำเป็นต้อง” 「なきやいけな」 เพื่อเน้นความสำคัญของการปฏิบัติตามคำแนะนำในการรับประทานยา ความชัดเจนของภาษาแสดงถึงความต้องการให้เกิดผลทันทีในสถานการณ์ดังที่เกรียติ นอกจากนี้ ความเร่งด่วน

ยังทำให้นักบริบาลใช้กลวิธีคุกคามหน้าแบบตรงไปตรงมา เพื่อบรรลุเป้าหมายในการโน้มน้าวใจ เช่น ประโยค “ถ้าไม่กินไม่ได้นะ เพราะเดี๋ยวจะต้องกินยา” 「食べないとだめですよ。薬を飲まなきゃいけないからです。」 (Tabenai to dame desu yo. Kusuri o nomanakya ikenai kara desu.) ทั้งนี้ แม้ว่าภาษาที่ใช้จะมีลักษณะบังคับ แต่ยังคงรักษาระดับของความสุภาพผ่านการใช้รูปประโยคสุภาพที่ลงท้ายด้วย 「ます」 (masu) และ 「です」 (desu) ซึ่งสะท้อนถึงความพยายามในการรักษามารยาท และให้เกียรติผู้สูงอายุ แม้ในสถานการณ์ที่ต้องใช้การโน้มน้าวใจอย่างเข้มงวด

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่า การเลือกใช้กลวิธีทางภาษาของนักบริบาลชาวไทย ในการโน้มน้าวผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นได้รับอิทธิพลจาก 3 ปัจจัยหลัก ได้แก่ 1) ความสัมพันธ์ระหว่างนักบริบาลกับผู้สูงอายุ หากมีความใกล้ชิด มักใช้กลวิธีการกระตุ้นอารมณ์และความสุภาพเชิงบวกเพื่อสร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลายและส่งเสริมความไว้วางใจ ในกรณีที่มิมีระยะห่างจะเน้นการใช้เหตุผลร่วมกับความสุภาพเชิงลบโดยการอธิบายและให้ทางเลือกอย่างอ่อนโยน 2) อำนาจสัมพันธ์หรือสถานะเศรษฐกิจของผู้สูงอายุ ผู้ที่มีฐานะสูงมักรับรู้ถึงอำนาจเหนือกว่า นักบริบาลจึงเลือกใช้ถ้อยคำเชิงบวกและภาษายกย่องเพื่อแสดงความเคารพ ขณะที่ผู้สูงอายุที่มีข้อจำกัดทางเศรษฐกิจ นักบริบาลจะใช้เหตุผลอย่างชัดเจน พร้อมกระตุ้นด้วยผลลัพธ์ด้านลบ แต่ยังคงรักษาความสุภาพอย่างเสมอภาค 3) ความรุนแรงของสถานการณ์ด้านสุขภาพ หากมีความเสี่ยงสูง นักบริบาลจะบูรณาการการใช้ตรรกะ เหตุผล และระดับภาษาสุภาพ ควบคู่กับการกระตุ้นอารมณ์ผ่านการสร้างความกังวลต่อผลลัพธ์ทางสุขภาพที่อาจเกิดขึ้นจากการไม่รับประทานอาหารที่เหมาะสม

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยชี้ว่าความใกล้ชิดระหว่างนักบริบาลไทยและผู้สูงอายุมีอิทธิพลต่อการเลือกกลวิธีสื่อสารเชิงโน้มน้าว โดยนักบริบาลมักใช้ถ้อยคำที่เป็นมิตร แผงอารมณ์เชิงบวก และลดระดับความเป็นทางการ เพื่อสร้างบรรยากาศผ่อนคลายและส่งเสริมความไว้วางใจ ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ Komjakraphan และ Karuncharernpanit (2021) ที่ชี้ว่าการสร้างความคุ้นเคยและความคุ้นชินเป็นองค์ประกอบสำคัญของการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพกับผู้สูงอายุ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Isaranon และ Rayanil (2023) ซึ่งระบุว่าการสื่อสารด้วยอารมณ์เชิงบวกและท่าทีที่เป็นมิตรสามารถตอบสนองความต้องการด้านความสัมพันธ์ของผู้สูงอายุ อันนำไปสู่ความสุขและความร่วมมือในการดูแล อย่างไรก็ตาม แม้นักบริบาลไทยจะเลือกใช้ภาษาที่ลดความเป็นทางการเพื่อสร้างความใกล้ชิดแต่ก็ยังคงรักษารอบของ “ความสุภาพ” อย่างสม่ำเสมอ ทั้งกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงและกลุ่มที่มีข้อจำกัดทางเศรษฐกิจเพื่อรักษาระยะห่างทางสังคมและสะท้อนคุณค่าเรื่องความเคารพต่อผู้สูงวัย ลักษณะดังกล่าวแตกต่างจากการศึกษาของ Pramesti, Beratha และ Budiarsa (2019) ที่พบว่านักบริบาลชาวอินโดนีเซียในญี่ปุ่นปรับระดับภาษาตามความใกล้ชิดและบริบทการสื่อสารโดยสามารถลดทอนระดับความสุภาพตามความใกล้ชิดหรือความต้องการเฉพาะรายของผู้สูงอายุ นอกจากนี้ ในสถานการณ์ที่มีความเสี่ยงต่อสุขภาพของผู้สูงอายุ เช่น การไม่ยอมรับประทานอาหาร นักบริบาลไทยเลือกใช้ กลวิธีสื่อสารที่ผสมผสานระหว่างเหตุผลเชิงอธิบายกับความสุภาพทางภาษา กลวิธีนี้ช่วยให้การนำเสนอข้อมูลชัดเจน เชื่อมโยงเหตุและผลอย่างเป็นระบบ พร้อมลดโอกาสที่ผู้สูงอายุจะรู้สึกถูกกดดันหรือถูกตำหนิ โดยเฉพาะในบริบทที่มีข้อจำกัดด้านเวลา การสื่อสารเชิงเหตุผลควบคู่กับความสุภาพสามารถกระตุ้นการตอบสนองเชิงบวกและเพิ่มความร่วมมือ ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับ Asis และ Carandang (2020) ที่พบว่า การใช้เหตุผลควบคู่กับภาษาสุภาพช่วยลดความตึงเครียดและสร้างความเข้าใจใน

สถานการณ์เสี่ยงด้านสุขภาพ อย่างไรก็ตาม ในบริบทของนักบริบาลไทย การใช้เหตุผลถือเป็นกลไกหลักของการโน้มน้าว โดยถูกนำมาใช้อย่างสม่ำเสมอเพื่อสร้างผลลัพธ์ทางการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

เอกสารอ้างอิง

- Asis, M., & Carandang, R. R. (2020). Migration of healthcare workers from the Philippines to Japan: A study of foreign care workers in Japan's aging society. *International Journal of Social Welfare*, 29(3), 223–245. <https://doi.org/10.1111/ijsw.12411>
- Brown, P., & Levinson, S. C. (1987). *Politeness: Some universals in language usage*. Cambridge University Press.
- Creswell, J. W. (2014). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approach* (4th ed.). SAGE Publications.
- Fusch, P. I., & Ness, L. R. (2015). Are we there yet? Data saturation in qualitative research. *The Qualitative Report*, 20(9), 1408–1416.
- Hall, E. T. (1976). *Beyond Culture*. Anchor Books.
- Isaranon, Y., & Rayanil, R. (2023). The role of autonomy-supportive communication and fulfillment of psychological needs in happiness among Thai elderly. *Humanities, Arts and Social Sciences Studies*, 23(2), 248–254.
- Ide, S. (1989). Formal forms and discernment: Two dimensions of politeness in Japanese. *Multilingua*, 8(2–3), 223–248.

- Komjakraphan, P., & Karuncharearnpanit, S. (2021). Experiences of communicating with older adults with Alzheimer's disease: A phenomenological study of family caregivers. **Pacific Rim International Journal of Nursing Research**, 25(1), 75-86.
- Matsuoka, R., & Poole, G. (2010). The role of keigo in Japanese healthcare communication: A discourse analysis of nurse-patient interaction. **Japan Medical Linguistics Association Journal**, 12(1), 15-32.
- Nakagawa, S. (2014). Honorifics and politeness in Japanese communication. **Journal of Pragmatics**, 23(2), 256-273.
- Pramesti, P. D. M. Y., Beratha, N. L. S., Budiarsa, M., & Sudipa, I. N. (2019). Shift of politeness strategy made by the Indonesian caregivers in Japan. **International Journal of Linguistics, Literature and Translation**, 2(1), 245-255.
- Wang, L. (2023). Cross-cultural conflicts in the care of Japan's elderly by foreign caregivers. **Academic Journal of Management and Social Sciences**, 5(3), 152-157

ข้อกำหนดของบทความต้นฉบับ วารสารฟ้าเหนือ

วารสารฟ้าเหนือ กำหนดตีพิมพ์ปีละ 2 ฉบับ (มกราคม-มิถุนายน และ กรกฎาคม-ธันวาคม) วารสารยินดีพิจารณาตีพิมพ์บทความวิจัย (Research Article) บทความวิชาการ (Academic Article) บทวิจารณ์หนังสือ (Book Review) เพื่อตีพิมพ์ตามที่เห็นสมควรและไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารใด ๆ โดยมีขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมศาสตร์สาขาดังต่อไปนี้ มนุษยศาสตร์ในด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี ปรัชญาและศาสนา ภาษาและภาษาศาสตร์ วัฒนธรรมและประเพณี วรรณกรรม ศิลปะ และดนตรี สาขาสังคมศาสตร์ ในด้านสังคมศาสตร์ สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา การพัฒนาสังคม และชาติพันธุ์ศึกษา ซึ่งกองบรรณาธิการจะพิจารณาดำเนินการต้นฉบับ (Manuscript) ตามข้อกำหนดของรูปแบบวารสาร และส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขา (Peer Review) จำนวน 3 ท่าน เป็นผู้อ่าน หากผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม บทความอาจถูกดัดแปลงแก้ไขเนื้อหา รูปแบบและส่วนตามที่กองบรรณาธิการเห็นสมควร กองบรรณาธิการจะส่งข้อเสนอแนะให้แก่ผู้ต้นฉบับเพื่อดำเนินการ หากผู้ต้นฉบับมีเหตุผลตามหลักวิชาการที่ไม่สามารถดำเนินการตามข้อเสนอแนะได้ ขอให้ชี้แจงเป็นลายลักษณ์อักษรโดยกองบรรณาธิการจะพิจารณาการตีพิมพ์ เพื่อให้วารสารมีคุณภาพในระดับมาตรฐานและนำไปอ้างอิงได้

การจัดเตรียมต้นฉบับ

ความยาวของบทความ 15 – 20 หน้ากระดาษ A5 (14.8 x 21 ซม.)
 ตั้งค่าน้ำกระดาษโดยเว้นขอบบน 3.3 ซม. ขอบซ้าย 2 ซม. ขอบขวาและขอบล่าง 2 ซม.
 บทความให้ใช้รูปแบบตัวอักษร ดังนี้

ภาษา	รูปแบบตัวอักษร	ขนาด
ภาษาไทย	TH SarabunPSK	14
ภาษาอังกฤษ	TH SarabunPSK	14
ภาษาจีน (อักษรจีนและตัวสะกดพินอิน)	SimSun	10
ภาษาเกาหลี	HY 신명조	9
ภาษาญี่ปุ่น	MS Mincho	9
ดนตรี	Opus Text	10
สัทอักษร (IPA)	Doulus SIL	11

รายละเอียดการจัดเตรียมต้นฉบับบทความ ดังนี้

รายการ	ลักษณะตัวอักษร	รูปแบบการพิมพ์	ขนาดตัวอักษร				หมายเหตุ
			ไทย/อังกฤษ	จีน	เกาหลี	ญี่ปุ่น	
ชื่อบทความ	ตัวหนา	กึ่งกลาง	18	12	11	11	
ชื่อผู้เขียน	ปกติ	ชิดขวา	12	9	8	8	
Corresponding Author Email และ ตำแหน่งงานต้นสังกัด	ปกติ	เชิงอรรถ	10	8	7	7	
บทคัดย่อ	ตัวหนา	ชิดซ้าย	14	10	9	9	
เนื้อหาบทคัดย่อ	ปกติ	กระจายแบบไทย	14	10	9	9	ย่อหน้า 1 ซม. จำกัด 150 – 300 คำ
คำสำคัญ/Keywords	ตัวหนา	ชิดซ้าย	14	10	9	9	ตามด้วย : จำกัด 3 – 5 คำ
หัวข้อหลัก	ตัวหนา	ชิดซ้าย	14	10	9	9	ไม่ใส่เลขลำดับที่
หัวข้อย่อย	ตัวหนา	-	14	10	9	9	ย่อหน้า 1 ซม. ใส่หมายเลขลำดับที่
เนื้อหาบทความ	ปกติ	กระจายแบบไทย	14	10	9	9	ย่อหน้า 1 ซม.
เนื้อหาในหัวข้อย่อย (ถ้ามี)	ปกติ	กระจายแบบไทย	14	10	9	9	ย่อหน้า 1.5 ซม.
ชื่อตาราง	ตัวหนา	ชิดซ้าย	14	10	9	9	ระบุไว้ตรงตาราง
แหล่งที่มาตาราง	ปกติ	ชิดซ้าย	14	10	9	9	ระบุไว้ตรงตาราง
ชื่อภาพ/แผนภูมิ	ตัวหนา	กึ่งกลาง	14	10	9	9	
แหล่งที่มาภาพ/แผนภูมิ	ปกติ	กึ่งกลาง	14	10	9	9	
หมายเลขหน้า	ปกติ	ด้านซ้าย	14	10	9	9	ตั้งแต่ต้นจนจบบทความ
เนื้อหาอ้างอิง	ปกติ	ชิดซ้าย	14	10	9	9	

ส่วนประกอบของบทความ ดังนี้

ลำดับ	รายการ	รายละเอียด
1.	ชื่อเรื่องบทความ	การระบุชื่อบทความมีรายละเอียดของภาษาที่ใช้ในการเขียนดังนี้ 1) ภาษาไทย : ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 2) ภาษาอังกฤษ : ภาษาอังกฤษและภาษาไทย 3) ภาษาจีน : ภาษาจีนและภาษาอังกฤษ 4) ภาษาเกาหลี : ภาษาเกาหลีและภาษาอังกฤษ 5) ภาษาญี่ปุ่น : ภาษาญี่ปุ่นและภาษาอังกฤษ
2.	ชื่อผู้เขียนทุกคน	การระบุชื่อผู้เขียนโดยให้ใช้ภาษาที่เขียนบทความและตามด้วยภาษาอังกฤษ รายละเอียดการเขียนเชิงบรรณ ดังนี้ บทความวิจัย/ วิชาการ: * Corresponding author, email: ¹ ตำแหน่งทางวิชาการ/ หน่วยงานต้นสังกัด บทความวิจัย (วิทยานิพนธ์) : * Corresponding author, email: ¹ นักศึกษาระดับปริญญา...../ หลักสูตร/ หน่วยงานต้นสังกัด ² อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (หลัก/ร่วม)/ ตำแหน่งทางวิชาการ/ หน่วยงานต้นสังกัด รายละเอียดของการเขียนแต่ละภาษาในส่วนเชิงบรรณดังนี้ 1) ภาษาไทย : ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 2) ภาษาอังกฤษ : ภาษาอังกฤษ 3) ภาษาจีน : ภาษาจีนและภาษาอังกฤษ 4) ภาษาเกาหลี : ภาษาเกาหลีและภาษาอังกฤษ 5) ภาษาญี่ปุ่น : ภาษาญี่ปุ่นและภาษาอังกฤษ

ลำดับ	รายการ	รายละเอียด
3.	บทคัดย่อ	ภาษาที่ใช้เขียนบทคัดย่อนี้ 1) ภาษาไทย : ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 2) ภาษาอังกฤษ : ภาษาอังกฤษและภาษาไทย 3) ภาษาจีน : ภาษาจีนและภาษาอังกฤษ 4) ภาษาเกาหลี : ภาษาเกาหลีและภาษาอังกฤษ 5) ภาษาญี่ปุ่น : ภาษาญี่ปุ่นและภาษาอังกฤษ ความยาวไม่เกิน 150 – 300 คำ พร้อมระบุ คำสำคัญ/ Keywords จำกัด 3 – 5 คำ
4.	บทความ	บทความแต่ละประเภทควรครอบคลุมประเด็นดังนี้ 1) บทความวิชาการ ประกอบด้วย บทนำ เนื้อหา และบทสรุป 2) บทความวิจัย ประกอบด้วย บทนำ วัตถุประสงค์ ทบทวนวรรณกรรม หรือแนวคิดและทฤษฎี (ถ้ามี) วิธีการวิจัย ผลการวิจัย สรุปผลและอภิปรายผล 3) บทวิจารณ์หนังสือ ประกอบด้วย บทนำ เนื้อหาโดยย่อ บทวิจารณ์หนังสือ
5.	เอกสารอ้างอิง	ใช้การอ้างอิงแบบ APA 7
6.	รูปภาพ แผนภูมิ ตารางประกอบ หรืออื่น ๆ (ถ้ามี)	ต้องมีหมายเลขกำกับในบทความ อ้างอิง แหล่งที่มาของข้อมูลให้ถูกต้องชัดเจน และไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น ใช้รูปภาพสีหรือขาว-ดำที่ มีความคมชัด (ไฟล์รูปชนิด TIFF หรือ JPEG ความละเอียดไม่น้อยกว่า 300 dpi ขนาดไฟล์ไม่น้อยกว่า 500 KB)

การอ้างอิงในเนื้อหา (Citing references in text)

1. การอ้างอิงในเนื้อหาใช้ระบบนาม-ปี โดยมีรูปแบบการเขียนดังนี้

1.1 ผู้แต่ง 1 คน

ไทย	ชื่อ/สกุล/(ปี) หรือ (ชื่อ/สกุล,/ปี)
อังกฤษ	สกุล/(ปี) หรือ (สกุล,/ปี)

เครื่องหมาย / หมายถึง เว้นวรรค 1 ระยะ

ตัวอย่าง

อาภิสรา พลนรัตน์ (2562) ได้วิจัยเรื่อง...

...และกำหนดระยะจบการศึกษา สอนทั้งวิชาสามัญและศาสนา (อัลณิกา สายนน้ำเย็น, 2559)

...shows that the younger generations of those sections of the community one would (Trugil, 2000)

1.2 ผู้แต่ง 2 คน

ไทย	ชื่อ/สกุล/และ/ชื่อ/สกุล/(ปี) หรือ (ชื่อ/สกุล/และ/ชื่อ/สกุล,/ปี)
อังกฤษ	สกุล/and/สกุล/(ปี) หรือ (สกุล/&/สกุล,/ปี)

ตัวอย่าง

นภัทร อังกูรสินธนา และ อาภิสรา พลนรัตน์ (2559) กล่าวถึง...

...และการรณรงค์การป้องกันการปราบปรามยาเสพติดระดับโลก Sony and Aunty (1999) ดังรายละเอียด...

1.3 ผู้แต่ง 3 คนขึ้นไป

ไทย	ชื่อ/สกุล/และคณะ/(ปี) หรือ (ชื่อ/สกุล/และคณะ/,ปี)
อังกฤษ	สกุล/et.al./(ปี) หรือ (สกุล/et.al.,/ปี)

ตัวอย่าง

มณี จำปาแพง และคณะ (2560) กล่าวถึง...

...ได้แบ่งองค์ประกอบของการพูดภาษาไว้ 5 ประการ... (Bartz et al., 1979)

2. การอ้างอิงมากกว่าสองแหล่งข้อมูลให้เขียนเรียงตามลำดับอักษร ดังนี้

...สอดคล้องกับผลการศึกษาของอลิส่า คุ่มเคี่ยม (2562) และ นภัทร อังกุลสินธนา (2562)...

...หรือสิ่งที่เกิดกับมนุษย์ (อภิวิช เกิดดี, 2549; มัณฑนา แสงสี, 2558)

...การวัดที่มีตัวแปรแฝงหลายตัว (Embretson & Reise, 2000; Marveldeet al., 2006)

3. การอ้างอิงจากข้อมูลจากแหล่งข้อมูลระดับทุติยภูมิ

3.1 การอ้างอิงหน้าข้อความ

งานของผู้เขียน (1) ถูกอ้างอยู่ในงานของผู้เขียน (2)

ไทย ชื่อ¹/สกุล¹/(ปี,/อ้างถึงใน/ชื่อ²/สกุล²,/ปี).....

อังกฤษ สกุล¹/(ปี,/as cited in/สกุล²,/ปี).....

ตัวอย่าง

Arnett (2000, as cited in Claiborne & Drewery, 2010) suggests there is an emerging adult stage in the lifespan of humans, covering young people between the ages of 18 and 25 years.

3.2 การอ้างอิงท้ายข้อความ

งานของผู้เขียน (1) ถูกอ้างอยู่ในงานของผู้เขียน (2)

ไทย ...(ชื่อ¹/สกุล¹,¹ปี/อ้างถึงใน/ชื่อ²/สกุล²,/ปี)...

อังกฤษ ...(สกุล¹,¹ปี/as cited in/สกุล²,/ปี)...

ตัวอย่าง

... (Snow, 2006 as cited in Goldstein et al., 2013) ...

4. การอ้างอิงจากบทสัมภาษณ์

การเขียนอ้างอิงจากบทสัมภาษณ์ กรณีไม่มีการเผยแพร่เป็นสาธารณะ ให้เขียนอ้างอิงในเนื้อหาเท่านั้น โดยไม่ต้องใส่เป็นรายการอ้างอิงท้ายเล่ม

ตัวอย่าง

ไกรสิทธิ์ จามรจันทร์สาขา (ชีวิตในเมืองกรุง, 1 มิถุนายน 2559)

(รุ่งโรจน์ ต้นประดิษฐ์, การพูดในที่ชุมชน, 8 ตุลาคม 2558)

E.-M. Paradis (personal communication, February 24, 2020)

(J. Brown, personal communication, April 27, 2019)

5. การอ้างอิงข้อมูลกรณีที่ไม่มีชื่อผู้เขียน

ไทย	(“ชื่อเรื่อง”,/ปีที่เผยแพร่) หรือ “ชื่อเรื่อง”/(ปีที่เผยแพร่)
อังกฤษ	(“Title”,/ปีที่เผยแพร่) หรือ “Title”/(ปีที่เผยแพร่)

ตัวอย่าง

(“ธรรมะดับทุกข์: ทุกข์สุขอยู่ที่ใจ”, 2548)

“ธรรมะดับทุกข์: ทุกข์สุขอยู่ที่ใจ” (2548)

(“Smile Coffee”, 2019)

“Smile Coffee” (2019)

* กรณีที่ไม่มีวันที่เผยแพร่ปรากฏ ให้ใส่ ม.ป.ป. หรือ n.d.

* กรณีที่มีปรากฏเฉพาะ พ.ศ. หรือ ค.ศ. ให้ใส่แค่ ปี เท่านั้น

* ถ้าชื่อเรื่องมียาวเกินไปเกินไป ให้ใส่เฉพาะ คำแรก ๆ ของชื่อเรื่องเท่านั้น

การเขียนรายการอ้างอิง (References)

หนังสือ (ในรูปแบบรูปเล่ม/อิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่มีเลข DOI)

1) ผู้แต่ง 1 คน

ไทย	ชื่อ/สกุล./ (ปีพิมพ์). /ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่). /สำนักพิมพ์. **/URL (ถ้ามี)
อังกฤษ	สกุล./อักษรย่อชื่อ./ (ปีพิมพ์). /ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่). /สำนักพิมพ์./URL (ถ้ามี)

ตัวอย่าง

อดิวัชร พนาพงศ์ไพศาล. (2547). **หลักการโยธวาทิต** (พิมพ์ครั้งที่ 2).

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

องอาจ อินทนิเวศ. (2560). **ดนตรีชาติพันธุ์ในเชียงราย** (พิมพ์ครั้งที่ 2).

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

<http://drive.google.com/file/d/1HiTwRh1Er73hVYIMh1cYWzQiaNl>

Fennel, F. (2008). **A Conductor's Interpretive Analysis of Masterworks for Band** (3th ed.). Meredith.

2) ผู้แต่ง 2 คน

ไทย ชื่อ/สกุลและชื่อ/สกุล/(ปีพิมพ์)/ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)/สำนักพิมพ์./URL (ถ้ามี)
อังกฤษ สกุล/อักษรย่อชื่อ./&/สกุล/ชื่อ/(ปีพิมพ์)/ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)/
////////สำนักพิมพ์./URL (ถ้ามี)

ตัวอย่าง

กัลยาณี สายสุข และ อติวัชร พนาพงศ์ไพศาล. (2559). **ดนตรีไทย** (พิมพ์ครั้งที่ 1). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

Williamson, J.E., Battisti, F., & Corporon, E. (2008). **Rehearsing The Band** (3rd ed.). Meredith.

Zeinali, A. A., & Lisec, A. (2017). **English Conversation**. (2nd ed.). Chiang Rai University.

<http://www.crru.ac.th/file/2017/1HiTWiRh1Er73hVYIMh1cYRzQiafl>

* กรณีไม่ปรากฏปีที่พิมพ์ให้ใส่ (ม.ป.ป.) หรือ (n.d.)

** กรณีพิมพ์ครั้งที่1 ไม่ต้องระบุครั้งที่พิมพ์

*** กรณีไม่ปรากฏเมืองหรือสำนักพิมพ์ให้ใส่ (ม.ป.ท.) หรือ (n.p.)

3) ผู้แต่ง 3-20 คน ให้ใส่ชื่อทุกคน

ไทย	ชื่อ ¹ /สกุล ¹ ,/ชื่อ ² /สกุล ² ,/ชื่อ ³ /สกุล ³ ,/ชื่อ ⁴ /สกุล ⁴ ,/ชื่อ ⁵ /สกุล ⁵ ,/ชื่อ ⁶ /สกุล ⁶ ,/และ/ชื่อ ⁷ / /////////สกุล ⁷ ./ (ปีพิมพ์)/ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)/สำนักพิมพ์. /URL (ถ้ามี)
อังกฤษ	สกุล ¹ ,/อักษรย่อชื่อ ¹ ./,สกุล ² ,/อักษรย่อชื่อ ² ./,สกุล ³ ,/อักษรย่อชื่อ ³ ./,สกุล ⁴ ,/ /////////อักษรย่อชื่อ ⁴ ./,สกุล ⁵ ,/อักษรย่อชื่อ ⁵ ./,สกุล ⁶ ,/อักษรย่อชื่อ ⁶ ./&/สกุล ⁷ ,/ /////////อักษรย่อชื่อ ⁷ ./ (ปีพิมพ์)/ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)/สำนักพิมพ์. /URL (ถ้ามี)

ตัวอย่าง

ธวัช สันขีวจิตรา, กัลยาณี สายสุข, อติวัชร พนาพงศ์ไพศาล, ศุภรัตน์
อินทนิเวศ, ยุพาวดี นิสวอนนตรพันธ์, กฤษณพล ทิคุรุช, และ
จักรกริช ฉิมนอก. (2557). **สุนทรียภาพสร้างสรรค์**.
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

Johnson, N. R., Olivares, J. G., Zeinali, A. A., & Lisec, A. (2018).
Structure of English. Chiang Rai University.

หนังสือ (ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่มีเลข DOI)

ไทย ชื่อ/สกุล/(ปีพิมพ์)/ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)/สำนักพิมพ์./https://doi.org/เลข DOI
อังกฤษ สกุล/อักษรย่อชื่อ/(ปีพิมพ์)/ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)/สำนักพิมพ์.
/////////https://doi.org/เลข DOI

ตัวอย่าง

Jackson, L. M. (2019). The psychology of prejudice: From attitudes to social action (2nd ed.). American Psychological Association. https://doi.org/10.1037/0000168-000

* กรณีหนังสืออิเล็กทรอนิกส์มีการเผยแพร่ทั้งแบบรูปเล่มและแบบดิจิทัล ให้ระบุชื่อสำนักพิมพ์ตามแบบรูปเล่ม

หนังสือแปล

ไทย สกุล/อักษรย่อชื่อ/(ปีพิมพ์)/ชื่อเรื่องภาษาต้นฉบับ/[ชื่อหนังสือภาษาไทย]/
/////////(พิมพ์ครั้งที่)/สำนักพิมพ์.
อังกฤษ สกุล/อักษรย่อชื่อ/(ปีพิมพ์)/ชื่อเรื่องภาษาต้นฉบับ/[ชื่อหนังสือ ภาษาอังกฤษ]/
/////////(พิมพ์ครั้งที่)/สำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง

โมกิ, เคน. (2561). The Little Book of Ikigai [อิกิไก ความหมายของการมีชีวิตอยู่] (พิมพ์ครั้งที่ 3). มูฟพับริชชิง.

Süskind, P. (2010). Perfume [Das Parfum]. Penguin.

บทในหนังสือ

ไทย	ชื่อ/สกุล/(ปี พิมพ์)/ชื่อบทหรือชื่อบทความ./ใน/ชื่อบรรณาธิการ/(บ.ก.)/ ////////ชื่อหนังสือ/(น./เลขหน้า)/สำนักพิมพ์.
อังกฤษ	สกุล/อักษรย่อชื่อ/(ปี พิมพ์)/ชื่อบทหรือชื่อบทความ./in/ชื่อบรรณาธิการ/ ////////(Ed. หรือ Eds.)/ชื่อหนังสือ/(pp./เลขหน้า)/สำนักพิมพ์.

ตัวอย่าง

ดุขภูมิ มีป้อม และ นิลวรรณ ถมึงรักษ์สัตว์. (2551). วัฒนธรรมดนตรี
ภาคเหนือ. ใน สุระ ดามาพงษ์ และ ทวีศักดิ์ จรุงกิจ (บ.ก.),
ดนตรี – นาฏศิลป์ (น. 5-6). วัฒนาพานิช.

Liora, B., (2021). Craftsmanship in Academia: Skilled
Improvisation in Research, Teaching, and Leadership. In
M. L. Espeland
(Ed.), (pp. 3–12). Springer.

* กรณีที่ไม่ปรากฏนามผู้แต่ง ให้ใส่ชื่อเรื่องแทน ตัวอย่าง แผนการศึกษาแห่งชาติ
ฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540-2544....

บทความในวารสารแบบรูปเล่ม/อิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่มี DOI

ไทย ชื่อ/สกุล/(ปี พิมพ์)/ชื่อบทความ/ชื่อวารสาร/เลขของปีที่(เลขของฉบับที่)/เลขหน้า.
อังกฤษ สกุล/อักษรย่อชื่อ/(ปี พิมพ์)/ชื่อบทความ/ชื่อวารสาร/เลขของปีที่(เลขของฉบับที่)/
/////เลขหน้า.

ตัวอย่าง

อดิวัชร พนาพงศ์ไพศาล. (2561). ภูมิปัญญาทางด้านดนตรีกับการสืบทอด
และการอนุรักษ์ของ 7 กลุ่มชาติพันธุ์ชุมชนตำบลลาวี อำเภอมะ
สรวย จังหวัดเชียงราย. *วารสารดนตรีรังสิต*, 13(2), 89-103.

Leman, L. (2021). Co-regulated timing in music ensembles: A
Bayesian listener perspective. *Journal of New Music
Research*, 50(2), 121-132.

บทความในวารสารอิเล็กทรอนิกส์ (มี DOI)

ไทย ชื่อ/สกุล/(ปี พิมพ์)/ชื่อบทความ/ชื่อวารสาร/เลขของปีที่(เลขของฉบับที่)/
/////เลขหน้า./https://doi.org/เลข doi
อังกฤษ สกุล/อักษรย่อชื่อ/(ปี พิมพ์)/ชื่อบทความ/ชื่อวารสาร/เลขของปีที่(เลขของฉบับที่)/
/////เลขหน้า./https://doi.org/เลข doi

ตัวอย่าง

Herbst-Damm, K. L., & Kulik, J. A. (2005). Volunteer support,
marital status, and the survival times of terminally ill
patients. *Health Psychology*, 24(1), 225-229.
https://doi.org/10.1037/0278-6133.24.2.225

* กรณีที่ DOI แบบที่ใช้เดิมยาวและซับซ้อน ผู้เขียนสามารถเลือกใช้ DOI แบบสั้นหรือแบบยาวก็ได้

หนังสือพิมพ์และหนังสือพิมพ์ออนไลน์

ไทย	ชื่อ/สกุล/(ปี,/วัน/เดือน)/ชื่อคอลัมน์/ชื่อหนังสือพิมพ์/เลขหน้า.*
อังกฤษ	สกุล/อักษรย่อชื่อ/(ปี,/เดือน/วัน)/ชื่อคอลัมน์/ชื่อหนังสือพิมพ์/เลขหน้า.*

ตัวอย่าง

พงษ์พรรณ บุญเลิศ. (2561, 15 สิงหาคม). เกลินิวส์ว่าไรดี: ‘สื่อพิพิธภัณฑ’
เชื่อมยุคสมัย เข้าถึงด้วย ‘มิติใหม่’ อินเทอร์เน็ต. เกลินิวส์, 4.

Brody, J. E. (2007, December 11). Mental reserves keep brain
agile. *The New York Times*. <http://www.nytimes.com>

วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิตและวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต (Doctoral dissertation/ Master’s thesis)

1) วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิตและวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตที่ไม่ได้ตีพิมพ์

ไทย	ชื่อ/สกุล/(ปีที่เผยแพร่)/ชื่อวิทยานิพนธ์/[วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์ /////หรือ วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์]/ชื่อมหาวิทยาลัย.
อังกฤษ	สกุล/อักษรย่อชื่อ/(ปีที่เผยแพร่)/ชื่อวิทยานิพนธ์/[Unpublished doctoral /////dissertation or Unpublished master’s thesis]/ชื่อมหาวิทยาลัย.

ตัวอย่าง

รณชัย ศิลากร. (2547). ผลของโครงการปฏิบัติสมาธิเบื้องต้นตามทฤษฎี
ของมาสโลว์ [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์].
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Jung, M. S. (2014). **A structural equation model on core competence of nursing students** [Unpublished doctoral dissertation]. Choong-Ang University.

2) วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิตและวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตจากเว็บไซต์ (ไม่อยู่ในฐานข้อมูลเชิงพาณิชย์)

ไทย	ชื่อ/สกุล/(ปีที่เผยแพร่)/ ชื่อวิทยานิพนธ์ /วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต หรือ /////วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,/ชื่อมหาวิทยาลัย./ชื่อเว็บไซต์./URL
อังกฤษ	สกุล,/อักษรย่อชื่อ/(ปีที่เผยแพร่)/ ชื่อวิทยานิพนธ์ /[Doctoral dissertation or /////Master's thesis,/ชื่อมหาวิทยาลัย./ชื่อเว็บไซต์./URL

ตัวอย่าง

วรารภรณ์ โพธิ์ศรีประเสริฐ. (2545). **การพัฒนาโปรแกรมการปรับปรุงการพูดสำหรับครูปฐมวัยโดยใช้เทคนิคการละคร** [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR).

[http://cuir. car.chula.ac.th/handle/123456789/302](http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/302)

Ata, A. (2015). **Factor effecting teacher-child communication skill & self efficacy beliefs: An investigation on preschool teachers** [Master's thesis, Middle East Technical University]. Middle East Technical University Library. <http://etd.lib.metu.edu.tr/upload/12619101/index.pdf>

* กรณีที่เป็นเอกสารออนไลน์ ให้เติม URL ต่อจากเลขหน้า

3) วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิตและวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต จากฐานข้อมูลเชิงพาณิชย์

ไทย ชื่อ/สกุล/(ปีที่เผยแพร่)/ชื่อวิทยานิพนธ์/(หมายเลข UMI หรือ เลขลำดับอื่น ๆ)/
////////[วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎีบัณฑิต หรือวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,
////////ชื่อมหาวิทยาลัย]/ชื่อฐานข้อมูล.

อังกฤษ สกุล,/อักษรย่อชื่อ/(ปีที่เผยแพร่)/ชื่อวิทยานิพนธ์/(หมายเลข UMI หรือ
////////เลขลำดับอื่น ๆ)/[Doctoral dissertation or Master's thesis,
////////ชื่อมหาวิทยาลัย]/ชื่อฐานข้อมูล.

ตัวอย่าง

Hoontrakul, P. (1997). **Asymmetric information, turnover anomaly, no trade and the short sale constraint: Theory and evidence (UMI No. 9721389)** [Doctoral dissertation, Thammasat University]. ProQuest Dissertations and Theses database.

เอกสารประกอบการประชุม/การประชุมวิชาการ ที่ไม่มี proceeding (Symposium)

ไทย	ชื่อ/สกุล./(ปี,/วันที่,/เดือน)./ชื่อเรื่องที่นำเสนอ./ใน/ชื่อ/(ประธาน)/ชื่อหัวข้องาน ////////ประชุม/[Symposium]./ชื่อการประชุม./สถานที่ประชุม.
อังกฤษ	สกุล./อักษรย่อชื่อ./(ปี,/เดือน,/วันที่)./ชื่อเรื่องที่นำเสนอ./In/อักษรย่อชื่อ./สกุล/ ////////(Chair)/ชื่อหัวข้องานประชุม/[Symposium]./สถานที่ประชุม.

ตัวอย่าง

De Boer, D., & LaFavor, T. (2018, April 26-29). The art and significance of successfully identifying resilient individuals: A person-focused approach. In A. M. Schmidt & A. Kryvanos (Chairs), **Perspectives on resilience: Conceptualization, measurement, and enhancement** [Symposium]. Western Psychological Association 98th Annual Convention, Portland, OR, United States.

รายงานการประชุมเชิงวิชาการ (Proceeding)

1) ในรูปแบบรูปเล่มหนังสือ

ไทย ชื่อ/สกุล/(ปี)/ชื่อบทความ./ใน/ชื่อบรรณาธิการ/(บ.ก.)/ชื่อหัวข้อการประชุม./
////////ชื่อการประชุม/(น./เลขหน้า)/ฐานข้อมูล.

อังกฤษ สกุล/อักษรย่อชื่อ/(ปี)/ชื่อเรื่อง./In/ชื่อบรรณาธิการ/(Ed. หรือ Eds.)/
////////ชื่อหัวข้อการประชุม/ชื่อการประชุม/(pp./เลขหน้า)/ฐานข้อมูล.

* กรณีมีเลข DOI หรือ URL ให้เติมต่อท้ายจากฐานข้อมูล ตัวอย่าง ชื่อฐานข้อมูล./https://doi.org/xxxx

ตัวอย่าง

พัชรภา ตันติชูเวช. (2553). การศึกษาทั่วไปกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึง
ประสงค์ในประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์ ศึกษาโดยเปรียบเทียบกับประเทศไทย. ใน ศิริชัย กาญจนวาสี (บ.ก.), การขับเคลื่อน
คุณภาพการศึกษาไทย. การประชุมวิชาการและเผยแพร่
ผลงานวิจัยระดับชาติ (น. 97–102). คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.

Katz, I., Gabayan, K., & Aghajan, H. (2007). A multi-touch surface
using multiple cameras. In J. Blanc-Talon, W. Philips,
D. Popescu, & P. Scheunders (Eds.), **Lecture notes in
computer science: Vol. 4678. Advanced concepts
for intelligent vision systems** (pp. 97-108). Springer-
Verlag. https://doi.org/10.1007/978-3-540-74607-2_9

2) ในรูปแบบวารสาร

ไทย	ชื่อ/สกุล/(ปี)/ชื่อเรื่อง/ชื่อเรื่องย่อ/ชื่อวารสาร/เลขของปีที่(เลขของฉบับที่)/ /////เลขหน้า/URL
อังกฤษ	สกุล/อักษรย่อชื่อ/(ปี)/ชื่อเรื่อง/ชื่อเรื่องย่อ/ชื่อวารสาร/เลขของปีที่(เลขของฉบับที่)/ /////เลขหน้า/URL

* กรณีมีเลข DOI หรือ URL ให้เติมต่อท้ายจากฐานข้อมูล ตัวอย่าง ฐานข้อมูล./https://doi.org/xxxx

ตัวอย่าง

กัลยาณี สายสุข. (2561). การแผ้วถางทางวัฒนธรรมเพื่อการดำรงอยู่ของ
ช่างทำเครื่องดนตรีพื้นเมืองในจังหวัดเชียงราย. วารสาร
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี,
7 (ฉบับพิเศษ), 19-31.

Vaccaro, V. L. (2004). The evolution of business models and
marketing strategies in the music industry.
International Journal on media management,
6(1&2), 46-58.
<https://doi.org/10.1080/14241277.2004.9669381>

เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์ (เอกสารประกอบการเรียน)

ไทย ชื่อ/สกุล/(ปี)/ชื่อเอกสาร/[เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์]/คณะ/มหาวิทยาลัย.
 อังกฤษ สกุล/อักษรย่อชื่อ/(ปี)/ชื่อเอกสาร/[Unpublished manuscript]/คณะ/
 /////มหาวิทยาลัย.

ตัวอย่าง

อัลนิกา สายน้ำเย็น. (2559). **ไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่น** [เอกสารไม่ได้ ตีพิมพ์].

คณะมนุษยศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

Saisuk, K. & Pidokrajt, N. (2012). **Music and India**. [Unpublished manuscript]. Collage of Music, Mahidol University.

เว็บไซต์

ไทย ชื่อ/สกุลผู้เขียน/(ปี,วัน/เดือนที่เผยแพร่)/ชื่อบทความ/ชื่อเว็บไซต์/URL
 อังกฤษ สกุล/อักษรย่อชื่อผู้เขียน/(ปี, เดือน/วันที่เผยแพร่)/ชื่อบทความ/ชื่อเว็บไซต์/URL

* กรณีที่ไม่มีวันที่เผยแพร่ปรากฏ ให้ใส่ (ม.ป.ป.) หรือ (n.d.)

* กรณีที่มีปรากฏเฉพาะ พ.ศ. หรือ ค.ศ. ให้ใส่แค่ (ปี) เท่านั้น

* กรณีชื่อผู้เขียนและชื่อเว็บไซต์เป็นชื่อเดียวกัน ให้ตัดชื่อเว็บไซต์ออก

ตัวอย่าง

อนันต์ ลือประดิษฐ์. (2559, 10 มีนาคม). **ดนตรีเชื่อมมิตรภาพไทย-กัมพูชา**.

กรุงเทพธุรกิจ.<https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/690141>

Cross, A. (2016, January 6). **Will Streaming Kill Downloading in 2017**. A journal of musical thing. [http://ajournal of musicalthings.com/will-streaming-kill-downloading-2017](http://ajournalofmusicalthings.com/will-streaming-kill-downloading-2017)

วิธีการจัดเรียงรายการอ้างอิง

1. การเรียงตามลำดับอักษร

- ภาษาไทย** ใช้หลักการเกี่ยวกับการเรียงคำในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน โดยเรียงตามรูปพยัญชนะ ก-ฮ ส่วนคำที่ขึ้นต้นด้วยพยัญชนะเดียวกันให้เรียงตามรูปสระ ดังนี้
อะ อัว อัวะ อา อ ำ อี อี อี อู อุ เอะ เอ เอาะ เอา เอ็น เอีย
เอียะ เอือ เอือะ แอ แอะ โอ โอะ ไอ ไอ
- ภาษาอังกฤษ** ใช้หลักการเกี่ยวกับการเรียงคำใน Dictionary โดยเรียง A-Z
ตัวอย่าง Singh, Y., มาก่อน Singh Siddhu, N.
Villafuerte, S. A., มาก่อน Villa-Lobos, J.

2. การเรียงลำดับงานหลายงานที่มีชื่อผู้แต่งคนแรกเป็นชื่อคนเดียวกัน

- 2.1 ถ้าชื่อผู้แต่งทุกคนเหมือนกัน ให้จัดเรียงตาม ปีที่พิมพ์
ตัวอย่าง เพ็ญพรรณ เจริญพร. (2548).
เพ็ญพรรณ เจริญพร. (2550).
Cabading, J. R., & Wright, K. (2000).
Cabading, J. R., & Wright, K. (2001).
- 2.2 ถ้าชื่อผู้แต่งที่แตกต่างกัน ให้จัดเรียงตาม งานที่มีชื่อผู้แต่งคนเดียว มาก่อน งานที่มีชื่อผู้แต่งคนอื่นร่วม
ตัวอย่าง ถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์. (2550).
ถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์ และ พิรุณ อนวัชศิริวงศ์. (2552).
Alleyne, R. L. (2001).
Alleyne, R. L., & Evans, A. J. (1999).

2.3 ถ้าชื่อผู้แต่งคนแรกเป็นคนเดียวกันและชื่อผู้แต่งคนที่สอง หรือคนที่สามต่างกัน **ให้จัดเรียงตาม** ลำดับอักษรตัวแรกของชื่อสกุลของผู้แต่งคนที่สอง และคนที่สามตามลำดับ

ตัวอย่าง จักร ดิงศภัทย์, จุฑา เทียนไทย, และ คำนวน บัญชา. (2549).

จักร ดิงศภัทย์, จุฑา เทียนไทย, และ พิบูล ทิรพันธ์. (2551).

Boockvar, K. S., & Burack, O. R. (2007).

Boockvar, K. S., Carlson LaCorte, H., Giambanco, V.,

Friedman, B., & Siu, A. (2006).

2.4 ถ้าชื่อผู้แต่ง คนแรกมีชื่อ สกุล เหมือนกัน **ให้จัดเรียงตาม** ลำดับอักษรย่อชื่อต้น และชื่อกลางของชื่อผู้แต่งคนแรก

ตัวอย่าง Mathur, A. L., & Wallston, J. (1999).

Mathur, S. E., & Ahlers, R. J. (1998).

บทวิจารณ์หนังสือ

ปริทัศน์สู่วิถีอีสานใหม่ : พลวัต “อีสานอนิจลักษณ์” หลังสงครามเย็น

A Review of the New Isan Way : The Dynamics of “Isan Becoming” in the Post-Cold War Era
ดาวิกา เขียรธาวินทร์ และคณะ Davika Thianthawin and Others

บทความวิชาการ

แนวทางการออกแบบการเรียนรู้สังคมศึกษาเพื่อเชื่อมโยงท้องถิ่นสู่โลกผ่านบริบทพื้นที่ชายแดนสามเหลี่ยมทองคำ
Pedagogical Framework for Social Studies Bridging Local and Global Perspectives through the
Borderland Context of the Golden Triangle

กฤติภัทร์ สระทองขุน Kittiphat Srathongchun

บทความวิจัย

การศึกษาการสร้างคำที่ปรากฏในพจนานุกรมภาษาตึง

Study of Word Formation Appearing on the Page “Woon Plae Pasa Ting”

กาญจนา กลิ่นอำพร และคณะ Kanjana Klinumporn and Others

การพัฒนาทักษะการเขียนอีเมลของนิสิตไทยที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศผ่านกระบวนการเน้น
ภาระงานในระบอบออนไลน์

The Development of Thai EFL Students’ Email Writing Skill through Task-Based Language
Teaching in Online Learning

เขตไทย วงศ์วิชัย Khetthai Wongwichai

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้วรรณคดีเรื่องโอหน่า ตอนศึกกะหมังกุหนิง ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

The Development of an Instructional Management Model for Inao Literature: The Battle of
Gamang Gunning, with Cooperative Learning Technique (CIRC) for Matthayom 4 Students

ณัฐพล แพนโสง และคณะ Natthaphon Maenthaisong and Others

ภาษาภาพพจน์และแนวคิดในวรรณกรรมเพลงของชูเกียรติ ฉาโรสง

The Figurative Language and Concepts in the Song Literature of Chukiati Chathaisong

อภิษฐา กำประโคน และคณะ Aphitchaya Kamprakhon and Others

ปัจจัยในการเลือกใช้กลยุทธ์ทางภาษาของนักบริบาลไทยเพื่อโน้มน้าวให้ผู้สูงอายุญี่ปุ่นให้รับประทานอาหาร
Factors Affecting the Use of Linguistic Strategies by Thai Caregivers in Persuading Japanese
Elderly to Have Meals

อิทธิพล บัวย้อย และ พิษณุสินี เสถียรธราดล Ittiphot Buayoi and Phitsinee Sathientharadol

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุธวิทยาลัย
Faculty of Education, Chulalongkornrajavidyalaya University

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุธวิทยาลัย
80 หมู่ 9 ถนนพหลโยธิน อำเภอเมือง จังหวัดวชิราวุธ 57100
E-mail: fanueqjournal@crvu.ac.th โทร. 0-5377-6013 ต่อ 21-22
หรือติดต่อบรรณาธิการ อ.ดร.อาภัสรา พลนรัตน์ โทร 0-9185-3693-6